

Faktabilde fra idrettsorganisasjonen

Rapport til Moderniseringsprosjektet

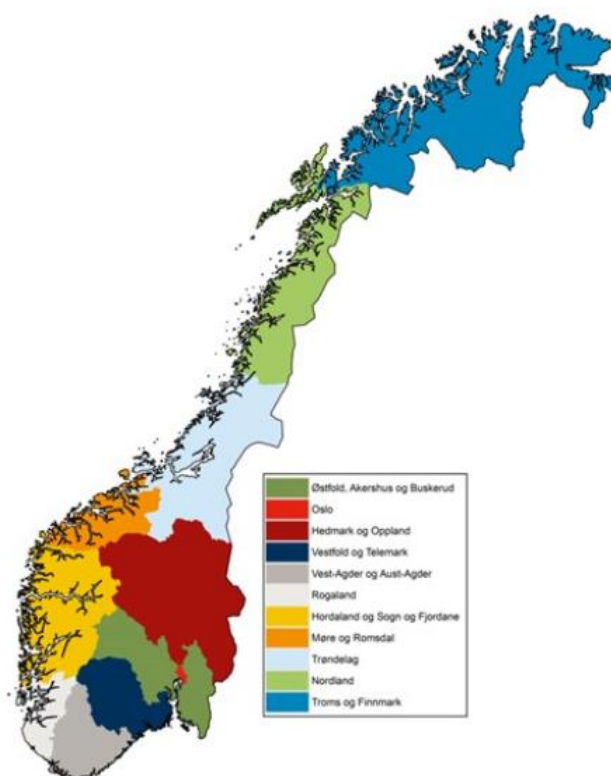
Oppdrag om å utarbeide et «Nøytralt faktabilde fra organisasjonen og samspillet mellom organisasjonsleddene i norsk idrett».

Innhold

1. Oppdraget
2. Sammendrag

Vedlegg:

1. Idrettsrådene
2. Idrettskretsene
3. Særforbundene
4. Særkretser og -regioner
5. Idrettsforbundet

1. Oppdraget

Undertegnede fikk i oppdrag fra prosjektgruppen for moderniseringsprosjektet å utarbeide et «nøytralt faktabilde» av de ulike organisasjonsleddenes rolle og hvordan de fungerer i dag. Det var også sentralt å beskrive samspillet mellom organisasjonsleddene. Det ble i tillegg gitt åpning for at rapporten stilte spørsmål ved funn som åpenbart tilsa tungvinthet og dårlig ressursutnyttelse i organisasjonen.

Rapporten vil ikke påberope seg å fastslå med endelig virkning og stor nøyaktighet hvordan tilstanden er ute i organisasjonen, men peker på faktiske forhold og gjennomgående påstander fra personer med bred erfaring og god kunnskap på hvert sitt område. Konkrete endrings- og løsningsalternativer ligger utenfor kartleggingen.

Siden tidsfristen var kort og utfordringene store, var det ikke plass til omfattende og tidkrevende prosesser som involverte organisasjonen bredt og representativt. Strategien ble i stedet å etablere en liten arbeidsgruppe med oversikt og tilgang til et nødvendig grunnlagsmateriale, for deretter å gjennomføre møter med mindre grupper ressurspersoner fra de aktuelle organisasjonsmiljøene, og utfordre dem på sentrale punkter.

Det ble etablert en arbeidsgruppe bestående av Øystein Dale (Leder), Torstein Busland (Anleggsrådgiver), Åsmund Sæbø (Rådgiver kompetanseutvikling), og Terje Jørgensen (Daglig leder SFF).

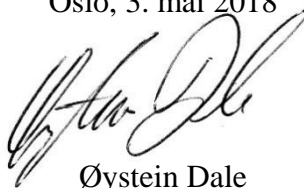
Klubleddet er ikke et eget objekt i denne kartleggingen. Men klubbenes ansvar, rolle og behov er sentrale premisser for å vurdere de overordnede organisasjonsleddenes primære oppgaver og evne til koordinert samhandling. Vi har også holdt toppidretten utenfor kartleggingen. Den er grundig kartlagt ganske nylig.

Det er primært for kartleggingen å gi et bilde av de ulike organisasjonsleddenes ansvar og roller i dag, herunder hvilke oppgaver som er hhv. pålagte eller lovbestemte.

Kartleggingen skulle også beskrive dagens arbeidsdeling mellom organisasjonsleddene i forhold til idrettsrelevante primæroppgaver, herunder avklare graden av tydelighet i arbeidsdelingen og omfanget av parallell eller overlappende oppgaveløsning.

Jeg vil takke alle de som har bidratt. De er gitt mulighet til å kommentere oppsummeringen fra de møtene de var en del av, men undertegnede må ta et selvstendig ansvar for sluttrapporten og sammendragene.

Oslo, 3. mai 2018

Øystein Dale

2. Sammendrag

Kartleggingens resultater er grundigere beskrevet i hvert av de fem vedleggene. Nedenfor trekkes det bare fram noen hovedpunkter fra hvert vedlegg, samt noen gjennomgående tendenser som står fram etter å ha gjennomgått de mest sentrale organisasjonstypene over idrettslagsnivået.

Gjennomgående punkter

Mange små enheter

Kartleggingen viser at det er svært mange små enheter i norsk idrett. Mangel på størrelse og ressurser gir liten mulighet for profesjonalisering, utvikling og god faglig samhandling.

- Flertallet av idrettsrådene har mindre enn 25 idrettslag (81 %).
- Den minste idrettskretsen har kun 30.000 medlemmer.
- De minste særforbundene under 20 klubber og 1.000 medlemmer.

Mange styrer over idrettslagene

Kartleggingen dokumenterer at det er nesten 1.000 valgte styrer over idrettslagsnivå i norsk idrett. Det er krevende å få til en god dialog og effektiv gjennomføring gjennom en organisasjonsstruktur med mange underliggende styrer og nivåer før en kommer til de utførende leddene.

- 18 idrettskretsstyrer
- 54 særforbundsstyrer
- 176 komiteer/grenstyrer
- 380 særkrets-/regionsstyrer
- 360 idrettsrådsstyrer

Hvilke vedtak må egentlig tas regionalt?

Gjennom kartleggingen er det blitt stilt spørsmål fra mange organisasjonsledd ved behovet for egne styrer på krets- og regionsnivå.

- Er 396 regionale styrer god bruk av frivillige ressurspersoner?
- Deres innsats representerer minst 60.000 timers møtedeltakelse.
- Bidrar det til lojal og effektiv gjennomføring av felles strategier?

Er arbeidet med idrettsanlegg tilstrekkelig vektlagt?

Kartleggingen viser liten kapasitet og prioritering av arbeid med idrettsanlegg blant sentral- og regionsleddene i organisasjonen. Fremtidens store fylker med økt ansvar for kultur, idrett og store pengestrømmer, øker betydningen av et aktivt påvirkningsarbeid lokalt og regionalt.

- Oppfølgingen og bistanden til idrettsrådene fremstår i dag som tilfeldig.
- Idrettskretsenes kompetanse og kapasitet er veldig ulik og lav prioritert.
- Få særforbund har egne anleggsrådgivere.

Fellesfunksjoner

Idrettspolitisk dokument peker på behovet for å videreutvikle fellesfunksjoner på områder med sammenfallende behov. Kartleggingen har dokumentert at mange av de samme oppgavene løses parallelt i organisasjonen, f.eks. i idrettskretsene. Flere tjenesteområder kan samordnes, forenkles og effektiviseres nasjonalt på områder som ikke krever fysisk nærhet, men først og fremst tilgjengelighet, profesjonalitet og serviceorientering.

- Må LAM-midlene fordeles av 2.500 frivillige idrettsrådsmedlemmer?
- Må opptak av idrettslag løses i 18 idrettskretser og 17 bedriftsidrettskretser?

Styring gjennom pengestrømmer

Under kartleggingen ble det etterlyst sterkere styring fra NIF og bruk av tildelingen av spillemidler for å nå ønskede målsettinger.

- Dagens forvaltningsmodeller gjør det ikke fordelaktig å slå seg sammen.
- Svært begrensede summer står til rådighet for å premiere måloppnåelse.

Profesjonalisering

Kartleggingen viser en tendens til økende krav om profesjonalitet fra sentral- og regionalleddene i forhold til rådgiving, kompetanseutvikling og problemløsning. Dette gjelder både idrettsfaglig og når man skal inn som rådgiver i store idrettslag med mange medlemmer og stor økonomi.

- Vil kravene til profesjonell drift av organisasjonen bli mindre?
- Vil rettsliggjøringen i samfunnet bli mindre?
- Kan vi i fremtiden levere profesjonalitet og kontinuitet gjennom frivillige?

Fra delrapportene:

1.1. Idrettsrådene

- Idrettsanlegg er idrettsrådenes viktigste og største oppgave, sammen med økonomiske rammevilkår og tilskudd fra kommunene.
- Idrettsrådene har svært ulikt medlemsgrunnlag, mange er svært små, og mange er inaktive og fungerer dårlig. 80 % av idrettsrådene har 24 eller færre idrettslag.
- Politisk påvirkningsarbeid krever i økende grad profesjonalitet og fakta. Oppfølgingen og bistanden fra idrettskretsene fremstår i dag som tilfeldig.

1.2. Idrettskretsene

- Idrettskretsene er viktige som fellesledd regionalt i forhold til å fremføre idrettens felles syn og interesser.
- Idrettskretsene har svært ulikt medlemsgrunnlag og kapasitet, og spenner fra 30.000 til 300.000 medlemskap.
- Idrettskretsene bruker mye tid på oppfølging av NIFs lovverk, organisasjonspraksis, opptak og veiledning av nye idrettslag.
- Klubb- og kompetanseutvikling er et stort og viktig innsatsområde.
- Idrettskretsenes oppfølging av idrettsrådene og utvikling av idrettsanlegg fremstår som veldig ulik og er mange steder veldig lavt prioritert.

- En del administrative oppgaver løses parallelt i 18 fylker, og ulik størrelse medfører ulikt ressursgrunnlag og mulighet for profesjonalisering.
- Må en idrettskrets ha en minimumsstørrelse for å ha en ressursbase som gjør det mulig å tilfredsstille organisasjonens krav til profesjonalitet?
- Dagens ledelsesstruktur medfører utydelige styringslinjer og kan medføre lojalitetsutfordringer for de daglige lederne. Man spør om ikke administrasjonene burde være direkte underlagt NIF.

1.3. Særforbundene

- Forbundene er den overordnede faglige myndigheten for sine idretter i Norge, og sitter på den internasjonale representasjonsretten i sine idretter.
- Særforbundene har svært ulikt medlems- og ressursgrunnlag, fra under 1.000 aktive til over 375.000 aktive, og fra 11 klubber til over 3.000 klubber.
- Forbundene har ansvaret for det nasjonale regelverket som styrer konkurranseaktiviteten, og har ansvar for egen kompetanseutvikling.
- Forbundene har ansvaret for egen landslagsvirksomhet og representasjon.
- Størrelse og økonomi gir et veldig ulikt grunnlag for å oppnå stordriftsfordeler, samt faglig og administrativ evne til utviklingsarbeid. Man spør om det er mulig å samle flere idrettsgrener for å skape mulighet for profesjonalisering.
- Det "normale" er at det er flere idrettsgrener i hvert særforbund, gjennomsnittlig mer enn tre. De fleste særforbundene er derved fleridrettsforbund.
- Dagens forvaltningsmodeller gjør det ikke fordelaktig å slå seg sammen eller inngå tett samarbeid. Små idretter har store økonomiske fordeler.
- Mange særforbund har svært mange regionale styrer og tillitsvalgte funksjoner mellom særforbundene og de utøvende leddene. Tendensen går i retning av større enheter og mer vekt på utviklingsoppgaver regionalt i de store særforbundene.
- Det etterlyses sterkere styring fra NIF. Kan NIF i større grad bruke spillemidlene for å oppnå ønskede målsettinger?
- Mange forbund har store utfordringer knyttet til samarbeidet mellom de frivillig valgte i styrene og de ansatte i administrasjonene, særlig på ledernivå.
- Noen få særforbund har egne anleggsrådgivere, men det store flertallet særidretter mangler en slik funksjon.

1.4. Særkretser og regioner

- Organisering av særidrettene regionalt er veldig ulikt løst i norsk idrett i dag, og mange særforbund har få eller ingen regionale mellomledd
- Bare de største særforbundene har prioritert regional bemanning, og de prioriterer i økende grad utviklingsoppgaver.
- De administrative funksjonene og aktivitetsadministrasjonen digitaliseres og effektiviseres i økende grad.
- De som sitter på idrettens hus har ofte et godt samarbeid med idrettskretsen og drar nytte av idrettskretsens utviklingsressurser. De øvrige særidrettene har liten kontakt med idrettskretsene.
- Det stilles spørsmål ved behovet for «styrer» på krets-/regionsnivå. Tendensen er at de idrettspolitiske spørsmålene og strategier i økende grad håndteres sentralt.

1.5. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF)

- I Norge er den organiserte idretten samlet i en og samme organisasjon. NIF er en fellesorganisasjon for idretten i Norge, og er norsk idretts høyeste myndighet.
- NIF Forvalte NIFs lover, følger opp idrettens verdigrunnlag, arbeider for gode rammevilkår for norsk idrett, følger opp idrettens rapportering til det offentlige, og representerer norsk idrett internasjonalt (herunder IOC og IPC).
- NIFs fagavdelinger understøtter særforbundenes toppidrettssatsning, helhetlige aktivitetstilbud og organisasjonsarbeid.
- NIF skal arbeide for god tilgang til idrettsanlegg til alle, men har begrenset faglige kapasitet og kompetanse tilgjengelig for aktiv oppfølging av anleggsområdet.
- Det er krevende å få til en tett og god dialog med så mange underliggende styrever og nivåer som dagens organisasjonsstruktur representerer.
- Det er utfordring å samle en mangfoldig organisasjon rundt felles mål, når svært mange av sentralleddene ikke har reell kapasitet og profesjonalitet til god faglig samhandling.
- Brukertilfredsheten og bruken av dagens supportorganisasjon er god, men det er behov for å videreutvikle en rekke fellesfunksjoner på områder med sammenfallende behov.

Vedlegg 1

IDRETTSRÅDENE

2. SAMMENDRAG

Idrettsrådene er et fellesorgan for idrettslagene i en kommune og skal ivareta grunnleggende fellesinteresser for idrettslagene lokalt.

2.1. Oppdraget

- Oppdraget fremstår fortsatt som svært relevant.
- Idrettsanlegg er viktigste og største oppgave.
- Økonomiske rammevilkår og tilskudd lokalt er den andre store oppgaven.
- Mange idrettsråd opplever ikke et avklart mandat og akseptert rolle i forhold til den kommunale forvaltningen, dvs. mangler avtale.

2.2. Status

- Idrettsrådene har svært ulikt medlemsgrunnlag og kapasitet.
- Mange idrettsråd er inaktive og/eller fungerer dårlig.
- Majoriteten drives av frivillige ressurser.
- Politisk påvirkningsarbeid krever i økende grad profesjonalitet og fakta.
- Oppfølgingen fra idrettskretsene fremstår som tilfeldig.
- Liten oppmerksomhet og dialog med særforbundene.
- Mangler en felles anleggspolitikk som referanse for å fremme lokale krav.
- Krevende å få til prosesser rundt interkommunale anlegg og samarbeid.

2.3. utfordringer

- Hvordan kan det lokale politiske påvirkningsarbeidet styrkes?
- Kunne større naturlige geografiske områder gitt større kraft og profesjonalitet?
- Kan den faglige og organisatoriske oppfølgingen systematiseres og styrkes?
- Kan tilskudds- og rapporteringsordningene forenkles?
- Hvordan løse kommunal understøttelse av barn fra familier med svak økonomi?

3. KARTLEGGINGSMØTE

3.1. Arbeidsmøte 8. februar 2018

Temaene var kartlegging av idrettsrådenes rolle, ansvar og oppgaver, hvordan idrettskretsene arbeider i dag, hvilke utfordringer de har, samt hvordan de samarbeider med øvrige organisasjonsledd og det offentlige.

Representanter fra idrettsrådene: Per Olve Tobiassen (Leder for Kongsberg idrettsråd), Jan Ivar Engebretsen (Leder for Ullensaker idrettsråd), Geir Skinnes (Daglig leder Drammen idrettsråd), Geir Thorstensen (Daglig leder Kristiansand idrettsråd)

Fra arbeidsgruppen: Øystein Dale (Leder Kommunikasjon og Organisasjon), Torstein Busland (Anleggsrådgiver), Åsmund Sæbøe (Rådgiver kompetanseutvikling).

3.2. Formål

Idrettsrådene har som lovbestemt formål å arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og kommunale myndigheter, og mellom lagene og idrettskretsen. Alle idrettsrådene brukte mye tid på å følge med på og forsøke å påvirke kommunene sine.

3.3. Oppdrag og mandat

Idrettsrådene opplever imidlertid å ha et uklart mandat og en utydelig rolle. Det er veldig ulikt hvordan idrettsrådene brukes og verdsettes i kommunene. De gjennomgående oppgavene er knyttet til:

- Utvikling av idrettsanlegg
- Politisk påvirkning av rammevilkår
- Fordele aktivitetsmidler og lokale tilskudd
- Fordele tid i idrettsanlegg

Fordelingen av oppgaver på idrettsfeltet mellom kommunen og idrettsrådene er svært ulikt fra kommune til kommune. I mange kommuner er denne rollefordelingen regulert gjennom etablering av samarbeidsavtaler, mens slik avtaler langt fra foreligger over alt.

Der dette er regulert gjennom en tydelig avtale, fungerer samarbeidet bedre og gir forutsigbarhet og gjensidig respekt. Der slik spørsmål ikke er avklart, blir situasjonen veldig preget av forhandlinger mellom skiftende personer i ulike roller.

Internt i norsk idrett er det en utfordring at idrettsrådenes rolle ikke oppleves avklart og nødvendig. Det gir plass for at sterke særinteresser går «rundt» fellesorganet. Det svekker fellesorganets oppdrag over tid, og vil være en fare for utvikling og tilrettelegging for fornyelse og idrettslig mangfold.

Noen idrettsråd tilrettelegger større prosjekter lokalt på vegne av idrettslagene, og blir på noen områder temmelig operative. Dette fungerer veldig godt enkelte steder, men må diskuteres i forhold til den generelle arbeids- og rollefordelingen innenfor idrettsorganisasjonen.

Mange idrettsråd påtar seg lokale forvaltningsoppgaver, som fordeling av treningstid i idrettsanlegg. Dette avlastet den kommunale forvaltningen, og gir samtidig idretten direkte innflytelse og mulighet for å prioritere behov opp mot hverandre.

3.4. Funksjonsevne

Den store majoriteten drives på frivillig basis. Kun et fåtall store idrettsråd har ansatte ressurser. De frivillige drevne idrettsrådene er svært personavhengige. Det kan slå ut i varierende funksjonsevne, og vekslende evne til å være en god representant for klubbene og en viktig samarbeidspartner for sin kommune. Ofte er funksjonsevnen direkte knyttet til hvem som er leder.

Det generelle inntrykket, etter møtet med både idrettsrådsrepresentantene og idrettskretsene, er at mange idrettsråd er helt inaktive og/eller dårlig fungerende. Dette gjelder særlig i kommuner der idrettsrådene representerer få idrettslag og en begrenset befolkning (få medlemskap).

Som fellesidrettslig organ skal idrettsrådet, på en balansert måte, arbeide for å utvikle gode rammevilkår for et bredt og mangfoldig idrettstilbud og være uavhengig av særinteresser. Dette er særlig krevende når forholdene er små.

3.5. Samarbeidet med kommunene

Alle idrettsrådene bruker mye tid på å følge med på og forsøke å påvirke kommunene sine. Denne påvirkningen må skje både politisk og administrativt nivå.

Siden idrettens organer befinner seg på siden av den kommunale organisasjonen, er det i noen sammenhenger er det en fare for at idrettsrådet ikke får en avklart rolle mellom det administrative og politiske nivået i kommunen. Dette kan være en ulempe, hvis man ikke er bevisst hvor de reelle beslutningene tas.

På den annen side fremheves denne uavklarte rollen som en mulig fordel, siden det gir fleksibilitet i forhold til å påvirke der det har størst effekt, samt mulighet for å påvirke det politiske og administrative nivået parallelt.

Alle idrettsrådene påpekte at det var vanskelig å nå fram hvis det er idrettsinteresserte folk å ha dialog med på kommunens side. Det gjaldt både på det politiske og administrative nivået. Derfor er det ikke uvesentlig hvor ansvaret for idrett er plassert i den kommunale administrasjonen, samt hvilke lokale personer som velges til kommunestyret.

Det politiske påvirkningsarbeidet går på alt fra prioritering og bygging av idrettsanlegg til å utløse frie midler til bruk i idrettslagene. Noen idrettsråd arbeider også for å få tilført midler som idrettsrådet kan forvalte selv, gjerne til fellesprosjekter.

Flere idrettsråd arbeider aktivt foran hvert kommunevalg. I en tidlig fase kartlegger hvor de ulike partiene står i idrettsrelaterte saker og lobber aktivt for å påvirke partiene og programmene deres. I neste fase arbeider de aktivt for å få kandidatene til å synliggjøre sitt syn på idrett og forplikte seg i forhold til viktige lokale saker.

Mange steder er det en styrke for dialogen og mulighetene for gjennomslag i viktige saker hvis personer med bakgrunn fra idretten er villig til å påta seg sentrale politiske verv.

Dialogen med kommunen er veldig personavhengig og basert på gjensidig respekt. Det blir derfor en stor fordel for idrettsrådets innflytelse om de som velges til idrettsrådene har et lokalt nettverk og god relasjon til kommunens folk, både administrativt og politisk.

3.6. Anlegg

Idrettsrådene bruker mye av tiden sin på idrettsanlegg og tilhørende utfordringer. Det vanligste er

- Politisk påvirkning av de kommunale investerings- og driftsbudsjettene.
- Prioritering og koordinering av lokale søknader om spillemidler til anleggsutbygging.
- Fordelingen av tid i eksisterende anlegg.

Alle de større idrettsrådene er opptatt av å følge med på kommunenes regulerings- og utbyggingsplaner, og jobbet for at det ble bygget idrettsanlegg når det ble bygget ut skoler og nye boligfelt.

Den interne arbeidsfordelingen mellom styremedlemmene i de idrettsrådene vi snakket med, viser at anleggsområdet dominerer som oppgave og opptok mest av idrettsrådets tid. Også for de ansatte daglige lederne var anleggsarbeidet en dominerende oppgave.

Samarbeidet med skolesektoren er utfordrende i forhold til anleggsutvikling som samtidig ivaretar hensynet til lokal kapasitet, mangfold og egnet i forhold til organisert idrett. Dette er et

prioritert område i Idrettspolitisk dokument. Ansvar for utbyggingen av skoleanlegg ligger normalt hos skolesjefen, dvs. ikke der utbygging av idrettsanlegg vanligvis blir behandlet faglig i kommunen. Det er ikke et etablert og forpliktende samarbeid mellom skolesektoren og idrettsområdet, og det leies ofte inn arkitekter som ikke kjenner til standarder for idrettsanlegg eller hvordan spillemiddelordningen for anlegg fungerer. Resultat blir lett at slik anlegg ikke blir fullgode og egnet for den organiserte idretten.

Utfordringen er enda større når det dreier seg om videregående skoler med tilhold i kommunen. Da blir det fylkeskommunen og utdanningssjefen i fylket som blir den potensielle samarbeidspartneren. Her er det viktig å få til en god dialog med idrettskretsens fagfolk og idrettskonsulenten i fylket.

I slike sammenhenger er det en utfordring at norsk idrett mangler en nasjonal behovsanalyse og anleggspolitikk som kan være til støtte for de lokale og interkommunale prioriteringene. Den lokale personavhengigheten øker når de overordnede føringene mangler. De sterke idrettsmiljøene får større spillerom når hensynet til flerbruk, fornying og mangfold ikke er tydelig ivare tatt. Det er for eksempel veldig krevende å prioritere lokalt mellom idrettene og mellom anlegg med helt forskjellig ambisjons- og kostnadsnivå.

Mange opplever at det kan være krevende å etablere interkommunalt samarbeid. Utfordringen er i mindre grad knyttet til å definere et felles behov når det gjelder kostnadskrevende anlegg. Det blir mer utfordrende å bli enige om en rettferdig og langsiktig kostnadsfordeling mellom nabokommuner, når anlegget nødvendigvis er lokalisert i én kommune. Dette krever godt politisk håndverk og dialog mellom alle de involverte kommunene og deres idrettsråd.

Idrettsanleggsområdet er et område som krever tilgang på fagkunnskap og rådgiving fra regionalt eller sentralt hold, men som samtidig krever lokalt engasjement og evne til politisk påvirkning.

3.7. Forvaltning av midler – Behov for enkelhet

Nærmest alle idrettsrådene er involvert i forvaltningen av midler fra kommunene til de lokale idrettslagene. Tildelingen er gjerne basert på medlems- og aktivitetstall, og rapporteringen er oftest enkel og en gang i året.

En sentral oppgave som samtlige idrettsråd er i dag å fordele lokale aktivitetsmidler (LAM-ordningen). Fordelingene er relativt like fra år til år og i hovedsak basert på medlems- og aktivitetstall. Det er imidlertid en rekke lokale tilpasninger og prioriteringer innenfor LAM-ordningen. Fordelingen av LAM-midlene er en av oppgavene som oppfattes som tydelig og som foregår uten særlig innvendinger fra kommunen.

Derimot uttrykte representantene fra idrettsrådene tydelig frustrasjon over de mange statlige initierte støtte- og tilskuddsordningene som har store og kompliserte rapporteringskrav, gjerne administrert gjennom NIF og idrettskretsene. Ofte er disse ordningene relativt små, men rapporteringen er omfattende og til dels uforutsigbar. Det er ikke uvanlig at det dukker opp tilleggskrav. Man kunne bruke langt mer tid på å rapportere på småsummer til idrettskrets/NIF/KUD enn man gjorde på store summer fra kommunen. Inkludering i idrettslag ble trukket frem som en ordning der rapporteringskravene er for høye og ikke står i forhold til oppdragets omfang og tilskuddenes størrelse. Enkelte opplever at de er i tvil om de ønsker å motta disse tilskuddene, og noen har valgt å ikke søke. De har ikke kapasitet til å prioritere den rapporteringen som følger med.

3.8. Samarbeid med andre organisasjonsledd

Idrettsrådene har i ulik grad kontakt med idrettskretsene, noe som også gjenspeiles gjennom idrettskretsenes rapportering om gjennomførte tiltak overfor idrettsrådene.

De idrettsrådene som har egne ansatte og et kontor, har ofte tilhold i samme bygg som idrettskretsen. De dekker oftest et stort område og/eller by. Da oppstår det mye uformell kontakt.

De som ikke har denne typen naturlig kontakt, har oftest sporadisk kontakt, hvis dette ikke er satt i system fra idrettskretsens side.

Både møtet med idrettsrådsrepresentantene og idrettskretsrepresentantene viste til en trend med anleggskonsulenter idrettskretsene som idrettsrådene kan benytte i konkrete anleggssaker og for å skaffe grunnlagsmateriale for den generelle politiske kontakten med kommunene. Alle mente at når man først har kontakt med idrettskretsen, så er kontakten og kommunikasjonen god, men at det åpenbart er store hull og liten systematikk i denne kontakten, til dels helt fraværende.

Idrettsrådene har svært liten kontakt med særforbundene, til dels helt fraværende. Kontakten oppstår nesten bare i forbindelse med utbygging av større anlegg. Idrettsrådenes representanter hadde kun opplevd at ett forbund hadde tatt direkte og systematisk kontakt med idrettsrådene for å snakke om anleggsutbygging (håndball). Avstanden til særforbundene oppleves derfor som stor.

3.9. Lokale tiltak rundt økonomi som barriere for deltakelse

I møtet med representantene for idrettsrådene ble spørsmålet om økonomisk støtte til barn fra fattige familier særlig diskutert. Noen steder er kommunal understøttelse og samarbeid med NAV systematisert. Det offentlige betaler treningsrelaterte kostnader for de som ellers ikke ville hatt råd til å delta. Dette er en sentral idrettspolitisk utfordring, og et uttalt mål for norsk idrett.

Det er en stor utfordring å unngå stigmatisering. Barnet og omgivelsene skal i minst mulig grad skal kjenne til understøttelsen – helst ikke i det hele tatt. Det er heller ikke ønskelig at det enkelte idrettslag og de frivillige tillitsvalgte involveres i denne «sosiale understøttelsen».

I noen kommuner er derfor idrettsrådet blitt en viktig initiativtaker og påvirkningsorgan for å få etablert slike løsninger. Enkelte administrerer også konkrete løsninger og økonomiske rammer på vegne av kommunen. Dette er en utfordring som vanskelig kan løses på et annet nivå. Det krever direkte dialog med kommunen.

4. FORMALIA

4.1. Formål

Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og de kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen (NIFs lov § 8-2 pkt. 1).

Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet (Lovnorm for idrettskretser § 1 pkt. 2).

Idrettsrådet er et felles organ for all idrett i kommunen som er organisert i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) gjennom idrettskretsen (Lovnorm for idrettsråd § 2 pkt. 1).

4.2. Opprettelse/nedleggelse

I alle kommuner med mer enn tre idrettslag skal det være idrettsråd for idrettslag som er medlem i NIF. Idrettskretsen har ansvar for at det opprettes idrettsråd i kommunene (NIFs lov § 8-1 pkt. 1).

Idrettsrådet kan bare oppløses av idrettskretsen. Ved oppløsning eller annet opphør av idrettsrådet tilfaller idrettsrådets overskytende midler etter avvikling et formål godkjent av idrettskretsen (Lovnorm for idrettsråd § 22).

4.3. Fastsette grenser

Med dispensasjon fra Idrettsstyret eller den Idrettsstyret gir fullmakt kan det opprettes felles idrettsråd for to eller flere kommuner (NIFs lov § 8-1 pkt. 2).

Organisasjonen skal gjøre nødvendige strukturelle endringer for å tilpasse organisasjonen til statens forvaltningsreform dersom denne gjennomføres i tingperioden (Jfr. IPD 2015-2019, pkt. 7.1.c)

4.4. Antall organisasjonsledd totalt

- a) Norge hadde 1. januar 2017 totalt 428 kommuner, og norsk idrett hadde _ idrettsråd.
- b) Etter kommune- og fylkessammenslåingene i 2017-2020 vil antall kommuner være 356. Antall idrettsråd vil samtidig reduseres tilsvarende.
- c) Totalt 118 kommuner vil være sammenslått til 46 nye kommuner. Endringene trer i kraft senest fra 1. januar 2020. Dersom det er ønskelig åpner man for at enkelte sammenslåinger kan iverksettes fra 1. januar 2019.
- d) Regjeringens mål for kommunereformen er:
 - Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet.
 - Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Kommunegrensene skal i større grad tilpasses naturlige bo— og arbeidsmarkedsregioner.
 - Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.
 - Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt lokalt. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger.

4.5. Ledelse

Idrettsrådet ledes og forpliktes av styret som er idrettsrådets høyeste myndighet mellom årsmøtene (Lovnorm for idrettsråd § 19 pkt. 1).

4.6. Medlemmer

Alle idrettslag innen vedkommende område, som er opptatt i NIF, er medlemmer av idrettsrådet. Et idrettslag kan bare være medlem av ett idrettsråd (NIFs lov § 8-3 pkt. 1).

Bedriftsidrettens tilknytning til idrettsrådet blir fastsatt på idrettsrådets årsmøte (NIFs lov § 8-3 pkt. 1).

4.7. Oppgaver (NIFs lov § 8-2).

1. Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og de kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen.
2. Idrettsrådet skal:
 - a) styrke idrettens rolle og rammevilkår i lokalsamfunnet,
 - b) foreta prioriteringer på vegne av idrettslagene,
 - c) dokumentere og synliggjøre idrettens lokale omfang samt utvikle lokale idrettspolitiske handlingsprogram,
 - d) være en møteplass og utviklingsarena i skjæringspunktet mellom offentlig og frivillig virke.

3. Idrettsrådet skal være et idrettspolitisk organisasjonsledd med oppgaver primært på lokalt nivå.
4. Alle saker som er av felles interesse for idretten skal sendes til kommunen gjennom idrettsrådet.

5. FAKTAGRUNNLAG

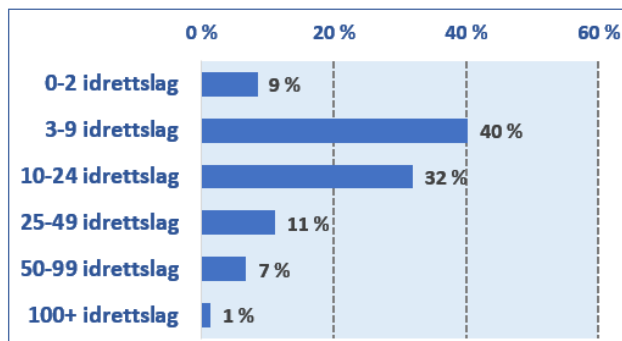
5.1. Vedtatte kommunesammenslåinger

- Sandefjord, Andebu og Stokke (fra 01.01.2017)
- Larvik og Lardal (fra 01.01.2018)
- Hof og Holmestrand (fra 01.01.2018) (Sande kommer med 01.01.2020)
- Tjøme og Nøtterøy (fra 01.01.2018)
- Rissa og Leksvik (fra 01.01.2018)
- Moss og Rygge
- Askim, Hobøl, Spydeberg og Eidsberg
- Aurskog-Høland og Rømskog
- Oppegård og Ski
- Skedsmo, Fet og Sørum
- Asker, Hurum og Røyken
- Drammen, Nedre Eiker og Svelvik
- Nye Holmestrand og Sande
- Tønsberg og Re
- Bø og Sauherad
- Lyngdal og Audnedal
- Mandal, Marnardal og Lindesnes
- Kristiansand, Søgne og Songdalen
- Stavanger, Rennesøy og Finnøy
- Forsand og Sandnes
- Fjell, Sund og Øygarden
- Radøy, Lindås og Meland
- Os og Fusa
- Ullensvang, Odda og Jondal
- Voss og Granvin
- Førde, Naustdal, Gaular og Jølster
- Selje og Eid
- Sogndal, Balestrand og Leikanger
- Volda og Hornindal
- Fræna og Eide
- Molde, Midsund og Nesset
- Ålesund, Sandøy, Skodje, Haram og Ørskog
- Stordal og Norddal
- Trondheim og Klæbu
- Hemne, del av Snillfjord (Vennastranda) og Halså
- Hitra og del av Snillfjord (Sundan/Hemnskjela)
- Orkdal, Agdenes, Meldal og del av Snillfjord (Krokstadøra)
- Bjugn og Ørland
- Roan og Åfjord
- Verran og Steinkjer
- Namdalseid, Namsos og Fosnes
- Vikna, Nærøy, Leka og Bindal
- Narvik, Ballangen og nordøstsiden av Tysfjord
- Hamarøy og sørvestsiden av Tysfjord
- Skånland og Tjeldsund
- Tranøy, Lenvik, Berg og Torsken
- Kvalsund og Hammerfest

5.2. Antall idrettslag i hver kommune

Tabellen nedenfor viser antall registrerte kommuner i idrettens organisasjonsregister og hvor mange idrettslag som søker til disse kommunene. Oftest er dette identisk med medlemmer i hvert idrettsråd. Alle kommunene har ett eller flere idrettslag.

Størrelse målt i idrettslag	Antall kommuner	Andel av kommunene
0-2 idrettslag	38	8,6 %
3-9 idrettslag	178	40,3 %
10-24 idrettslag	141	31,9 %
25-49 idrettslag	49	11,1 %
50-99 idrettslag	30	6,8 %
100+ idrettslag	6	1,4 %

Hvordan dette bildet vil se ut etter de planlagte sammenslåingene, har vi ikke kunnet beregne.

Vedlegg 2

IDRETTSKRETSENE

1. SAMMENDRAG

Idrettskretsen er et felles organ for idretten innen sitt geografiske område.

1.1. Oppdraget

- Ivareta idrettens rolle og interesser regionalt.
- Styrke idrettslagenes rammevilkår både regionalt og lokalt.
- Følge opp NIFs lovverk og organisasjonspraksis i idrettslagene, herunder lokal fortolkning og etterlevelse.
- Opptak og veiledning av nye idrettslag.
- Klubb- og kompetanseutvikling et stort og viktig innsatsområde.

1.2. Status

- Idrettskretsene er viktige som fellesledd regionalt i forhold til å fremføre idrettens felles syn og interesser.
- Alle idrettskretsene tilbyr et regionalt idrettsfaglig og administrativt kontorfellesskap gjennom Idrettens Hus.
- Idrettskretsene har svært ulikt medlemsgrunnlag og kapasitet, og spenner fra 30.000 til 300.000 medlemskap.
- Ulik størrelse medfører ulikt ressursgrunnlag og mulighet for profesjonalisering.
- Idrettskretsene bruker mye tid på oppfølging av NIFs lovverk, organisasjonspraksis, opptak og veiledning av nye idrettslag.
- Idrettskretsenes oppfølging av idrettsrådene fremstår som veldig ulik og er mange steder veldig lavt prioritert.
- Idrettskretsene har i liten grad idrettsanleggskompetanse.
- Idrettskretsene har i begrenset grad et standardisert tjenestetilbud og har til dels svært ulike måter å løse oppgavene på. Mange spør om ikke administrasjonene burde vært direkte underlagt NIF.
- En del administrative oppgaver løses parallelt i 18 fylker.
- Idrettskretsstyrenes relativt store uavhengighet av sentralledet kan bidra til ulik utvikling og prioriteringer.
- Oppgavene som idrettskretsene løser krever i ulik grad regional tilstedeværelse. Noen rådgivings- og utviklingsoppgaver krever åpenbart nærhet.

- Liten oppmerksomhet og dialog med særforbundene.
- Idrettskretsene har en svært ulik tilnærming til spørsmålet om å engasjere seg i prosjekter som ikke er tydelig innenfor kjernevirksomheten rettet mot medlemsorganisasjonen.
- Dagens organisasjonsstruktur medfører utydelige styringslinjer, og kan medføre lojalitetsutfordringer for de daglige lederne. Det fører lett til mye møter, koordinering og ulike meninger mellom NIF og idrettskretsene.

1.3. utfordringer

- Større fylker med økt ansvar for kultur, idrett og store pengestrømmer, gjør at politisk nettverk og evnen til å påvirke det offentlige må opprettholdes i en fremtidig organisering.
- Hvordan kan idrettsanleggskompetanse og oppfølging av idrettsrådene styrkes i en fremtidig idrettsorganisasjon?
- Må en idrettskrets ha en minimumsstørrelse for å ha en ressursbase som gjør det mulig å tilfredsstille organisasjonens krav til profesjonalitet?
- Må hver idrettskrets ha sitt eget politiske styre, eller ville administrasjonene bli mer effektive hvis de var under en og samme ledelse?
- Kunne alle idrettskretsenes administrasjoner vært regionale faglige servicesentre under NIF, og ha like arbeidsmåter og levere et mer standardisert tjenestetilbud?
- Hvordan kan det regionale klubb utviklingsarbeidet profesjonaliseres og styrkes, herunder samhandlingen mellom idrettskretsene og særforbundene?
- Idrettskretsene har en svært ulik tilnærming til spørsmålet om å engasjere seg i prosjekter som ikke er tydelig kjernevirksomhet for medlemsorganisasjonen.
- Er det sentralt for norsk idrett å påta seg samfunnsnyttige oppdrag for å opprettholde idrettens status som en relevant samfunnsaktør? Norsk idrett mangler en avklart rolle.

2. KARTLEGGINGSMØTE

2.1. Arbeidsmøte 6. februar 2018

Temaene var kartlegging av idrettskretsenes rolle, ansvar og oppgaver, hvordan idrettskretsene arbeider i dag, hvilke utfordringer de har, samt hvordan de samarbeider med øvrige organisasjonsledd og det offentlige.

Organisasjonssjefer fra idrettskretsene: Lisbeth Danielsen (Vestfold idrettskrets), Roar Lervik (Møre og Romsdal idrettskrets), Runar Sveen (Akershus idrettskrets), Sylvi Ofstad (Troms idrettskrets), Knut Songve (Hordaland idrettskrets), Magne Brekke (Oslo idrettskrets).

Fra arbeidsgruppen: Øystein Dale (Leder Kommunikasjon og Organisasjon), Torstein Busland (Anleggsrådgiver), Åsmund Sæbøe (Rådgiver kompetanseutvikling).

2.2. Lov- og organisasjonsspørsmål

Det brukes mye tid på lov- og organisasjonsspørsmål, og utfordringene øker. Akershus idrettskrets har loggført 570 henvendelser avgrenset til lov- og organisasjonsområdet i 2017. Grunnlaget er 673 idrettslag. Hovedtyngden av saker er veiledning av idrettslag:

- Generelle spørsmål om hvordan NIFs lovverk og organisasjonspraksis skal forstås og ivaretas lokalt,
- Enkelt saker hvor man ønsker vurdering og rådgiving i forhold til idrettens lovverk og idrettslagets rolle og handlingsvalg,
- Veiledning av nye idrettslag, enten helt nyopprettet eller nye under etablering.

Blant idrettslag under etablering er det stor overvekt av særrettslag. Flere idrettskretser oppfordrer disse aktivt til å bli en gruppe i et allerede eksisterende fleridrettslag. Det forenkler erfaringsmessig lov- og organisasjonsoppfølgingen.

2.3. Serviceoppgaver

De fleste idrettskretsene disponerer eller leier møte- og kontorlokaler i forbindelse med et «Idrettens Hus». Her fremleies kontorlokaler til særkretser, regioner og/eller andre organisasjonsledd, og det tilbys møtelokaler til særkretser, regioner og/eller andre organisasjonsledd. Sentrale mål for slike regionale administrasjonssentra er

- Felles infrastruktur skal gi god økonomi for både store og små administrasjoner.
- Samlokalisering av idrettsfaglige ressurser skal bidra til utvikling og samarbeid.
- Naturlig møtested for debatt og idrettspolitisk samarbeid.
- Tilrettelagte fellestjenester og servicefunksjoner.

I ulik grad tilbys resepsjons- og sentralbordtjenester. Noen idrettskretser tilbyr økonomi- og regnskapstjenester til lokale organisasjonsledd.

2.4. Klubbutvikling

Idrettskretsene bruker mye tid på klubbutvikling i idrettslag. Klubbutvikling forstås som tiltak som utvikler klubben utover å oppfylle minimumskravene innenfor lov og organisasjon.

Den etablerte arbeidsdelingen tilsier at idrettskretsene primært understøtter klubbutvikling i fleridrettslag, mens særforbundene har ansvaret for sine særrettslag og særrettsgrupper.

Mange særforbund mangler egne ressurser og kapasitet. Derfor leverer idrettskretsene ofte klubbutvikling også til særrettslag og særrettsgrupper, men da fortrinnsvis etter avtale med det aktuelle særforbundet.

Men det er ikke alltid slik det foregår. Samarbeidsavtalen som skal regulere samarbeid om klubbutvikling mellom SF og IK oppleves som utilstrekkelig og uklar, og det er ulike standarder for hva klubbutvikling skal være. I fleridrettslag kan det være utfordrende at store særforbund som NFF skolerer og forplikter fotballgruppene på en måte som påvirker hovedstyret. Mange uttaler at «vi flyr i beina på hverandre» når de omtaler det regionale klubbutviklingsarbeidet. Flere etterlyste derfor en tydeliggjøring av hva som er/skal være rammene for klubbutvikling.

Det er krevende å gjennomføre slike prosesser og det krever i økende grad profesjonalitet og kompetanse som man ikke automatisk kan regne med å kunne levere gjennom frivillige. Dette gjelder særlig når man skal inn i store idrettslag med mange medlemmer og stor økonomi. Trenden er derfor at man i økende grad bruker ansatte-ressurser til klubbutvikling. I tillegg er det større etterspørsel etter slike utviklingstiltak enn idrettskretsene klarer å levere.

Trenden er også økt profesjonalisering av de store idrettslagene, og de daglige lederne blir stadig viktigere for kvaliteten i det lokale organisasjonsarbeidet. Derfor samarbeider f.eks. Akershus og Oslo et årlig «daglig leder»-seminar, med tematikk som er viktig for idrettslagene. Her dannes det også gode relasjoner mellom idrettskretsenes og klubbens daglige ledere.

2.5. Politisk påvirkning og rammebetingelser

Alle idrettskretsene har som en primær og lovfestet oppgave å ivareta idrettens rolle og interesser regionalt, og styrke idrettslagenes rammevilkår både regionalt og lokalt. Idrettskretsene skal også følge opp vedtatte idrettspolitiske innsatsområder regionalt overfor det offentlige på sitt nivå, herunder særlig fylkeskommunen, regionale organer/etater og kommunene. Som fellesidrettslig organ skal idrettskretsen, på en balansert måte, arbeide for å utvikle gode rammevilkår for et bredt og mangfoldig idrettstilbud og være uavhengig av særinteresser og særrettens organisering.

Alle de idrettskretsene vi snakket med pekte på den betydningen idrettskretsstyret og styrelederen har i påvirkningsarbeidet, siden idrettens demokratiske organisering gir idrettskretsene legitimitet som representanter for en samlet regional idrett.

I praksis er det imidlertid oftest administrasjonen som må gjøre det meste arbeidet overfor fylkene, og de står også oftest for kontinuiteten i dialogen.

Det diskuteres i et annet avsnitt hvorvidt det er hensiktsmessig med politisk styring av det løpende administrative arbeidet og de regionale servicefunksjonene, men det var enighet i arbeidsgruppen om behovet for et politisk nettverk og kompetanse om en skal evne å ivareta den politiske dialogen med det offentlige på alle nivåer i organisasjonen. Større fylker med økt ansvar for kultur, idrett og store pengestrømmer, gjør at evnen til å ta dette ansvaret ikke må svekkes i en fremtidig organisering.

Arbeidsgruppen er samstemt om at samarbeidet med fylket og andre offentlige etater ikke vil la seg løse tilfredsstillende uten lokal og regional tilstedeværelse. Denne dialogen og påvirkningsarbeidet vil ikke kunne sentraliseres.

2.6. Anlegg

Noen idrettskretser har ansatte som jobber med anlegg som et hovedansvar. Denne trenden er økende. De bistår idrettsrådene og aktuelle idrettslag med rådgiving. Hovedsakelig dreier det seg om rådgiving innenfor:

- Prosjektering og søknad om spillemidler til nye anlegg.
- Bistand og oppfølging av fylkets og kommunenes planarbeid.

Anleggskonsulentene har mye kontakt med de relevante fagetatene i fylket og kommunene, og har en viktig funksjon i å bidra til interkommunalt samarbeid om kostnadskreven anlegg.

De idrettskretsene som ikke har ansatte anleggskonsulenter, bruker allikevel vesentlige ressurser på anleggsområdet, eventuelt som støttefunksjon for et eget anleggsutvalg.

Arbeidsgruppen opplever at anleggs- og spillemiddelordningen er innrettet på en konserverende måte i forhold til idrettslig utvikling og økt mangfold. Det er utfordrende for nye idretter å få bygget anlegg. Her mangler en mer overordnet styring, både nasjonalt og regionalt.

- Både store og små idretter er avhengig av anlegg dersom de skal ha mulighet til å vokse. En åpenbar utfordring er hvorvidt man skal prioritere å bygge nye anlegg til store idretter med etablerte miljøer, eller om en skal prioritere mangfoldet og anlegg til nye aktiviteter og mindre miljøer.
- Et annet dilemma er om man skal prioritere få og dyre anlegg med svært høy kvalitet eller flere og rimeligere anlegg med enklere standard. Skal man prioritere én helårs ishall, eller skal en prioritere mange frosne utendørsflater?
- Et viktig samordningsområde er flerbrukshaller og samarbeidet mellom skole og idrett. Disse anleggene er ofte kostbare å realisere, og da må en utnytte investeringene maksimalt. Her er de aktuelle aktørene ofte mange og i utgangspunktet dårlig koordinert.
- Dagens situasjon, med nye idretter og offentlig vektlegging av såkalt «egenorganisert aktivitet», tilsier at norsk idrett engasjerer seg i diskusjonene rundt bygging av anlegg for nye aktiviteter og aktiviteter som for tiden faller utenfor NIF-paraplyen, herunder anlegg for folkehelsen og de som ikke har konkurransefokus.

Utfordringene i forhold til idrettsanlegg er følgelig store, og det krever kompetanse og nettverk for å sikre god rådgiving og strategisk arbeid. Idrettskretsene oppfatter imidlertid sitt mandat på anleggsområdet som veldig uavklart. De savner tydeligere retningslinjer og signaler om dette skal prioriteres som fellesoppgave.

2.7. Paraidrett

Det regionale arbeidet innenfor paraidrett har primært vært ledet gjennom paraidrettskonsulentene. De har inntil nylig blitt ledet fra NIF sentralt.

Idrettskretsenes bidrag har bestått i å

- arrangere enkeltarrangement som grenseløse idrettsdager,
- søke om midler og
- å stimulere/opprettholde paraaktivitet i idrettslagene

Fylkeskommunene gir i ulik grad støtte til paratiltak.

Det er litt ulike oppfatninger blant idrettskretsene om hvor effektivt arbeidet er, herunder hvor godt koordinert det har vært. Alle peker på at det er utfordrende å sette i gang aktivitet i nye miljøer. Man er veldig avhengig av drahjelp fra idrettslagene. Og man er avhengig av aktiv støtte fra de relevante særforbundene.

Innenfor paraidrett er man fullstendig avhengig av enkeltpersoners engasjement hvis et miljø skal fungere. Dette gjelder mange steder i idretten, men er ekstra avgjørende i paraidretten. Det finnes flere eksempler på at man bruker tid, penger og utstyr for å få etablert et miljø, men så faller det sammen igjen etter kort tid. Dette arbeidet må bygge på et lokalt engasjement, men det krever aktiv støtte og oppfølging fra sentralleddene over lengre tid.

2.8. Inkludering og integrering

Noen av idrettskretsene har ansatte som jobber med inkludering i idrettslag og har flere tiltak og prosjekter på området. Strategiene er imidlertid ulike. En annen gruppe idrettskretser har ikke egne prosjekter, men velger i stedet å sende tilskuddene direkte videre til engasjerte idrettsråd eller regionale særforbundsledd.

Godt inkluderings- og integreringsarbeid avhenger av godt samarbeid med det offentlige, gjerne med flere etater. I forbindelse med fattigdomsproblematikken er det utfordrende å få tilgang til informasjon om hvem som har behov for støtte til å dekke treningsavgifter o.l. fordi det bør skje på en måte som ikke er synlig. Dette gjør at idrettslagene har vanskelig for å vite hvem som kunne fått offentlig støtte til treningsavgifter. Arbeidsgruppen ser dette som en fellesidrettslig utfordring, kanskje særlig på kommunalt nivå.

2.9. Samfunnsbidrag

Tilskudd som utløses etter politisk påvirkningsarbeid overfor fylkeskommunen, tildeles ofte med en uttrykt forventning om at idretten skal bidra til å understøtte innsatsen for å nå viktige mål for samfunnet. Fylket forventer ofte at idrettskretsen koordinerer innsatsen og rapporterer på aktivitet og måloppnåelse. Idrettskretsene har ulikt syn i forhold til å påta seg slike samfunnsnyttige oppdrag.

Idrettskretsene får en betydelig andel av sine tilskudd fra fylkeskommunene. I en rekke idrettskretser er både hele og halve stillinger finansiert av midler fra fylket, oftest i form av ulike tiltak og prosjekter. Derfor bruker de også gjennomgående mye tid på å jobbe med relasjonene til fylkeskommunene.

Flere idrettskretser er tilbakeholdende på dette området. For det offentlige er det sentrale oftest mål om folkehelse, inkludering i samfunnet, sosiale støttefunksjoner og fysisk aktivitet i skolen. De aktuelle tiltakene faller lett på utsiden av det som idrettskretsene oppfatter som sine primære ansvarsområder. Det blir lett stor avstand til kjernevirksomheten, som er organisert aktivitet for medlemsorganisasjonen. Det kan også sees på som en stor utfordring hvis idrettens egenverdi blir underordnet.

Andre idrettskretser har gjort aktive valg til fordel for denne typen engasjementer. De mener det er sentralt for norsk idrett å påta seg samfunnsnyttige oppdrag for å opprettholde idrettens status som en relevant samfunnsaktør. Da blir idrettskretsen, som fellesorganisasjon, den naturlige regionale aktøren. Flere mener at idretten, gjennom villighet til å påta seg samfunnsnyttige

oppdrag, får økt offentlig aksept, noe som slår positivt inn på rammevilkårene for den lokale og regionale idretts- og anleggspolitikken.

Idrettskretsene har en svært ulik tilnærming til spørsmålet om å engasjere seg i prosjekter som ikke er tydelig kjernevirksomhet for medlemsorganisasjonen. Mange av disse er i større grad en del av offentlige mål om folkehelse, inkludering i samfunnet, sosiale støttefunksjoner og fysisk aktivitet i skolen. Her mangler norsk idrett en avklart rolle.

2.10. Samarbeid med andre organisasjonsledd

Idrettskretsene rapporterer generelt om et godt samarbeid mellom med særkretsene og særiddretsregionene som er regionalt organisert, men at dette samarbeidet i stor grad er begrenset til de man deler kontorlokaler med.

Utover dette er samarbeidet mellom idrettskretsene og de øvrige særforbundene svært begrenset og lite systematisk. Det er idrettskretsenes inntrykk at særforbundene i svært liten grad kjenner til samarbeidet på krets- og regionsnivå. Det blir de ressurssterke særforbundene med regional tilstedeværelse som får mest ut av fellesressursene.

Idrettskretsene bruker mye tid på lov- og organisasjonsspørsmål, veiledning av nye idrettslag, rådgiving i forhold til hvordan NIFs lovverk og organisasjonspraksis skal forstås og ivaretas lokalt, samt oppfølging av lokale avvikssaker innenfor økonomi- og verdiområdet. Blant idrettslag under etablering er det stor overvekt av særiddrettslag. Disse sakene løses i stor grad uten involvering av sentrale organisasjonsledd. Det er et inntrykk at de fleste særforbundene i liten grad kjenner til omfanget av denne klubbkontakten.

Samarbeidet mellom idrettskretsene og særforbundene er i hovedsak knyttet til prosjektering og påvirkningsarbeid med tanke på utbygging av større idrettsanlegg. Da blir det ofte behov for å etablere tverridrettslige arenaer og møteplasser mellom idretten og det offentlige. Idrettskretsene opplever at samarbeidet fungerer bedre med de særforbundene som har en regional tilstedeværelse, og at disse særiddrettene har en fordel i forhold til prioritering av anlegg og utvikling av idretten i sin region.

I tråd med de vedtatte retningslinjene for kompetanseutvikling, skal man utvikle samarbeid og bruk av veiledere på tvers av idrettene. Den etablerte arbeidsdelingen tilsier at idrettskretsene primært understøtter klubbutvikling i fleriddrettslag, mens særforbundene har ansvaret for sine særiddrettslag og særiddrettsgrupper. Mange særforbund mangler egne ressurser og kapasitet, og derfor etterspør mange særiddrettslag og særiddrettsgrupper bistand fra idrettskretsen. Dette forutsetter en avtale med det aktuelle særforbundet, slik at idrettskretsen kan fakturere særforbundene for utførte utviklingstiltak. Refusjonsordningene for kurs er i hovedsak plassert innenfor post 3-området, og disse midlene er reservert til aktiviteter i regi av særforbundene. Det virker begrensende. Kompetanseutviklingen skjer derfor i altfor liten grad innenfor de lokale idrettslagene som tilhører mindre og ressursvake idretter. Store idretter som fotball, håndball og ski har store fordeler, siden de er bredt representert regionalt. Samarbeid om kompetanseutvikling og organisasjonsprosesser er et område med stort forbedringspotensial regionalt og lokalt.

Idrettskretsene opplever at flere idrettsråd godt politisk på kommunalt nivå. Det er imidlertid veldig ulikt hvor godt de ulike idrettsrådene fungerer, og det har etablert seg et tydelig skille mellom små og store idrettsråd. I noen kommuner er idrettsrådene så små at de oppleves som unødvendige. Det offentlige stiller økte krav til profesjonalitet hvis man skal nå fram med sitt syn og kunne påvirke de politiske prosessene. Idrettskretsene har en viktig rolle i å støtte med faktagrunnlag og strategier når idrettsrådene skal legge sine planer og møte sine kommuner. Noen idrettskretser har etablert intern faglig kapasitet som støtter idrettsrådene faglig, særlig på anleggsområdet.

2.11. Politisk styring

Når man skal se på modernisering av organisasjonen, mener arbeidsgruppen det også er naturlig å stille spørsmål ved ledelsesstrukturen.

Norsk idrett vedtar overordnede idrettspolitiske strategier på Idrettstinget, og idrettsstyret følger opp disse gjennom utredninger, debatter i fellesfora, og formelle vedtak. Dagens organisasjonsstruktur medfører at de regionale administrasjonene har et oppdelt lederskap. Det kan skape utydelige styringslinjer, og kan medføre lojalitetsutfordringer. Idrettspolitisk medfører det lett at NIF bruker mye tid på å koordinere på tvers mellom NIF og idrettskretsene.

Idrettskretsene har i en årrekke fått signaler om at de fremstår som svært ulike, både i forhold til kompetanse, arbeidsmåter og regler for tilskuddsordninger. Dette er en generell utfordring for særforbundene, og særlig for de mange særforbundene som ikke har regionale ledd. De må forholde seg til 18 forskjellige regimer, og kan ikke forutsette likhet i saksbehandlingen. Arbeidsgruppen ser at fellesorganenes arbeidsmåter og servicetilbud overfor medlemsorganisasjonene kunne vært lettere å profesjonalisere, standardisere og koordinere hvis man hadde én tydelig rapporteringslinje. Det bør derfor vurderes om de regionale faglige og administrative funksjonene burde vært direkte underlagt som avdelinger av sentralledet.

På den annen side peker arbeidsgruppen på den betydningen idrettskretsstyret og styrelederen har i påvirkningsarbeidet overfor det offentlige, siden idrettens demokratiske organisering gir idrettskretsene legitimitet som representanter for en samlet regional idrett. En må kunne diskutere om det er mulig å ha en regionale idrettspolitisk organisering og representasjon uten at dette er knyttet til styring av det løpende administrative arbeidet og de regionale servicefunksjonene.

Politisk nettverk og kompetanse er i dag avgjørende for evnen til å ivareta den politiske dialogen med det offentlige på alle nivåer i organisasjonen. Større fylker med økt ansvar for kultur, idrett og store pengestrømmer, gjør at evnen til å ta dette ansvaret ikke må svekkes i en fremtidig organisering. Arbeidsgruppen er samstemt om at samarbeidet med fylket og andre offentlige etater ikke vil la seg løse tilfredsstillende uten lokal og regional tilstedeværelse.

2.12. Representasjon oppad

I dag har idrettskretsen også en sentral politisk rolle i forhold til å være talerør for grasrota inn mot Idrettstinget, herunder også sikre et minimum av regional representasjon. Hvis den organiserte idretten skal være troverdig som en medlemseid og demokratisk organisasjon, må bredden gis mulighet til å velge sine representanter fra grasrota til idrettens overordnede organer både gjennom særidrettsrepresentasjonen og gjennom den regionale organisasjonen.

I dag er representantene til Idrettstinget i stor grad de samme personene som kontinuerlig bekler rollene som styreledere og styremedlemmer i sentralleddene (idrettskretsene og særforbundene).

En moderniseringsprosess burde kunne ta opp i seg spørsmålene om en representasjon som klarer å representere det store mangfoldet av perspektiver og interesser i distriktene på en balansert måte.

3. FORMALIA

3.1. Formål

Idrettskretsen er et felles organ for idretten innen sitt geografiske område (NIFs lov § 5-1).

Idrettskretsen skal arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli utsatt for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling. Idrettskretsen skal være en positiv verdiskaper for individ og samfunn (Lovnorm for idrettskretser § 1 pkt. 1).

Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet (Lovnorm for idrettskretser § 1 pkt. 1).

3.2. Opprettelse/nedleggelse

Idrettsstyret fastsetter idrettskretsens grenser og godkjenner deres navn (NIFs lov § 4-4).

Idrettskretsen kan bare oppløses av NIF. Ved oppløsning eller annet opphør av idrettskretsen tilfaller idrettskretsens overskytende midler etter avvikling et formål godkjent av Idrettsstyret eller den Idrettsstyret gir fullmakt (Lovnorm for idrettskretser § 24 Oppløsning).

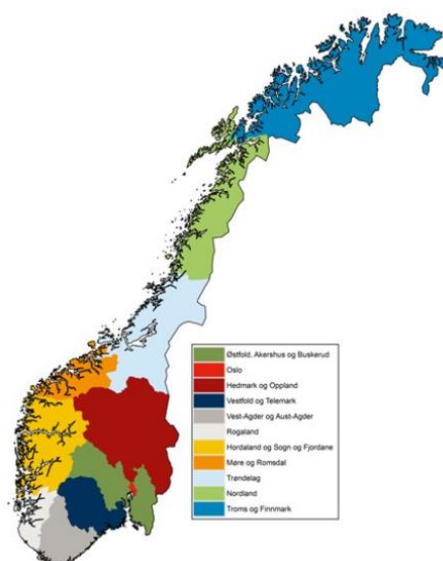
3.3. Fastsette grenser

Idrettsstyret fastsetter idrettskretsens grenser og godkjenner deres navn (NIFs lov § 4-4).

Organisasjonen skal gjøre nødvendige strukturelle endringer for å tilpasse organisasjonen til statens forvaltningsreform dersom denne gjennomføres i tingperioden (Jfr. IPD 2015-2019, pkt. 7.1.c)

3.4. Antall organisasjonsledd totalt

- a) Norsk idrett har 18 idrettskretser som følger fylkeskommunenes grenser.
- b) Etter at regionaliseringen av fylkeskommunene er fullført i 2020, vil det være 11 fylkeskommuner og idrettskretser.
 - i. Følgende fylker og idrettskretser blir videreført som i dag:
 - Rogaland
 - Møre og Romsdal
 - Nordland
 - Oslo
 - ii. Følgende fylker og idrettskretser er sammenslått med virkning fra 1. januar 2018:
 - Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag slo seg sammen til Trøndelag
 - iii. Stortinget har vedtatt følgende sammenslåinger av fylker med virkning fra 1. januar 2020:
 - Hordaland og Sogn og Fjordane
 - Aust-Agder og Vest-Agder
 - Vestfold og Telemark
 - Oppland og Hedmark
 - Buskerud, Akershus og Østfold
 - Troms og Finnmark

3.5. Ledelse

- a) Idrettskretsen ledes og forpliktes av styret som er kretsens høyeste myndighet mellom tingene (NIFs lov § 5-11).
- b) Organisasjonssjefen er leder for sekretariatet. Organisasjonssjefen er ansvarlig for alle administrative funksjoner innen idrettskretsen og utfører de pålegg og setter i verk de vedtak som er truffet av idrettskretsstyret (NIFs lov § 5-12).

3.6. Medlemskap

Alle idrettslag innen vedkommende område, som er opptatt i NIF, er medlemmer av idrettskretsen (NIFs lov § 5-3). Lovnorm for idrettskretser § 2 sier:

- a) Idrettskretsen er et felles organ for idretten innen sitt geografiske område.
- b) Idrettskretsen består av alle idrettslag, idrettsråd og særkretser/regioner tilsluttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) innen idrettskretsens grenser.

3.7. Oppgaver (NIFs lov § 5-2).

- 1) Idrettskretsen skal arbeide med:
 - a) lovpålagte oppgaver og saker av felles interesse for idretten,
 - b) idrettspolitiske innsatsområder, spesielt overfor fylkeskommunen, regionale organer/etater og kommunene, for å styrke idrettens rolle og bedre idrettslagenes rammevilkår,
 - c) service- og støtteoppgaver overfor idrettsråd, særkretser/regioner og idrettslag for å styrke aktivitets-, kompetanse- og anleggsutviklingen,
 - d) informasjons- og opplysningsvirksomhet om idrettens verdier og verdiskapning.
- 2) Idrettskretsen skal arbeide for å utvikle gode rammevilkår for et mangfoldig idrettstilbud uavhengig av særrettens organisering.
- 3) Idrettskretsen har ansvar for at det opprettes idrettsråd i kommunene.

4. FAKTAGRUNNLAG

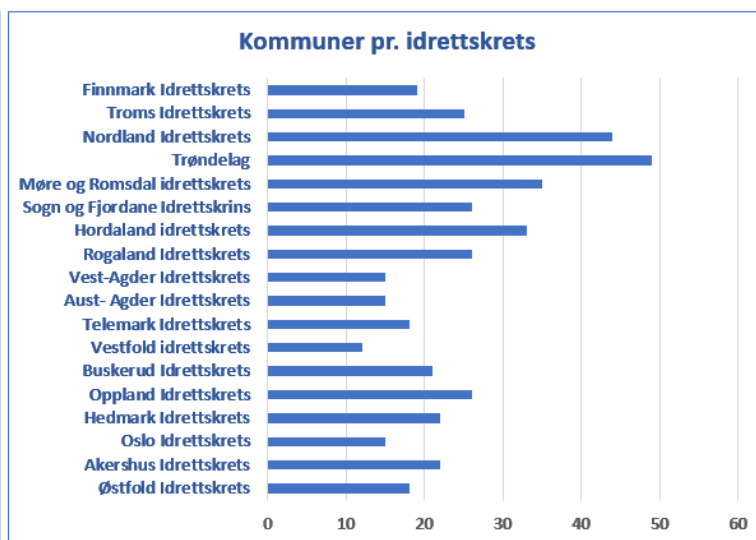
4.1. Underliggende organisasjonsledd

Tabellene er hentet for den enkelte idrettskrets pr. 31.12.2016. De er imidlertid summert for Trøndelag (ny fra 2018) basert på tallene fra hhv. Nord og Sør-Trøndelag.

4.1.1. Idrettsråd

Tabellen og figuren nedenfor viser ikke antall idrettsråd, men antall kommuner innenfor hver idrettskrets.

ANTALL KOMMUNER	
Idrettskrets	Antall
Østfold Idrettskrets	18
Akershus Idrettskrets	22
Oslo Idrettskrets	15
Hedmark Idrettskrets	22
Oppland Idrettskrets	26
Buskerud Idrettskrets	21
Vestfold idrettskrets	12
Telemark Idrettskrets	18
Aust- Agder Idrettskrets	15
Vest- Agder Idrettskrets	15
Rogaland Idrettskrets	26
Hordaland idrettskrets	33
Sogn og Fjordane Idrettskrins	26
Møre og Romsdal idrettskrets	35
Trøndelag	49
Nordland Idrettskrets	44
Troms Idrettskrets	25
Finnmark Idrettskrets	19

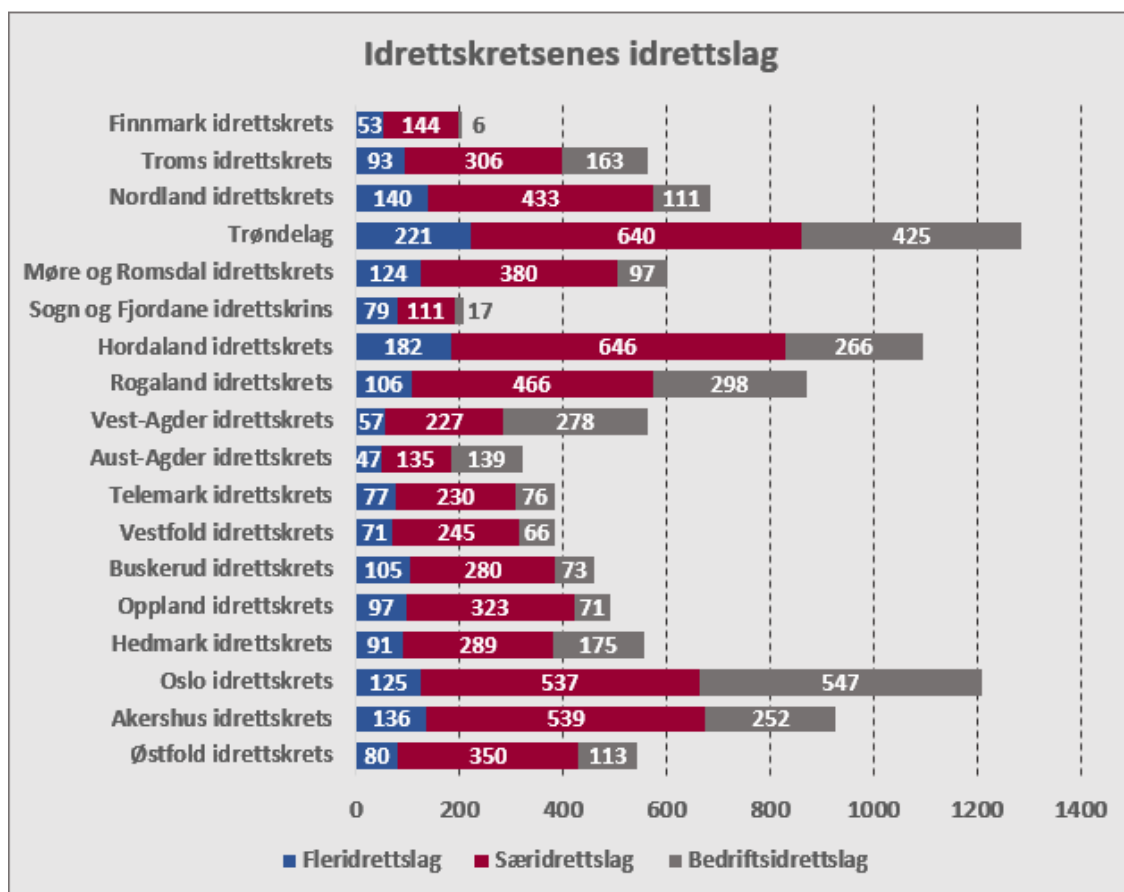

4.1.2. Idrettslag

Tabellen nedenfor viser først kolonnene for de ordinære idrettslagene, dvs. fleridrettslagene og sær-idrettslagene, og summerer disse. Deretter vises antall bedriftsidrettslag, før samtlige idrettslag summeres.

Idrettskretsene	Fler- idrettslag	Sær- idrettslag	Sum ordinære idrettslag	Andel av ordinære idrettslag	Bedrifts- idrettslag	Totalt alle typer idrettslag	Andel av landets idrettslag
Østfold idrettskrets	80	350	430	5,3 %	113	543	4,8 %
Akershus idrettskrets	136	539	675	8,3 %	252	927	8,2 %
Oslo idrettskrets	125	537	662	8,1 %	547	1209	10,7 %
Hedmark idrettskrets	91	289	380	4,7 %	175	555	4,9 %
Oppland idrettskrets	97	323	420	5,1 %	71	491	4,3 %
Buskerud idrettskrets	105	280	385	4,7 %	73	458	4,0 %
Vestfold idrettskrets	71	245	316	3,9 %	66	382	3,4 %
Telemark idrettskrets	77	230	307	3,8 %	76	383	3,4 %
Aust-Agder idrettskrets	47	135	182	2,2 %	139	321	2,8 %
Vest-Agder idrettskrets	57	227	284	3,5 %	278	562	5,0 %
Rogaland idrettskrets	106	466	572	7,0 %	298	870	7,7 %
Hordaland idrettskrets	182	646	828	10,1 %	266	1094	9,6 %
Sogn og Fjordane idrettskrins	79	111	190	2,3 %	17	207	1,8 %
Møre og Romsdal idrettskrets	124	380	504	6,2 %	97	601	5,3 %
Trøndelag	221	640	861	10,5 %	425	1286	11,3 %
Nordland idrettskrets	140	433	573	7,0 %	111	684	6,0 %
Troms idrettskrets	93	306	399	4,9 %	163	562	5,0 %
Finnmark idrettskrets	53	144	197	2,4 %	6	203	1,8 %
Summert	1884	6281	8165	100,0 %	3173	11338	100,0 %

Figuren nedenfor viser de samme tallene, men presentert i et stolpediagram som både viser det samlede antallet idrettslag og hvor stor andel hver enkelt kategori idrettslag utgjør.

4.1.3. Særidrettsgrupper

Samlet sett har de ordinære idrettslagene 12 580 særidrettsgrupper med medlemskap i hver sine særforbund. Selv om fleridrettslagene bare utgjør 23 prosent av de ordinære idrettslagene, er like mange særidrettsgrupper organisert i fleridrettslag (6281) som i særidrettslag (6299).

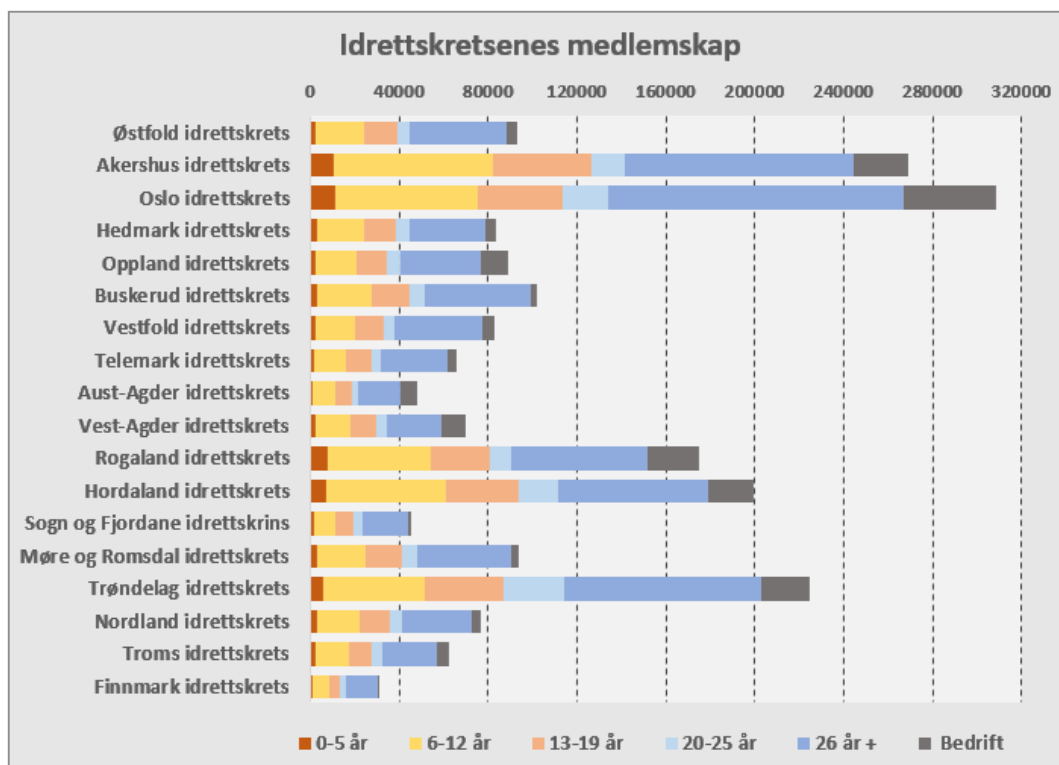
4.2. Medlemmer og aktive

4.2.1. Medlemskap i aldersklasser

I tabellen nedenfor vises først medlemmene i de ordinære idrettslagene oppdelt i aldersklasser og summert. Deretter presenteres antall medlemskap i bedriftsidretten, før alle kategorier medlemskap summeres.

Idrettskrets	0-5 år	6-12 år	13-19 år	20-25 år	26 år +	Sum	Andel	Bedrift	Totalt	Andel
Medlemskap pr. 31.12.2016										
Østfold idrettskrets	2 757	21 488	15 246	5 542	43 333	88 366	4,6%	5 028	93 394	4,4%
Akershus idrettskrets	10 727	71 523	44 499	14 665	103 348	244 762	12,7%	24 091	268 853	12,7%
Oslo idrettskrets	11 241	63 906	38 422	20 772	132 469	266 810	13,9%	41 417	308 227	14,5%
Hedmark idrettskrets	3 153	21 302	14 124	6 166	33 998	78 743	4,1%	5 135	83 878	4,0%
Oppland idrettskrets	2 600	18 510	13 365	5 931	36 462	76 868	4,0%	12 438	89 306	4,2%
Buskerud idrettskrets	3 190	24 302	17 492	6 884	47 378	99 246	5,2%	3 020	102 266	4,8%
Vestfold idrettskrets	2 540	17 499	13 132	4 727	39 594	77 492	4,0%	5 333	82 825	3,9%
Telemark idrettskrets	1 999	13 936	11 480	4 496	29 677	61 588	3,2%	3 934	65 522	3,1%
Aust-Agder idrettskrets	1 424	10 011	7 431	2 659	19 182	40 707	2,1%	7 648	48 355	2,3%
Vest-Agder idrettskrets	2 179	15 853	11 926	4 787	23 963	58 708	3,1%	11 060	69 768	3,3%
Rogaland idrettskrets	7 809	46 687	26 650	9 434	60 963	151 543	7,9%	23 408	174 951	8,3%
Hordaland idrettskrets	6 981	54 042	32 946	17 350	67 491	178 810	9,3%	20 645	199 455	9,4%
Sogn og Fjordane idrettskrins	1 742	9 607	8 388	3 713	20 807	44 257	2,3%	1 030	45 287	2,1%
Møre og Romsdal idrettskrets	3 071	21 795	16 389	6 982	42 085	90 322	4,7%	3 553	93 875	4,4%
Trøndelag idrettskrets	6 031	45 701	35 545	27 241	88 569	203 087	10,6%	21 520	224 607	10,6%
Nordland idrettskrets	3 305	18 804	13 899	5 351	31 277	72 636	3,8%	4 013	76 649	3,6%
Troms idrettskrets	2 538	14 647	10 159	5 368	24 100	56 812	3,0%	5 356	62 168	2,9%
Finnmark idrettskrets	1 277	7 029	5 254	2 582	14 120	30 262	1,6%	167	30 429	1,4%
Landet summert	74 564	496 642	336 347	154 650	858 816	1 921 019	100,0%	198 796	2 119 815	100,0%

Figuren nedenfor viser den samme inndelingen i medlemskategorier akkumulert pr. idrettskrets.

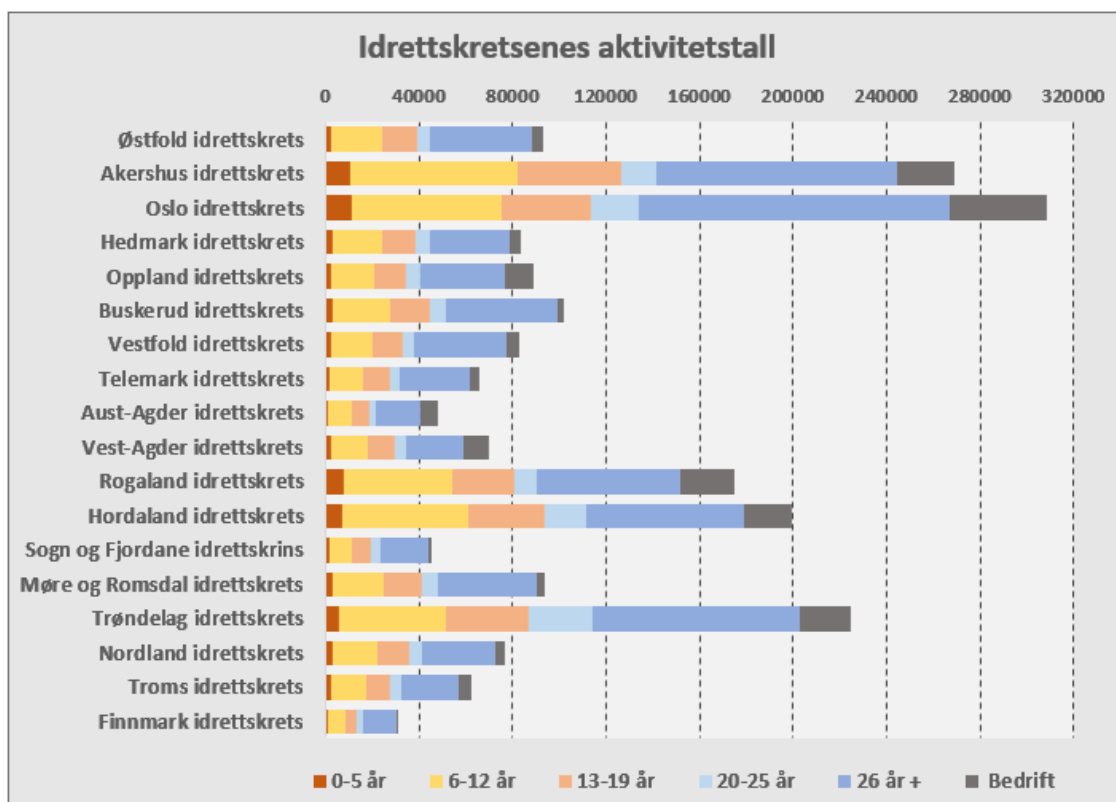

4.2.2. Aktive i aldersklasser

I tabellen nedenfor vises først aktivitetstallene fra de ordinære idrettslagene oppdelt i aldersklasser og summert. Deretter presenteres antall aktive medlemskap i bedriftsidretten, før alle kategorier aktive summeres.

Idrettskrets										
Aktivitetstall pr. 31.12.2016	0-5 år	6-12 år	13-19 år	20-25 år	26 år +	Sum	Andel	Bedrift	Totalt	Andel
Østfold idrettskrets	2 130	19 912	13 738	4 480	27 379	67 639	4,3 %	5 028	72 667	4,1 %
Akershus idrettskrets	7 269	68 612	37 323	10 061	75 417	198 682	12,7 %	24 091	222 773	12,7 %
Oslo idrettskrets	7 951	55 811	28 787	15 427	68 533	176 509	11,3 %	41 417	217 926	12,4 %
Hedmark idrettskrets	2 259	18 143	10 189	3 487	22 183	56 261	3,6 %	5 135	61 396	3,5 %
Oppland idrettskrets	1 997	18 374	10 700	4 136	21 502	56 709	3,6 %	12 438	69 147	3,9 %
Buskerud idrettskrets	2 288	26 498	16 373	5 388	33 715	84 262	5,4 %	3 020	87 282	5,0 %
Vestfold idrettskrets	2 061	18 382	12 157	3 702	29 164	65 466	4,2 %	5 333	70 799	4,0 %
Telemark idrettskrets	1 606	13 633	9 161	3 280	19 398	47 078	3,0 %	3 934	51 012	2,9 %
Aust-Agder idrettskrets	1 089	10 046	5 944	2 079	13 086	32 244	2,1 %	7 648	39 892	2,3 %
Vest-Agder idrettskrets	1 930	16 457	9 787	3 583	18 233	49 990	3,2 %	11 060	61 050	3,5 %
Rogaland idrettskrets	6 699	50 294	26 342	8 319	51 309	142 963	9,2 %	23 408	166 371	9,5 %
Hordaland idrettskrets	5 177	47 925	28 680	13 788	52 195	147 765	9,5 %	20 645	168 410	9,6 %
Sogn og Fjordane idrettskrins	1 466	13 956	8 574	3 417	13 653	41 066	2,6 %	1 030	42 096	2,4 %
Møre og Romsdal idrettskrets	2 830	24 323	15 644	5 238	28 367	76 402	4,9 %	3 553	79 955	4,5 %
Trøndelag idrettskrets	7 132	55 218	34 478	23 633	65 869	186 330	12,0 %	21 520	207 850	11,8 %
Nordland idrettskrets	2 320	18 713	11 488	4 175	19 238	55 934	3,6 %	4 013	59 947	3,4 %
Troms idrettskrets	2 031	14 516	8 786	5 338	15 982	46 653	3,0 %	5 356	52 009	3,0 %
Finnmark idrettskrets	1 295	8 525	4 988	1 767	10 317	26 892	1,7 %	167	27 059	1,5 %
Landet summert	59 530	499 338	293 139	121 298	585 540	1 558 845	100,0 %	198 796	1 757 641	100,0 %

Figuren nedenfor viser den samme inndelingen i aktivitetskategorier akkumulert pr. idrettskrets.

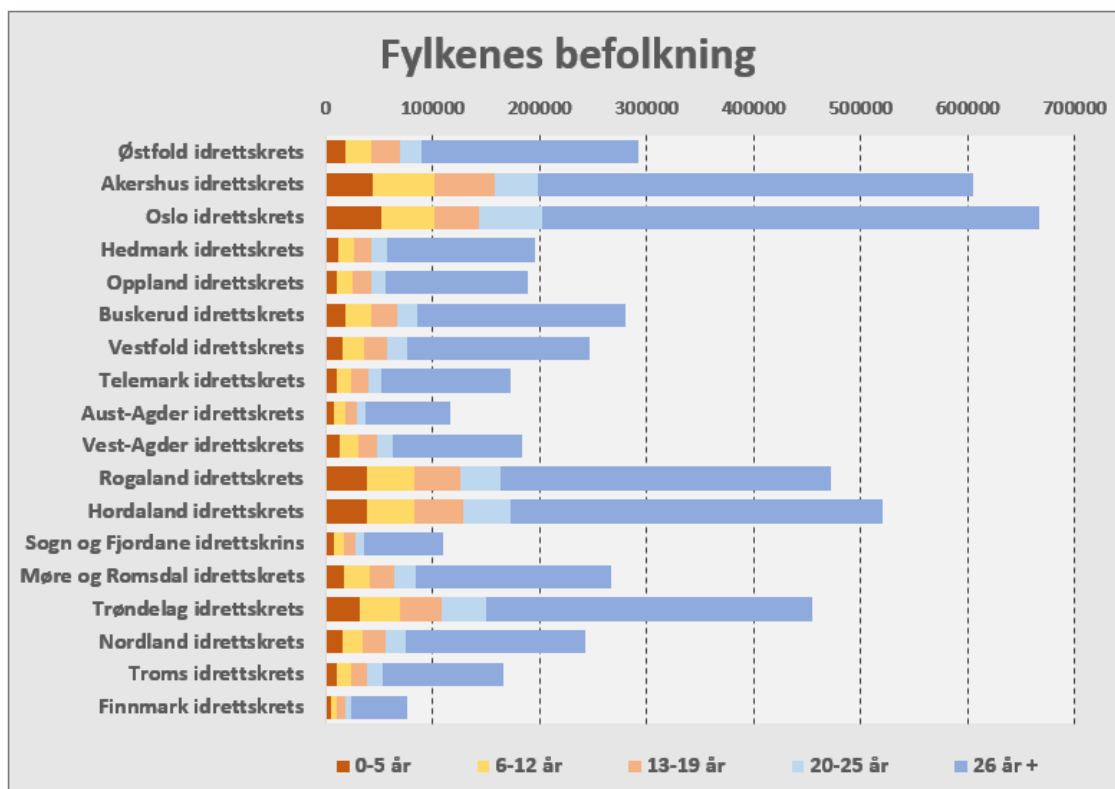
4.3. Befolkningsgrunnlag

4.3.1. *Befolkning i aldersklasser*

Tabellen nedenfor viser befolkningen i fylkene oppdelt i aldersgrupper. Vi har summert tallene for Trøndelag.

Idrettskrets	0-5 år	6-12 år	13-19 år	20-25 år	26 år +	Sum	Andel
Befolkning i fylket pr. 31.12.2016							
Østfold idrettskrets	18 648	24 537	25 627	21 023	203 058	292 893	5,6 %
Akershus idrettskrets	44 340	57 948	55 242	41 079	405 759	604 368	11,5 %
Oslo idrettskrets	51 578	49 698	42 476	58 583	464 424	666 759	12,7 %
Hedmark idrettskrets	11 159	15 153	16 530	14 366	138 982	196 190	3,7 %
Oppland idrettskrets	11 033	14 698	16 374	14 272	133 102	189 479	3,6 %
Buskerud idrettskrets	18 510	24 074	23 786	19 414	193 930	279 714	5,3 %
Vestfold idrettskrets	15 693	20 795	21 522	17 806	171 232	247 048	4,7 %
Telemark idrettskrets	10 578	13 869	15 003	13 090	120 767	173 307	3,3 %
Aust-Agder idrettskrets	8 029	10 518	10 528	8 792	78 806	116 673	2,2 %
Vest-Agder idrettskrets	13 580	16 903	17 010	15 449	121 174	184 116	3,5 %
Rogaland idrettskrets	37 974	44 702	43 038	37 549	308 761	472 024	9,0 %
Hordaland idrettskrets	38 393	45 086	44 717	44 524	347 243	519 963	9,9 %
Sogn og Fjordane idrettskrins	7 267	9 742	10 591	8 736	73 930	110 266	2,1 %
Møre og Romsdal idrettskrets	17 739	22 913	23 987	20 166	181 469	266 274	5,1 %
Trøndelag idrettskrets	31 507	38 092	38 962	40 817	305 218	454 596	8,6 %
Nordland idrettskrets	15 193	19 479	21 492	19 282	167 420	242 866	4,6 %
Troms idrettskrets	10 756	13 600	14 191	14 452	112 633	165 632	3,1 %
Finnmark idrettskrets	4 795	6 094	6 981	6 497	51 782	76 149	1,4 %
Landet summert	366 772	447 901	448 057	415 897	3 579 690	5 258 317	100,0 %

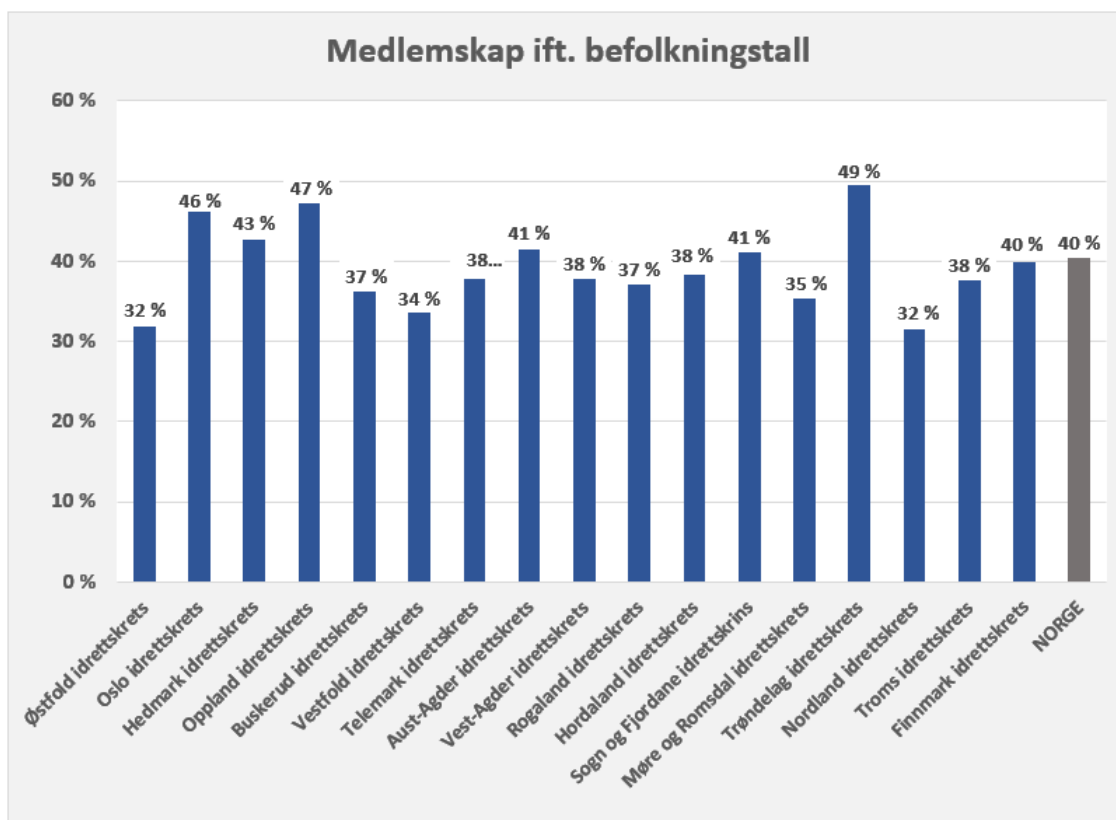
Figuren nedenfor viser den samme inndelingen av befolkningen i aldersgrupper akkumulert pr. fylke (idrettskrets).

4.3.2. Medlemskap i forhold til befolkningstall

I tabellen nedenfor er bedriftsidrettens medlemstall summert inn i aldersgruppen 26 år og eldre.

Idrettskrets	0-5 år	6-12 år	13-19 år	20-25 år	26 år +	Sum
Medlemskap ift befolkning pr. 31.12.2016						
Østfold idrettskrets	15 %	88 %	59 %	26 %	24 %	32 %
Oslo idrettskrets	22 %	129 %	90 %	35 %	37 %	46 %
Hedmark idrettskrets	28 %	141 %	85 %	43 %	28 %	43 %
Oppland idrettskrets	24 %	126 %	82 %	42 %	37 %	47 %
Buskerud idrettskrets	17 %	101 %	74 %	35 %	26 %	37 %
Vestfold idrettskrets	16 %	84 %	61 %	27 %	26 %	34 %
Telemark idrettskrets	19 %	100 %	77 %	34 %	28 %	38 %
Aust-Agder idrettskrets	18 %	95 %	71 %	30 %	34 %	41 %
Vest-Agder idrettskrets	16 %	94 %	70 %	31 %	29 %	38 %
Rogaland idrettskrets	21 %	104 %	62 %	25 %	27 %	37 %
Hordaland idrettskrets	18 %	120 %	74 %	39 %	25 %	38 %
Sogn og Fjordane idrettskrins	24 %	99 %	79 %	43 %	30 %	41 %
Møre og Romsdal idrettskrets	17 %	95 %	68 %	35 %	25 %	35 %
Trøndelag idrettskrets	19 %	120 %	91 %	67 %	36 %	49 %
Nordland idrettskrets	22 %	97 %	65 %	28 %	21 %	32 %
Troms idrettskrets	24 %	108 %	72 %	37 %	26 %	38 %
Finnmark idrettskrets	27 %	115 %	75 %	40 %	28 %	40 %
Landet summert	20 %	111 %	75 %	37 %	24 %	40 %

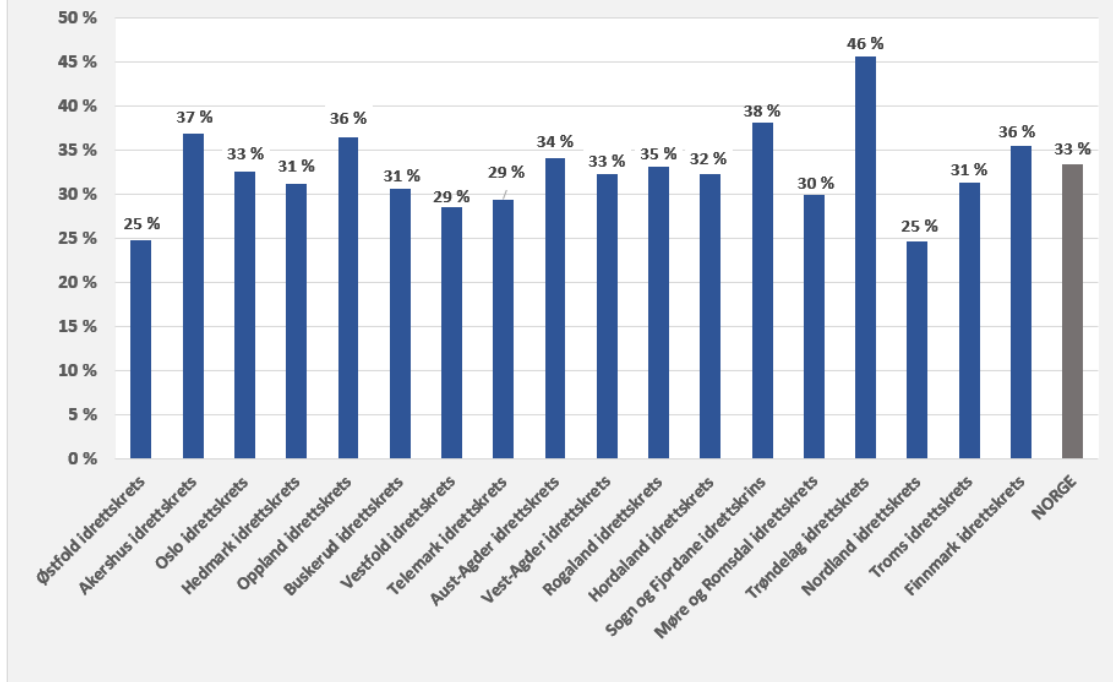

4.3.3. Aktive i forhold til befolkningstall

I tabellen nedenfor er bedriftsidrettens aktivitetstall summert inn i aldersgruppen 26 år og eldre.

Idrettskrets						
Aktivitetstall ift befolkning pr. 31.12.2016	0-5 år	6-12 år	13-19 år	20-25 år	26 år +	Sum
Østfold idrettskrets	11 %	81 %	54 %	21 %	16 %	25 %
Akershus idrettskrets	16 %	118 %	68 %	24 %	25 %	37 %
Oslo idrettskrets	15 %	112 %	68 %	26 %	24 %	33 %
Hedmark idrettskrets	20 %	120 %	62 %	24 %	20 %	31 %
Oppland idrettskrets	18 %	125 %	65 %	29 %	25 %	36 %
Buskerud idrettskrets	12 %	110 %	69 %	28 %	19 %	31 %
Vestfold idrettskrets	13 %	88 %	56 %	21 %	20 %	29 %
Telemark idrettskrets	15 %	98 %	61 %	25 %	19 %	29 %
Aust-Agder idrettskrets	14 %	96 %	56 %	24 %	26 %	34 %
Vest-Agder idrettskrets	14 %	97 %	58 %	23 %	24 %	33 %
Rogaland idrettskrets	18 %	113 %	61 %	22 %	24 %	35 %
Hordaland idrettskrets	13 %	106 %	64 %	31 %	21 %	32 %
Sogn og Fjordane idrettskrets	20 %	143 %	81 %	39 %	20 %	38 %
Møre og Romsdal idrettskrets	16 %	106 %	65 %	26 %	18 %	30 %
Trøndelag idrettskrets	23 %	145 %	88 %	58 %	29 %	46 %
Nordland idrettskrets	15 %	96 %	53 %	22 %	14 %	25 %
Troms idrettskrets	19 %	107 %	62 %	37 %	19 %	31 %
Finnmark idrettskrets	27 %	140 %	71 %	27 %	20 %	36 %
Landet summert	16 %	111 %	65 %	29 %	22 %	33 %

Aktivitetstall ift. befolkningstall

SÆRFORBUNDENE

1. SAMMENDRAG

Særforbundene har en grunnleggende funksjon i norsk idrett, som den overordnede faglige myndigheten for sine idretter i Norge.

1.1. Oppdraget

- Særforbundene har en grunnleggende berettigelse og funksjon i norsk idrett.
- Særforbundene sitter på den internasjonale representasjonsretten til mesterskap gjennom sitt medlemskap i det internasjonale særforbundet.
- Forbundene er den overordnede faglige myndigheten for sine idretter i Norge.
- Forbundene tilrettelegger for aktivitet på alle nivåer gjennom å koordinere terminlistene og organisere et konkurransetilbud i sin idrett i Norge.
- Har ansvaret for det nasjonale regelverket som styrer konkurranseaktiviteten.
- Driver kompetanseutvikling, spesielt innenfor det idrettsfaglige, klubbutviklingen, dommerutviklingen, arrangementskompetanse og spesialanlegg.
- Forbundene har ansvaret for egen landslagsvirksomhet og representasjon.
- Å representere Norge i internasjonale fora innenfor sin(e) idrett(er).

1.2. Status

- Særforbundene har svært ulikt medlems- og ressursgrunnlag, fra under 1.000 aktive til over 375.000, og fra 11 klubber til over 3.000.
- Størrelse og økonomi gir et veldig ulikt grunnlag for å oppnå stordriftsfordeler, faglig og administrativ profesjonalisering, og derved evne til utviklingsarbeid.
- Særforbundene har valgt svært ulike løsninger for regional organisering. Tendensen går i retning av større enheter og mer vekt på utviklingsoppgaver i de store forbundene.
- Det "normale" er flere idrettsgrener i hvert forbund, gjennomsnittlig mer enn tre. De fleste særforbundene er derved fleridrettsforbund.
- Dagens forvaltningsmodeller gjør det ikke fordelaktig å slå seg sammen i større miljøer. De små og selvstendige enhetene har mange økonomiske fordeler.
- Mange forbund har store utfordringer knyttet til samarbeidet mellom de frivillig valgte i styrene og de ansatte i administrasjonene, særlig på ledernivå.
- Mange særforbund har svært mange regionale styrer og tillitsvalgte funksjoner mellom særforbundene og de utøvende leddene.
- Særforbundene har relativt lite kontakt med idrettskretsene.

- Noen få særforbund har egne anleggsrådgivere, men det store flertallet særidretter mangler en slik funksjon.

1.3. utfordringer

- Er det mulig å samle flere idrettsgrener for å skape mulighet for profesjonalisering, uten å legge grunnlaget for intern ressurs- og maktkamp?
- Det etterlyses sterkere styring. Kan NIF i større grad bruke spillemidlene bevisst for å oppnå ønskede målsettinger?
- Er det hensiktsmessig å fortsette å prioritere administrativt mangfold, ved at små enheter prioriteres med grunnfinansiering.
- Er det mulig å få til en bedre avklaring av spillereglene for samarbeidet mellom frivillig valgte i styrene og de ansatte i administrasjonene?
- Er det hensiktsmessig å ha så mange politisk styrte særkretser/-regioner mellom de forbunds nivået og utøverne som i dagens kretsmodeller?
- Kunne de frivillige på regionalt nivå i stedet arbeidet med tilrettelegging for aktivitet?
- Hvorfor samarbeider ikke det store flertallet av særforbund og idrettskretsene tettere om utviklingsressurser og -tiltak regionalt?

2. KARTLEGGINGSMØTE

2.1. Arbeidsmøte 5. februar 2018

Temaene var kartlegging av særforbundenes rolle, ansvar og oppgaver, hvordan særforbundene arbeider i dag, hvilke utfordringer de har, samt hvordan de samarbeider med øvrige organisasjonsledd og det offentlige.

Fra særforbundene: Bjørn Soleng (Generalsekretær i Norges Svømmeforbund), Ellen Scheel (Generalsekretær i Norges Rytterforbund), Ingvild B. Berg (Ass. generalsekretær i Norges Skiforbund), Ottar Eide (Generalsekretær i Norges Ishockeyforbund), Per Eirik Magnussen (Ass. generalsekretær i Norges Håndballforbund), Rakel Rauntun (Generalsekretær i Norges Skiskytterforbund), Sven Erik Bolle (Generalsekretær i Norges Bedriftsidrettsforbund), Tomas Jonsson (Generalsekretær i Norges Bandyforbund).

Fra arbeidsgruppen: Øystein Dale (Leder Kommunikasjon og Organisasjon), Torstein Busland (Anleggsrådgiver).

2.2. Roller og arbeidsoppgaver

Følgende arbeidsoppgaver ble trukket fram som de viktigste for særforbundene:

- Å tilrettelegge for aktivitet på alle nivåer gjennom å organisere et konkurransetilbud.
- Å ha ansvar for regelverket som styrer konkurranseaktiviteten.
- Å drive kompetanseutvikling, spesielt innenfor det idrettsfaglige, men også arrangement, klubb utvikling og anlegg er viktig.
- Å drive landslagsvirksomhet.
- Å representere Norge i internasjonale fora.
- Å bedre rammebetingelsene for klubber og landslag.

Det er stor forskjell på størrelsen til de forskjellige særforbundene. Dette påvirker i stor grad hva det kan arbeides med og hva som prioriteres. Hvor pengene kommer fra styrer også bruken og prioriteringene noe.

2.3. Mangfoldet

Det er stor forskjell på størrelsen til de forskjellige særforbundene, både når det gjelder antall grener, klubber, aktive, ansatte og økonomi. Noen av særforbundene har aktivitet over hele landet, mens andre kun har et tilbud i noen få kommuner. Dette fremgår av kapittel 4 – faktagrunnlag.

Norsk idretts største utfordring er å ta vare på mangfoldet. De største særforbundene kunne klart seg fint uten NIF, mens et sterkt NIF er viktig for de mindre og mellomstore særforbundene.

2.4. Klubbstrukturen

Det er stor forskjell på hvor mange idrettslag som er tilknyttet de forskjellige særforbundene. Snaut 1 800 idrettslag tilbyr fotball, og ytterligere fire særforbund har mer enn 500 idrettslag som medlemmer. 37 av særforbundene har under 200 idrettslag. Av disse har henholdsvis 19 og 11 særforbund under 100 respektive 50 idrettslag som medlemmer.

Klubbstrukturen er svært forskjellig, og har ofte som utgangspunkt hva som kreves av anlegg. Idretter som krever stor og kostbare anlegg har gjerne få, men store klubber.

Noen særforbund har en klubb i hver kommune, mens andre særforbund med samme størrelse har flere. De siste årene har det vært en trend at det opprettes flere og flere sær-idrettslag. Er dette en riktig utvikling? Burde nye sær-idrettslag heller bli en gruppe i et eksisterende fleridrettslag? Ville dette styrke både den eksisterende og den nye klubben?

En annen trend synes å være at medlemmene forventer større profesjonalitet i alle ledd. Dette underbygger ønsket om å bygge større og sterkere klubber.

Et motargument mot dette kan være den økende individualiseringen i samfunnet, hvor klubbfølelsen mange steder blir mer og mer borte og flere ser på klubben som et sted en «kjøper» en tjeneste på samme måte som en for eksempel gjør i et kommersielt treningsstudio. Det kan tenkes at medlemmene lettere identifiserer seg med og får større klubbtilhørighet til spesialidrettslag enn til de store fleridrettslagene.

2.5. Geografisk utbredelse

Hele 31 særforbund har aktivitet i samtlige 19 fylker. Ytterligere 15 særforbund har aktivitet i 15 eller flere fylker. Kun tre særforbund er tilstede i mindre enn ti fylker.

Kun fotball finnes overalt. Ytterligere 10 særforbund er representert i over halvparten av landets kommuner. Av de resterende er 30 særforbund tilstede i færre enn 100 kommuner.

2.6. Særforbundenes organisering

De forskjellige særforbundene har organisert seg på forskjellige måter. Noen har særkretser som stort sett tilsvarer fylkesinndelingen, noen har regioner, mens andre ikke har noe mellomledd mellom klubb og særforbund. Alle løsninger synes å fungere.

Enkelte særforbund opererer med en kretsstruktur der de har stor aktivitet, mens klubber i andre deler av landet ikke er tilknyttet noen krets.

Antall underliggende org ledd	0	1 – 4	5 - 8	9+
Antall særforbund	12	10	12	19

Oversikten viser at 12 av særforbundene ikke har noen mellomledd mellom klubb og særforbund, mens 19 har ni eller flere særkretser.

Totalt er det registrert 384 særkretser/regioner i norsk idrett. I tillegg til disse finnes det grenstyrrer på særkrets- og regionsnivå.

Dette innebærer at det er svært mange styrever og tillitsvalgte funksjoner mellom særforbundene og de utøvende leddene. Som eksempel har Skiforbundet, med sine syv grener og 16 skikretser, registrert 481 tillitsvalgte sentralt og regionalt.

Det stilles fra flere spørsmål ved om det er nødvendig å ha politisk styrte særkretser/-regioner, herunder grenstyrever, eller om de frivillige i stedet for å utøve styrefunksjoner burde arbeide med tilrettelegging for aktivitet. På dette området har særforbundene ulike modeller. For eksempel presenterte Skiskytterforbundet en modell hvor kretsene i begrenset grad var et «styrende organ», men i stedet var en ramme for frivillig innsats rettet mot tilrettelegging av aktivitet og konkurranser.

Det er stilt spørsmål ved om hvilke politiske beslutninger som egentlig tas regionalt, og om dette tilfører organisasjonen økt kvalitet. Kan det i stedet være slik at det medfører en rekke omkamper i politiske spørsmål som allerede er vedtatt på overordnet nivå? Kan det være at det medfører sprikende utvikling innenfor et særforbund?

Det synes imidlertid å være en trend at stadig flere oppgaver og beslutninger tas av særforbundsstyrene eller overføres til det administrative og faglige apparatet. Medfører en slik utvikling fare for mangel på demokratisk styring, eller fører det til økt lojalitet og gjennomføringsevne i forhold til allerede vedtatte mål og strategier.

I møtet med særforbundenes representanter ble det også stilt spørsmål ved om en så omfattende oppdeling av organisasjonen og bemanning av styrever med frivillig tillitsvalgte «tapper» idrettslagene for viktige ressurspersoner.

Samtidig påpekte møtet at mange klubber synes det er viktig å ha ett mellomledd mellom seg og særforbundet sentralt, da avstanden ellers lett kan bli stor.

2.7. Antall ansatte

Antall årsverk i særforbundene utgjør 826 fordelt på 596 sentralt ansatte og 230 regionalt ansatte. Enkelte sentralt ansatte har arbeidssted ute i regionene slik at fordelingen ikke representerer arbeidssted fullt ut. Tabellen nedenfor viser antall årsverk i særforbundene.

Antall årsverk	0 – 2,5	2,6 – 5,0	5,1 – 10,0	10,1 – 20,0	20+
Antall særforbund	15	12	8	10	9

15 av særforbundene har under 2,5 årsverk. Det blir fremhevet av særforbundene at det er vanskelig for små særforbund å få gjennomført alle nødvendige oppgaver, samt å ha tilstrekkelig kompetanse på alle områder.

Det ble påpekt i gjennomgangen at det er viktig å være robuste i forhold til økonomi og antall ansatte. Videre var det viktig å effektivisere den administrative ressursbruken og å få flere ansatte over i mer aktivitetsrettede stillinger. Det ble for eksempel påpekt at støtteoppgaver bør kunne effektiviseres gjennom forpliktende samarbeid mellom flere særforbund, eller ved at NIF tilbyr flere administrative tjenester.

2.8. Særforbundenes idrettsgrener

Det er registrert 176 forskjellige grener i norsk idrett som er gjenstand for årlig registrering av aktivitetstall. Tabellen nedenfor viser hvor mange særforbund som organiserer et ulikt antall grener.

Antall grener	1	2	3	4	5	6	7	8	12
Antall særforbund	18	8	5	8	3	4	5	1	1

18 av 54 særforbundene organiserer altså bare en idrettsgren, mens de øvrige organiserer fra to til tolv forskjellige grener. Gjennomsnittet er 3,25 grener.

2.9. utfordringer og fordeler med flere grener

I særforbund med flere grener har en mulighet til å etablere felles administrative og faglige ressurser, og dra nytte av stordriftsfordeler og muligheten til å profesjonalisere viktige funksjoner.

Det er imidlertid samtidig fare for konflikter mellom forskjellige fraksjoner om ressurser og makt. Det er ofte ødeleggende for den idrettslige utviklingen hvis dette ikke er ryddig regulert.

2.10. Særforbundenes økonomi

Det er stor forskjell på hvordan særforbundene er finansiert. Noen har store sponsor/markedsinntekter, mens andre er helt avhengige av tilskudd i form av spillemidler.

Gruppen påpekte at kulturfeltet har hatt en bedre økonomisk utvikling enn idrettsfeltet, ref. kulturløftet og kommunenes satsing på kulturskoler. Samarbeider vi i idretten godt nok for å oppnå vedtatte målsettinger?

2.11. Styring fra NIF gjennom økonomiske tildelinger

Det ble etterlyst sterkere styring. NIF burde i større grad bruke post 2 og 3 midlene til å oppnå ønskede målsettinger.

Det påpekes også fra mange at dagens forvaltningsmodeller ikke gjør det fordelaktig å slå seg sammen eller inngå tett samarbeid. Små og selvstendige idretter har mange økonomiske fordeler av den sterkt «solidariske» profilen.

2.12. Konsensus som styringsverktøy

Skal en få til større endringer er en nødt til å gå bort fra konsensusprinsippet. Samtidig er det viktig med involvering slik at alle får et eierskap til moderniseringsprosjektet. Uten en bred involvering er muligheten for å lykkes mindre.

2.13. Forholdet mellom særforbundsstyrene og administrasjonen

Uklarheter i forhold til styrenes og administrasjonenes arbeidsoppgaver og ansvar er en risikofaktor. Det er viktig at en øker rolleforståelsen hos begge parter.

Styremedlemmene har som regel høy kompetanse på aktivitetsområdet, mens kunnskapen om andre viktige forhold ofte er mindre. Det er viktig at valgkomitéene setter sammen styrer med bred kompetanse – ikke alle behøver å være eksperter på aktiviteten og det idrettsfaglige (som i dag). Viktig at styrene ikke blir for store. Skolering av valgkomiteer er viktig.

2.14. Forholdet til andre organisasjonsledd

Særforbundene har relativ lite direkte kontakt med idrettskretsene.

Det stilles spørsmål ved om det er behov for politisk styring av idrettskretsene? Hvilke viktige idrettspolitiske saker behandles og vedtas av idrettskretsene?

Det er stor forskjell i hvordan idrettskretsene framstår. Det er derfor vanskelig å generalisere for mye rundt hvordan disse oppleves. De særforbund som har særkretser har sannsynligvis mindre behov for idrettskretsene. Idrettskretsene burde i større grad være rene serviceorgan for særforbundene og klubbene. Her er det et stort effektiviseringspotensial.

Idrettskretsene driver med en del aktivitet. Det er feil, og må eventuelt begrenses til rene folkehelseprosjekter. Lovnormen for idrettskretser burde endres slik at det kommer klart fram at de ikke skal drive med aktivitet.

Det kommer enkelte tilbakemeldinger fra klubbene på at idrettskretsene har feil holdninger og opptrer som «politimyndighet» overfor klubbene i stedet for å være en bidragsyter og hjelper.

3. FORMALIA

3.1. Formål

Særforbundets formål er å fremme den aktuelle idretten(e) i Norge, og representere idretten(e) internasjonalt (Lovnorm for særforbund § 1).

3.2. Medlemmer

De enkelte idretter ledes av særforbund. Flere idretter kan gå sammen i et fleridrettsforbund. Et særforbund består av idrettslag som både er tatt opp i NIF og i særforbundet (NIFs lov § 6-1).

Særforbundet er en sammenslutning av alle idrettslag som organiserer [angi de(n) aktuelle idretten(e)] og som er medlemmer av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Idrettslagene kan organiseres i særkretser/regioner (Lovnorm for særforbund § 2 pkt. 1).

3.3. Ledelse

Særforbundet ledes og forpliktes av styret som er særforbundets høyeste myndighet mellom tingene (Lovnorm for særforbundene § 20 pkt. 1).

Hverken NIFs lov eller Lovnorm for særforbund stiller krav om at særforbund skal ha en Generalsekretær/Daglig leder. Hvis særforbundet har tilsatt Generalsekretær/Daglig leder, er vedkommende ansvarlig for alle administrative funksjoner innen særforbundet og utfører de pålegg og setter i verk de vedtak som er truffet av særforbundets styre, tilsvarende de bestemmelsene som er fastsatt for NIFs generalsekretær (NIFs lov § 5-12).

3.4. Oppgaver (NIFs lov § 5-2).

1. Særforbundet er den høyeste faglige myndighet på sin(e) idrett(er)s område (NIFs lov § 6-2). Med faglig myndighet menes myndighet i saker som omfatter vedkommende særiddrett med følgende unntak:
 - a. spørsmål av organisasjonsmessig art som er felles for flere idretter,
 - b. spørsmål vedrørende barne- og ungdomsidrett som er felles for flere idretter,
 - c. økonomisk kontroll i henhold til § 4-4 i). Dette er ikke til hinder for at særforbundene selv iverksetter kontrollrutiner,
 - d. internasjonal representasjon i henhold til § 4-4 j).
2. Særforbundet skal utvikle egen aktivitet, organisasjon, økonomi og ansatte slik at den imøtekommer de krav og utfordringer særidrettens medlemmer, norsk idrett og internasjonal idrett stiller.
3. Samarbeid med idrettsorganisasjoner/utøvere utenfor NIF må være godkjent av og underlagt kontroll av særforbundet.

3.5. Organisering i særforbund

Norsk idrett har 54 særforbund. Idrettstinget vedtok i 2015 følgende regler for opptak av særforbund:

- 1) For å kunne tas opp som særforbund i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) må følgende vilkår være oppfylt:
 - a) Søkers aktivitet må være i overensstemmelse med NIFs formålsbestemmelse, jf. NIFs lov § 1-2.
 - b) Søkers aktivitet må på søknadstidspunktet ha vært utøvd i Norge i minst tre år og søker må ha minst 1500 medlemmer. Kravene må dokumenteres.
 - c) Søker må ha et nasjonalt ansvar for den aktuelle aktiviteten.

- d) Søker må bygge sin virksomhet på normer og regler som er forenlige med NIFs lov og NIFs lovnorm for særforbund.
- 2) Opptak som eget særforbund i NIF bør bare skje dersom:
- a) Søkens aktivitet klart skiller seg fra annen aktivitet som drives i et eksisterende særforbund.
 - b) Søkens aktivitet ikke er organisert i samme internasjonale særforbund som et eksisterende særforbund som søker er medlem av.
 - c) Opptaket sikrer en forsvarlig og god utnyttelse av idrettens ressurser.

3.6. Organisering i fleridrettsforbund

Et fleridrettsforbund er et forbund som organiserer flere idretter, og hvor en eller flere idretter er tilsluttet ulike internasjonale forbund (NIFs lov § 6-4).

Fleridrettsforbund skal følge lovnormen for særforbund. Det skal fremgå av forbundets lov at fleridrettsforbundet er én juridisk enhet, herunder ett organisasjonsledd tilsluttet NIF. Fleridrettsforbundets høyeste organ er forbundstinget og forbundsstyret er høyeste organ mellom forbundstingene.

De enkelte idretter som organiseres av fleridrettsforbundet kan organiseres med avdelinger/seksjoner. Avdelingene/seksjonene er underlagt forbundstingets og forbundsstyrets instruksjonsmyndighet.

Det er i dag fem fleridrettsforbund med idrettsgrener som tilfredsstiller kravene for å få ekstra internasjonalt grentilskudd. Disse har til sammen 10 ekstra medlemskap i internasjonale særforbund som utløser internasjonalt grentilskudd.

3.7. Fastsette grenser

Særforbundet er den høyeste faglige myndighet på sin(e) idrett(er)s område i Norge (NIFs lov § 6-5).

Særkretser/regioner opprettes, sammenslås og nedlegges av særforbundet. Særkretser/regioner kan opprettes av særforbundet når det er minst fem lag som utøver vedkommende idrett. Særkretsens/regionens grenser fastsettes av særforbundet. Særforbundet kan også opprette egne konkurranseområder (NIFs lov § 7-1).

Særforbundene har valgt å organisere seg svært ulikt i linjen mellom forbund og idrettslag. Det er en gjennomgående trend at de regionale organisasjonsleddene geografisk blir større.

3.8. Godkjente idrettsgrener

Særforbundene har til sammen 176 godkjente idretter. Opptak av nye idretter samt endring av særforbundets navn, må godkjennes av Idrettsstyret. Idrettsstyret avgjør om den nye aktiviteten er forenlig med NIFs formål og oppfyller NIFs definisjon av idrett. Ved avslag kan særforbundet fremme forslag om opptak av den nye idretten på Idrettstinget (Lovnorm for særforbund § 2 pkt. 3).

Det er grunn til å opplyse om at det å være godkjent som idrettsgren ikke nødvendigvis er sammenfallende med å være tilskuddsberettiget som egen gren. Da slår det inn en rekke tillegskrav som er knyttet til forvaltningsordningene.

3.9. Opprettelse/Sammenslutning/Nedleggelse

Opptak av særforbund skjer på Idrettstinget. Idrettsstyret utarbeider regler for opptak som godkjennes av Idrettstinget i forbindelse med behandlingen av søknaden om opptak. Opptak av nye idretter samt endring av særforbundets navn, må godkjennes av Idrettsstyret.

Sammenslutning med annet særforbund anses ikke som oppløsning. Vedtak om sammenslutning og nødvendige lovendringer i tilknytning til dette treffes i samsvar med bestemmelsene om lovendring (Lovnorm for særforbund § 26).

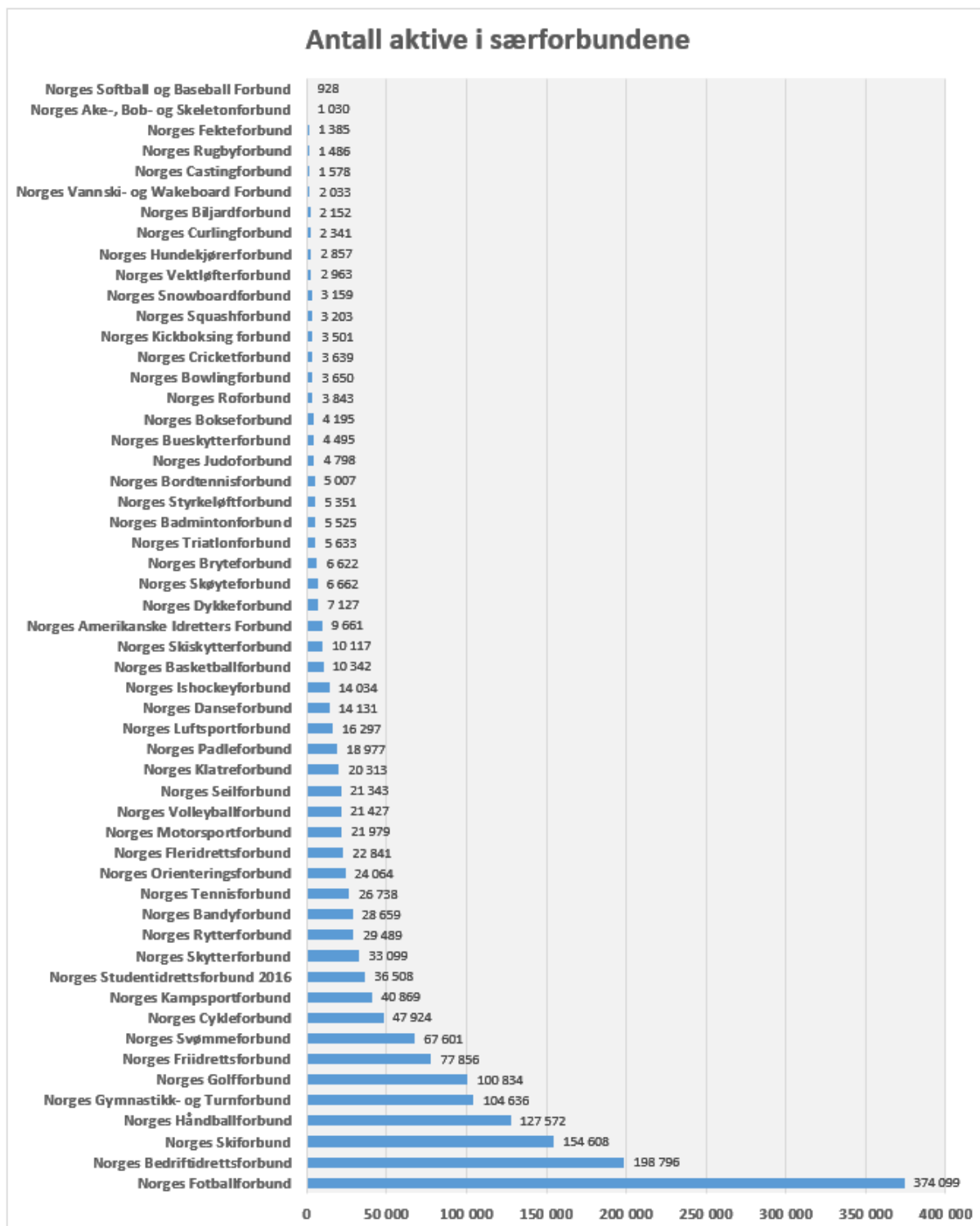
Forslag om oppløsning av særforbundet må først behandles på ordinært særforbundsting. Blir oppløsning vedtatt med minst 2/3 flertall, innkalles ekstraordinært særforbundsting tre måneder senere. For at oppløsning skal skje, må vedtaket her gjentas med 2/3 flertall (Lovnorm for særforbund § 27 pkt. 1).

Særforbund som ønsker å tre ut av NIF, sender melding om dette direkte til Idrettsstyret og anses trådt ut 3 måneder etter at Idrettsstyret har mottatt meldingen. Ved utmelding eller tap av medlemskap tilfaller særforbundets eiendeler NIF eller formål godkjent av Idrettsstyret hvis det er ytet offentlig støtte/spillemidler til disse eiendeler (NIFs lov § 6-5).

4. FAKTAGRUNNLAG

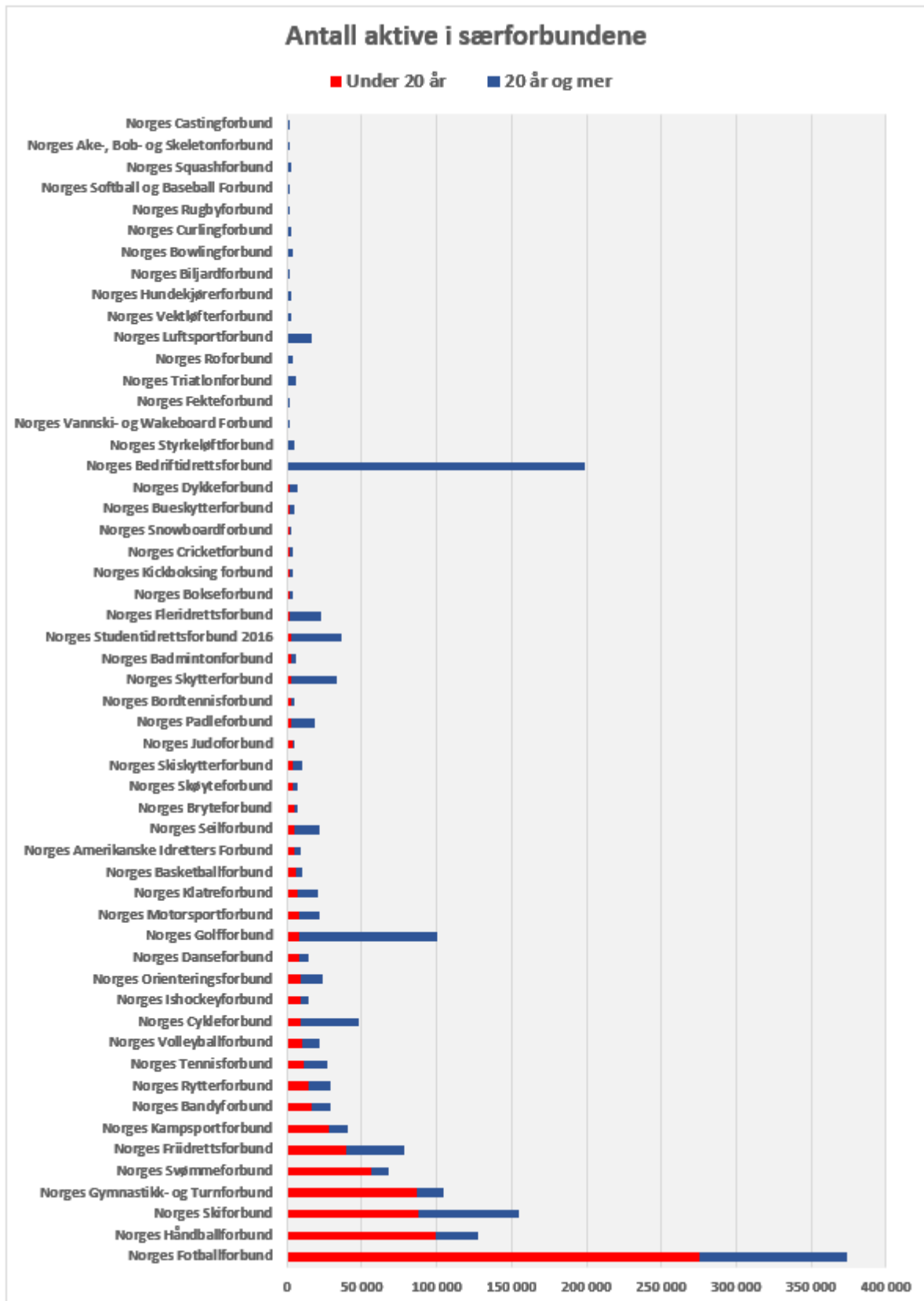
4.1. Antall aktive tilknyttet de forskjellige særforbundene

Særforbundenes størrelse beskrives ved deres aktivitetstall. Det baserer seg på antall aktive medlemmer som driver regelmessig trening, konkurranse eller mosjonsaktivitet i regi av et idrettslag. Ledere og trenere etc. teller også med som aktiv medlem.

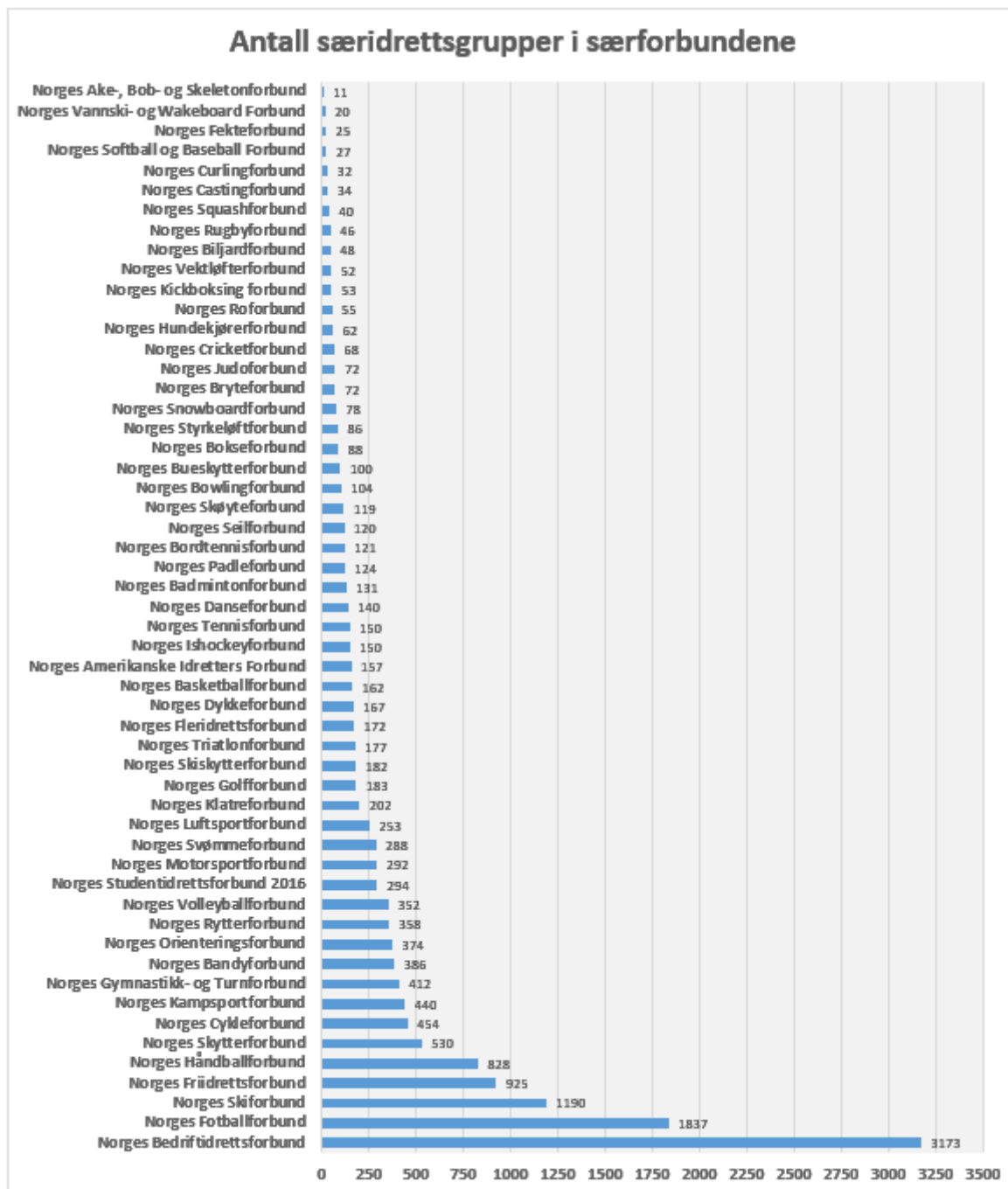
4.2. Antall aktive over og under 20 år i særforbundene

Aldersgruppene barn 6-12 år og ungdom 13-19 år er prioriterte målgrupper. Derfor er det naturlig å lage et statistisk skille mellom 19 og 20 år.

4.3. Antall idrettslag tilknyttet de forskjellige særforbundene

Nedenfor vises antall idrettslag som medlemskap i hvert av særforbundene, dvs. har registrert en aktiv særidrettsgruppe innenfor vedkommende særidrett.

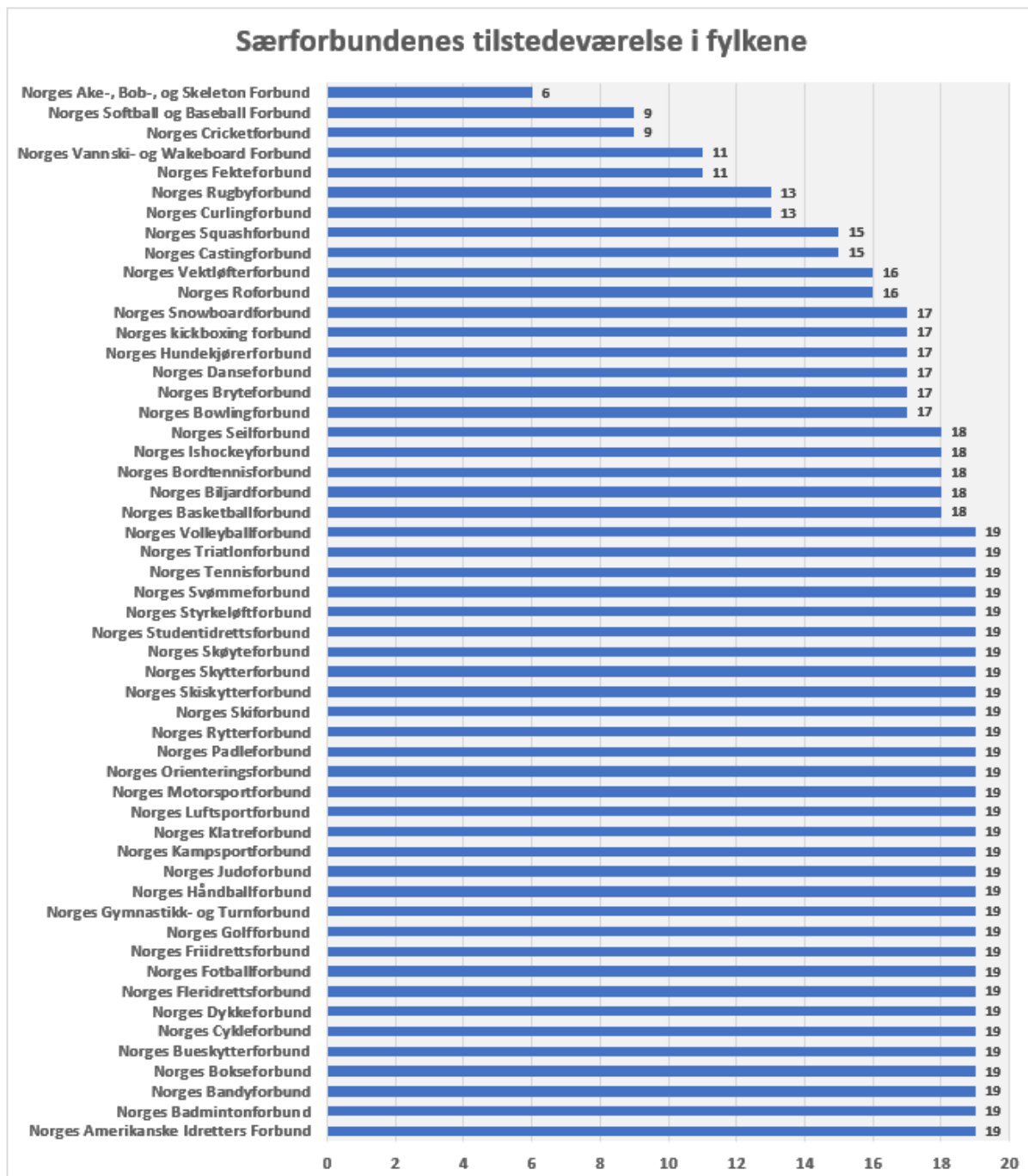

4.4. Geografisk utbredelse av særiddrettene i fylkene

31 av særforbundene har aktivitet i samtlige 19 fylker, mens ytterligere 15 særforbund har aktivitet i 15 eller flere fylker. Kun tre særforbund er tilstede i mindre enn ti fylker.

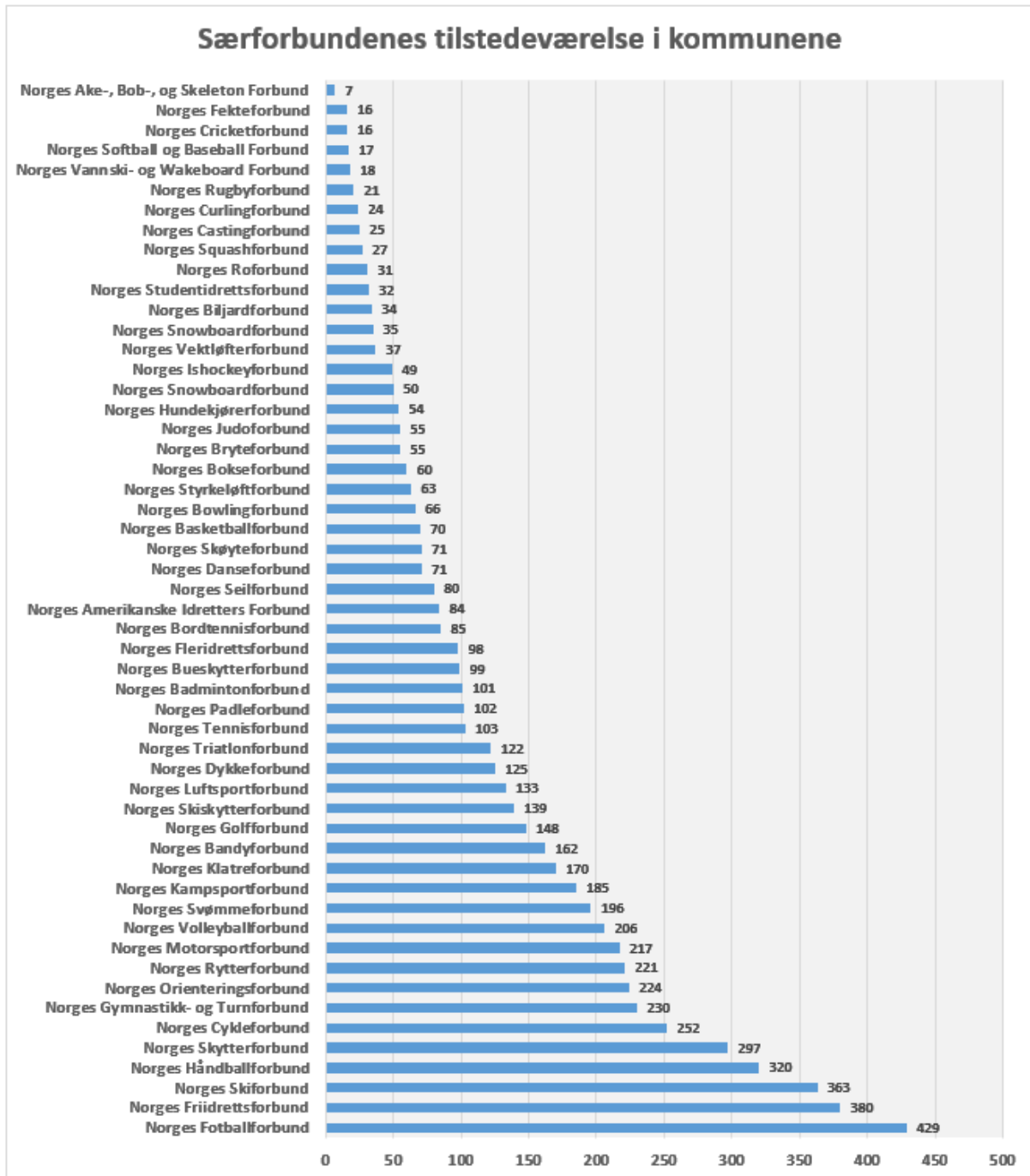
Figuren nedenfor viser hvor mange kommuner de forskjellige særforbundene er representert i.

Det store flertall av særforbund, 43, er representert i under halvparten av landets kommuner, kun fotballen finnes overalt. 30 særforbund er tilstede i under 100 kommuner av disse har 15 aktivitet i under 50 kommuner.

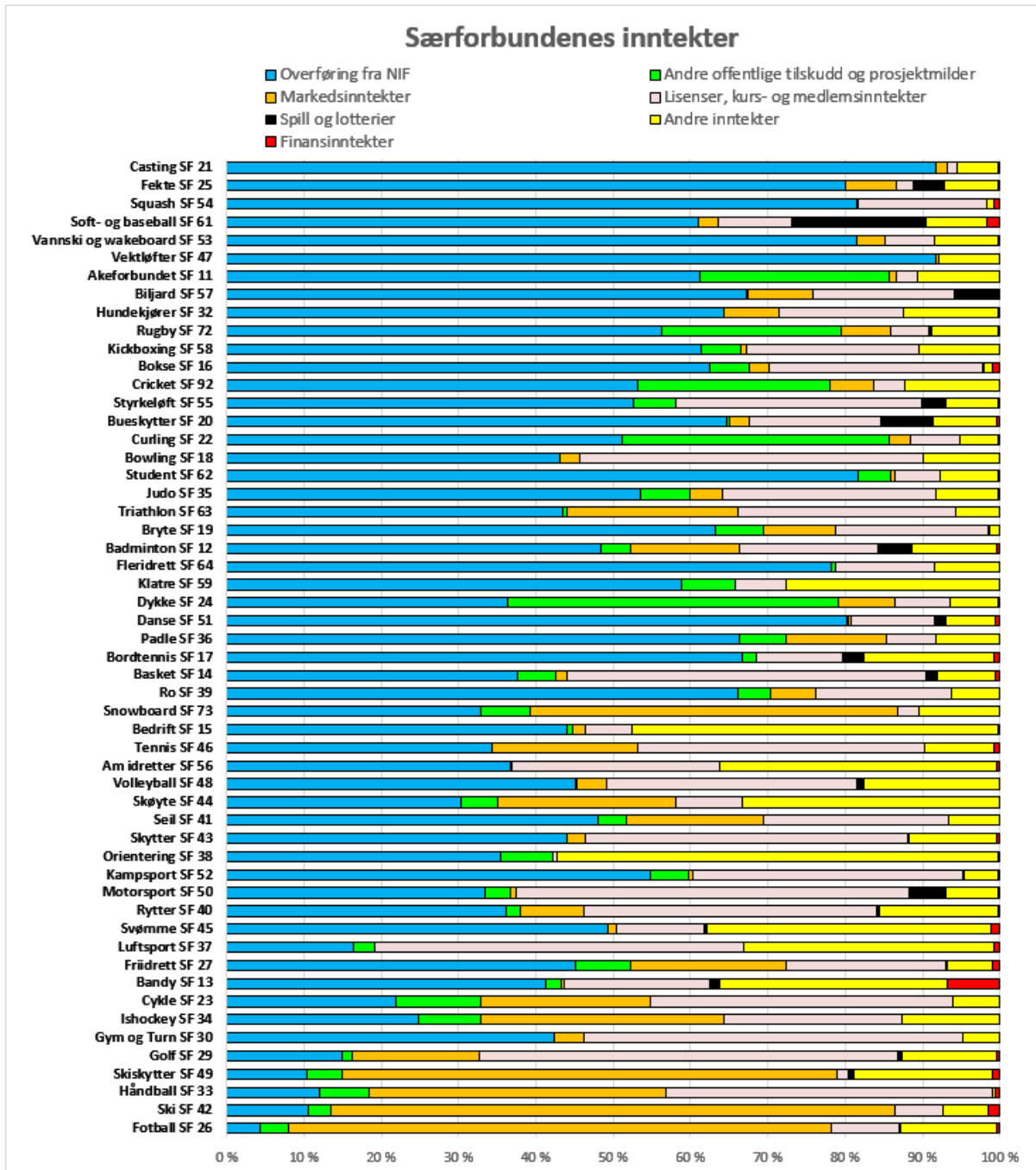
4.5. Geografisk utbredelse av særiddrettene i kommunene

Særforbundene har svært ulik tilstedeværelse i landets kommuner. Utgangspunktet er om man har ett eller flere idrettslag i kommunen. Nedenfor vises antallet grafisk.

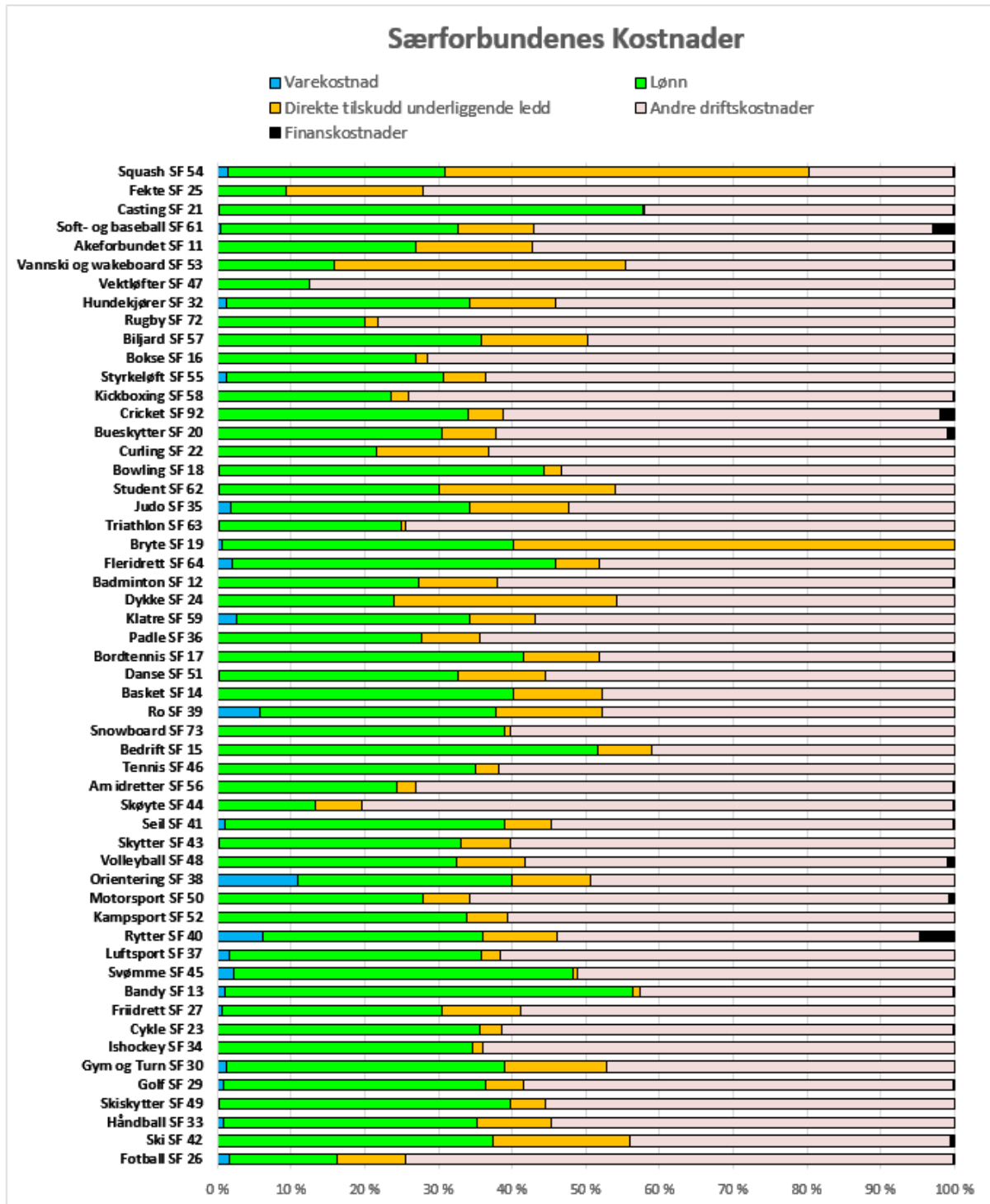
4.6. Inntekter

Særforbundenes innteksstruktur er svært variert. Nedenfor vises inntektstypene som prosentandel av samlede inntekter.

4.7. Kostnader

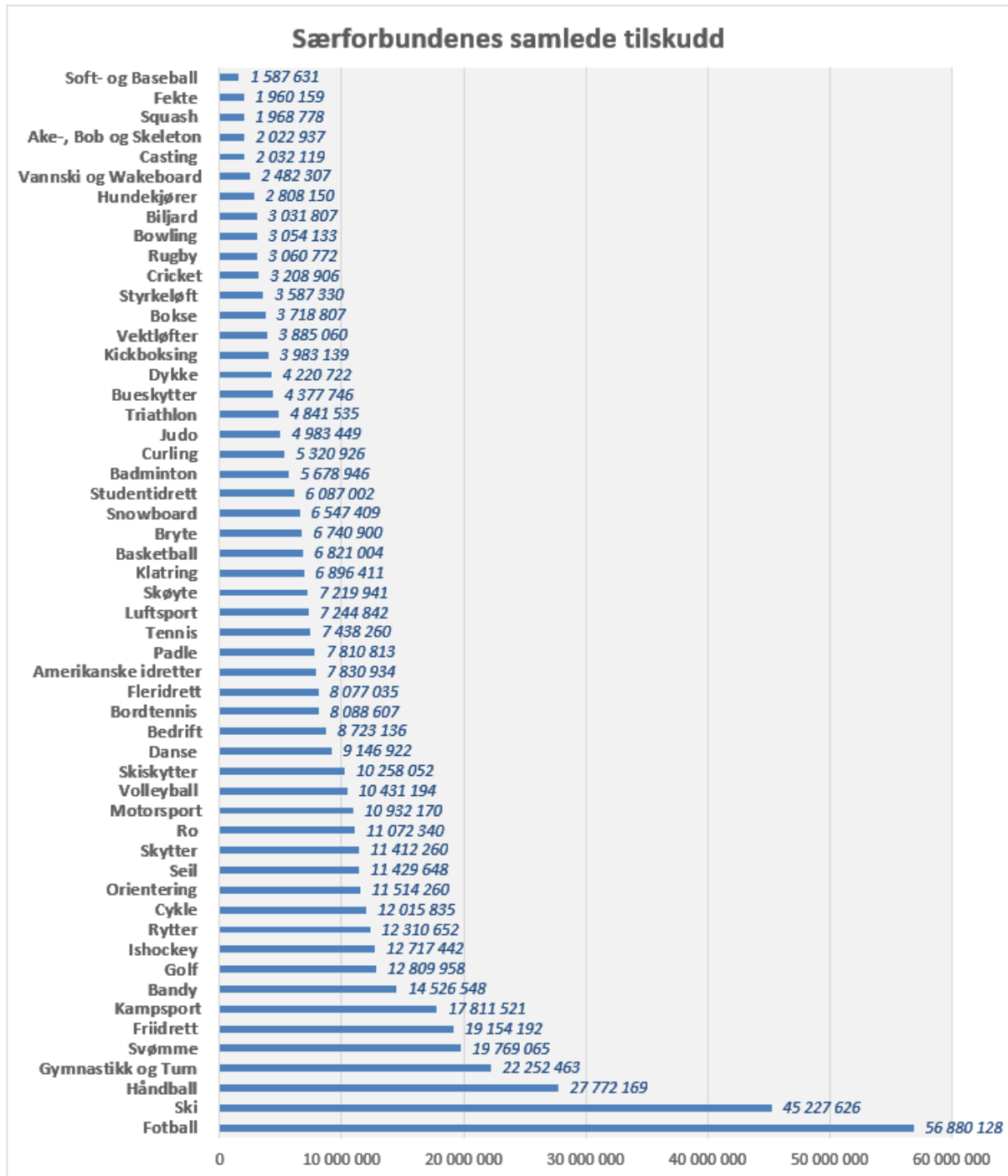
Særforbundenes kostnadsstruktur er svært variert. Nedenfor vises kostnadstypene som prosentandel av samlede kostnader.

4.8. Særforbundenes samlede tilskudd

Om en summerer tilskudd av alle typer som NIF kjenner, omfatter dette:

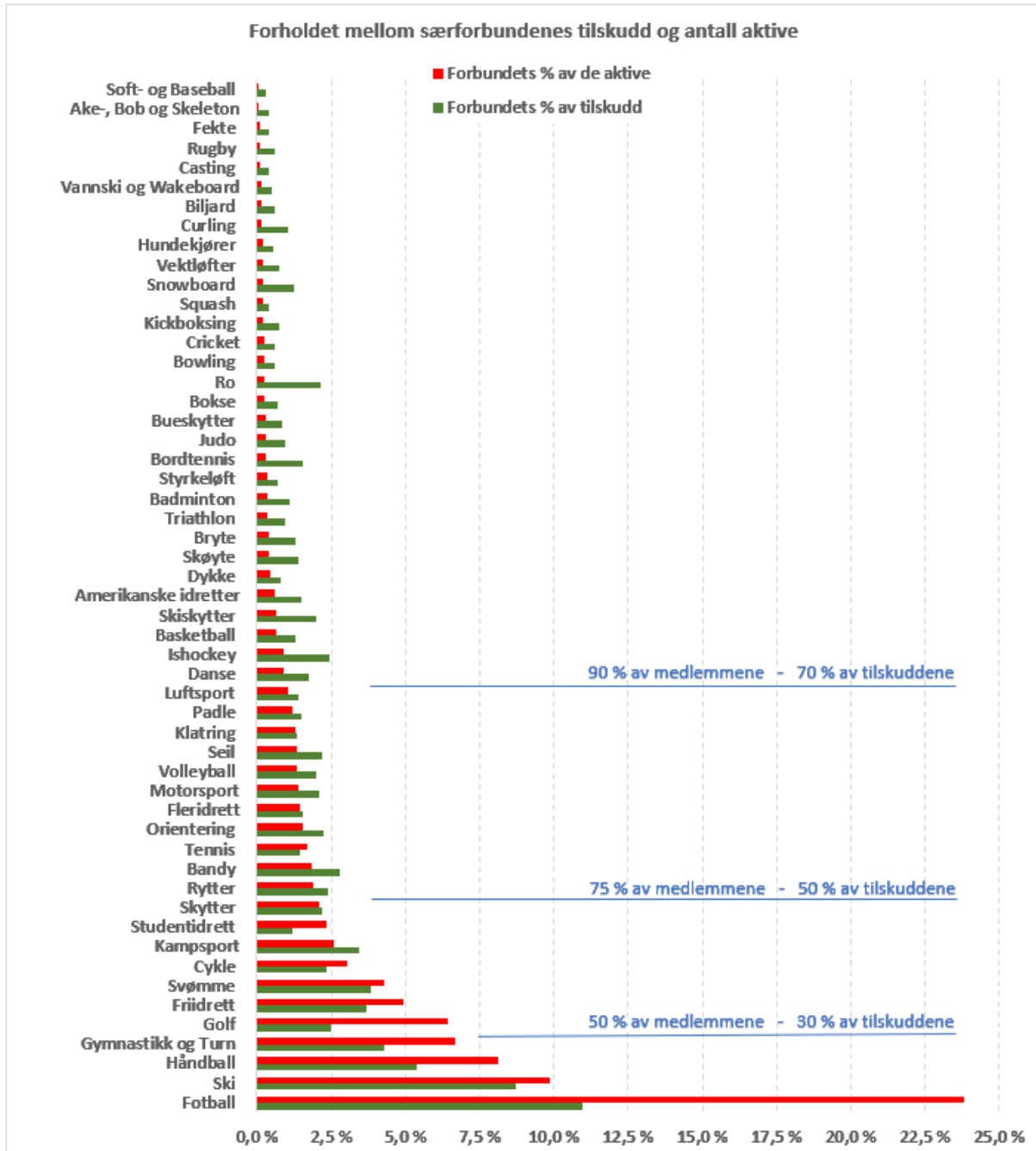
- Post 2: Grunntilskudd, Aktivitetstilskudd, Regionstilskudd, Integreringstilskudd, Utviklingsorientert ungdomsidrett.
- Post 3: Barn, ungdom og breddetilskudd.
- Post 4: Prosjektstøtte og stipender.
- Annet: Moms-kompensasjon, utstyrsmidler og andre tilskudd.

4.9. Forholdet mellom tilskudd og medlemsmasse

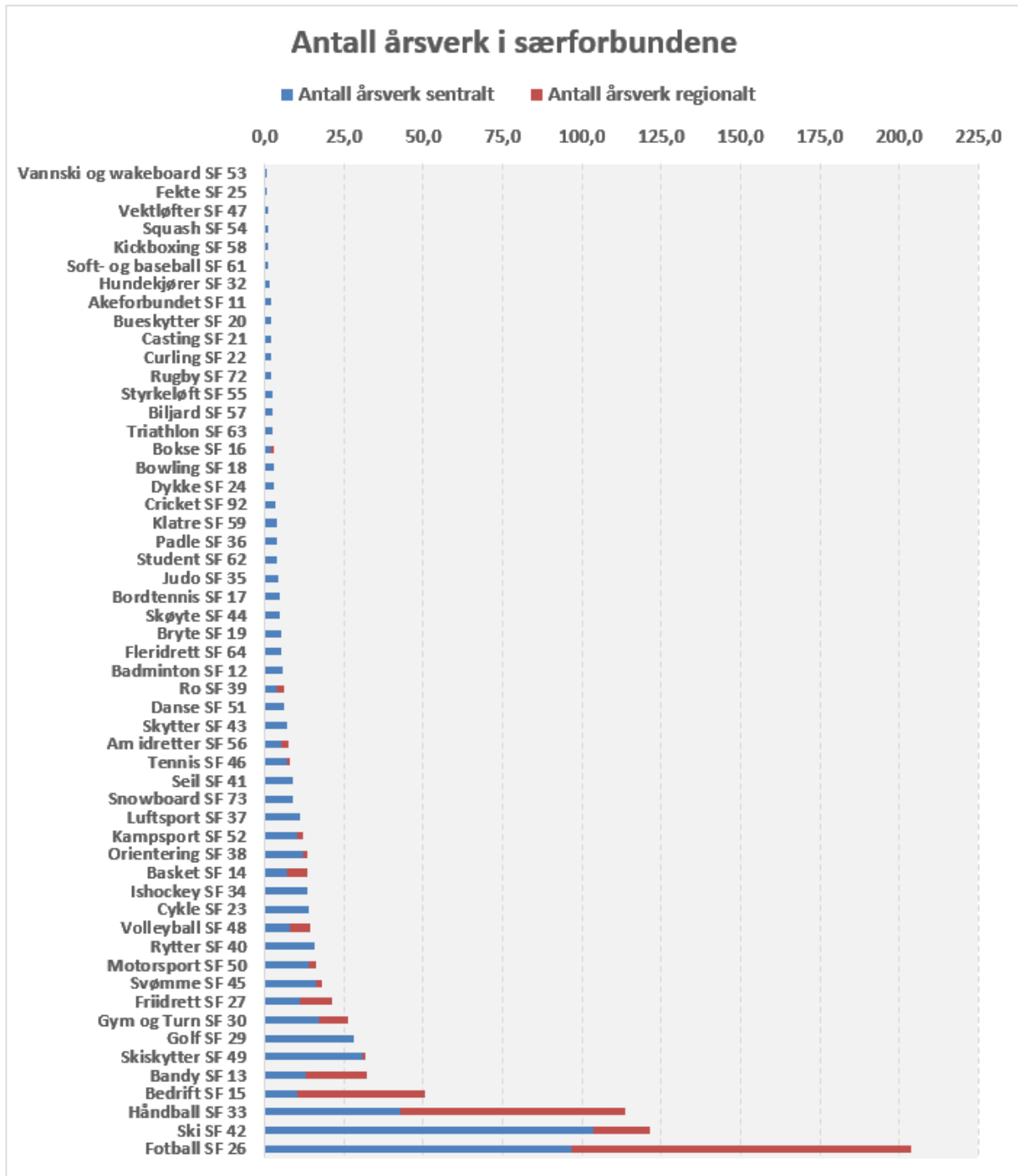
- De 4 største forbundene har 50 % av de aktive og mottar 30 % av tilskuddene.
- De neste 7 forbundene har 25 % av medlemsmassen og mottar 20 % av tilskuddene.
- De neste 11 forbundene har 15 % av medlemsmassen og mottar 20 % av tilskuddene.
- De minste 31 forbundene har 10 % av medlemsmassen og mottar 30 % av tilskuddene.

(Bedriftsidretten er ikke tatt med i oversikten pga. ulikt grunnlag for å fastsette antall aktive.)

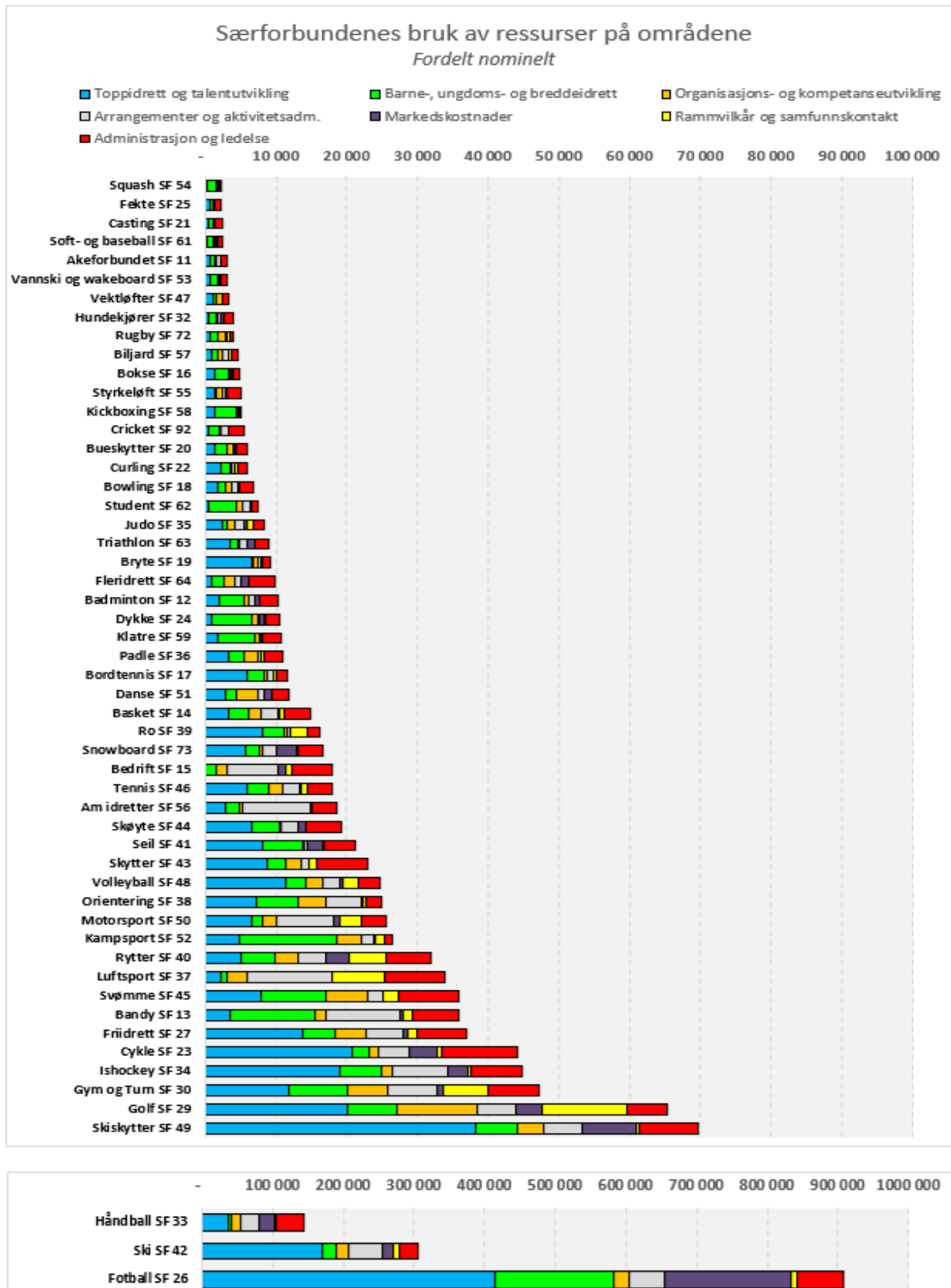
4.10. Antall årsverk i særforbundene

Særforbundene har svært ulikt antall ansatte årsverk. Det er en tydelig tendens i materialet til at det bare er de store særforbundene som har regionalt ansatte, ofte knyttet til administrasjoner med kampadministrasjon.

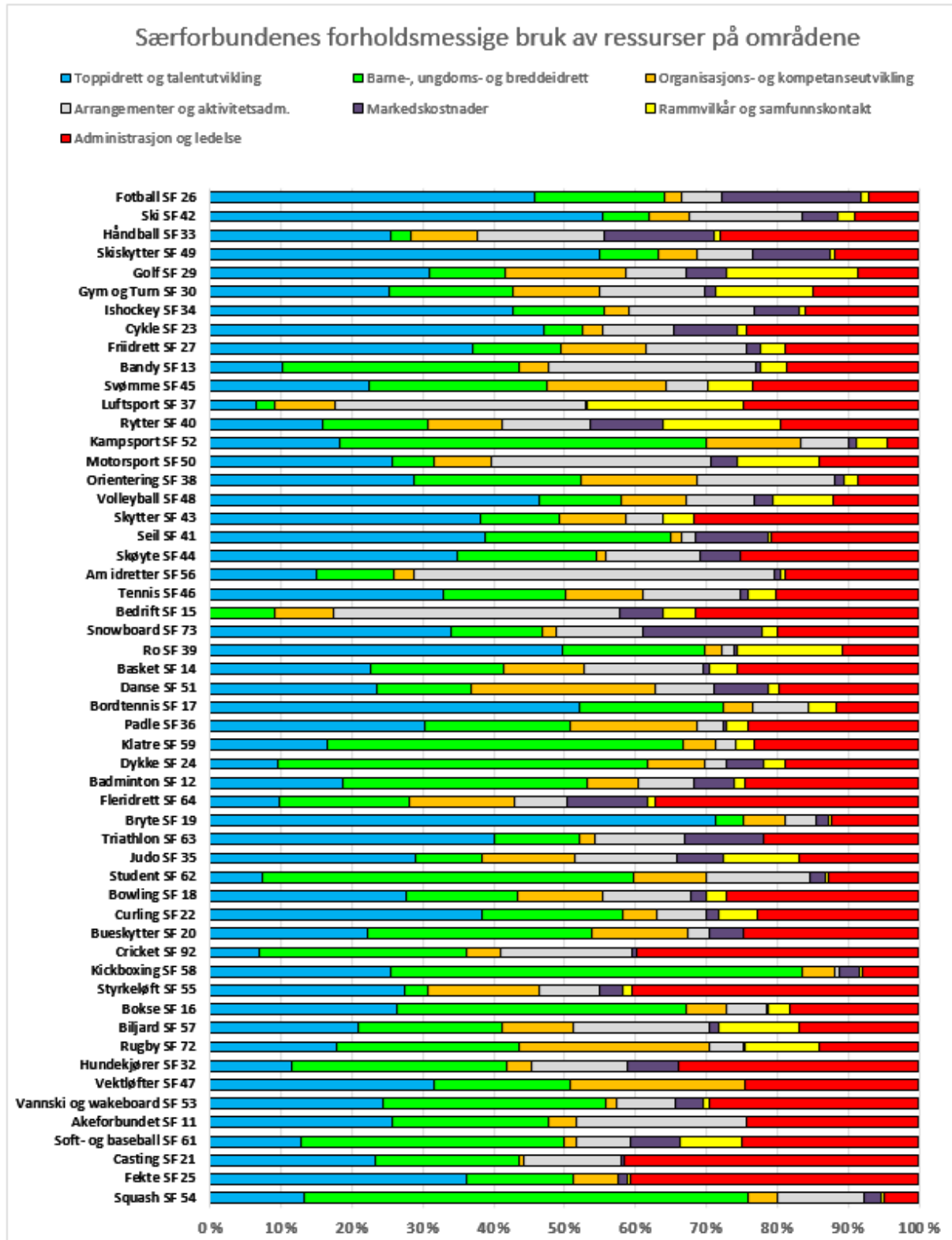
4.1.1. Særforbundenes bruk av egne samlede ressurser

Om en tar utgangspunkt i nøkkeltallsrapportene fra 2016, så oppgir særforbundene hvordan de benytter sine samlede ressurser (lønn og driftsmidler) på viktige hovedområder. Figuren nedenfor viser den nominelle bruken av ressurser på områdene og summert. Av hensyn til lesbarhet, er de tre største skilt ut i egen tabell med egen skala.

4.12. Den forholdsmessige bruken av ressursene på hovedområdene

Om en tar utgangspunkt i nøkkeltallsrapportene fra 2016, så oppgir særforbundene hvordan de benytter sine samlede ressurser (lønn og driftsmidler) på viktige hovedområder. Figuren nedenfor viser den forholdsmessige bruken av ressurser (%) på hvert område sett i forhold til totalt disponerte ressurser.

SÆRKRETSENER OG REGIONER

1. SAMMENDRAG

Særkretsens/regionens formål er å arbeide for idrettens utvikling innen kretsen/regionen og å fremme samarbeidet mellom lagene. Den skal bistå sitt forbund i alle spørsmål som gjelder idretten innen kretsen/regionen.

1.1. Oppdraget

- Representere sitt særforbund i eget område og bistå i saker knyttet til den enkelte idrett.
- Stimulere til samarbeid mellom de idrettslag som driver vedkommende idrett.
- Bistå idrettskretsen i spørsmål av felles interesse for flere idretter.
- Godkjenne idrettsarrangementer, oppnevne nødvendige dommere, samt utarbeide terminliste.
- Forestå særiddrettsfaglig utdanning i samsvar med særforbundets planer.
- Sørge for gjennomføring av kretsmesterskap, samt stimulere til annen idrettslig virksomhet med størst mulig variasjon og omfang.
- Gi faglig bistand ved planlegging og bygging av idrettsanlegg.

1.2. Status

- Organisering av særiddrettene gjennom regionale særkretser og særiddretsregioner er veldig ulikt løst i norsk idrett i dag.
- Mange særforbund har få eller ingen regionale mellomledd (12 særforbund er uten mellomliggende ledd).
- Ganske mange større særforbund har kretser som følger fylkesgrensene.
- Bare de største særforbundene har prioritert regional bemanning. Denne kartleggingen fanger ikke opp særforbundenes «reisende» konsulenter.
- De idrettene som har omfattende bemanning regionalt prioriterer i økende grad utviklingsoppgaver.
- De administrative funksjonene og aktivitetsadministrasjonen digitaliseres og effektiviseres i økende grad.
- De som sitter på idrettens hus har ofte et godt samarbeid med idrettskretsen og drar nytte av idrettskretsens utviklingsressurser. De øvrige særiddrettene har liten kontakt med idrettskretsene.
- Det beskrives en situasjon med begrenset tverridrettslig samarbeid, og relativt lite samarbeid med idrettskretsene og idrettsrådene.

- Finansieringsmodellene fremmer ikke grunnlaget for fellestiltak eller kurssamarbeid med idrettskretsene.

1.3. Utfordringer

- Særkretsene/regionene peker på at behovet for lokal tilstedeværelse må ivaretas der man ønsker god klubb utvikling og aktivitetsutvikling.
- Det stilles spørsmål ved behovet for «styrer» på krets-/regionsnivå. Tendensen er at de idrettspolitiske spørsmålene og strategiene i økende grad håndteres sentralt.

2. KARTLEGGINGSMØTE

2.1. Arbeidsmøte 7. februar 2018

Temaene var kartlegging av særkretsenes/-regionenes rolle, ansvar og oppgaver, hvordan disse arbeider i dag, hvilke utfordringer de har, samt hvordan de samarbeider med øvrige organisasjonsledd og det offentlige.

Arbeidsgruppen har i forbindelse med utarbeidelsen av dette notatet hatt et møte med representanter for idrettskrets, særkretser, region og Olympiatoppens lokal avdeling for å få innspill til beskrivelsen. Følgende representanter deltok i møtet:

- Øyvind Thorsen, Buskerud idrettskrets
- Morten Mundal, Buskerud Fotballkrets
- Isa Heggedal, Buskerud Orienteringskrets
- Liv Høgli, Buskerud Skikrets
- Mats Kristoffersen, Norges Håndballforbund Region Sør
- Jorunn Horgen, Olympiatoppen Region Sørøst

Fra arbeidsgruppen: Øystein Dale (leder kommunikasjon og organisasjon) og Torstein Busland (anleggsrådgiver).

2.2. Arbeidsoppgaver

Det er stor forskjell på størrelsen til krets-/regionsleddet. Noen særforbund har organisert seg med særkretser som stort sett følger fylkesinndelingen, noen har regioner, mens andre ikke har noe mellomledd mellom klubb og særforbund. Dette er beskrevet i vedlegget som omhandler særforbund.

Nedenfor følger en beskrivelse av rolle og arbeidsoppgaver for fire særkretser/regioner. Disse illustrerer på en tydelig måte spennet i ressurser og arbeidsoppgaver disse imellom.

2.2.1. Buskerud Fotballkrets

Fotballkretsen har 84 klubber hvorav rundt 30 pleier å møte på fotballkretstinget.

Kretsen har 6,5 stillinger. Hovedarbeidsoppgavene er serieadministrasjon 2,5 stilling, og spiller- og klubb utvikling 2 stillinger. Alle er ansatt i Fotballforbundet og de ansatte forholder seg både til daglig leder i fotballkretsen og til fagansvarlig i NFF. Regnskap føres sentralt.

Buskerud er størrelsesmessig en middelsstor krets i fotballsammenheng. Alle kretsene skal arbeide med de samme oppgavene og NFF arbeider for å få til en «kretsstandard».

2.2.2. Buskerud Orienteringskrets

Administrasjonen består av en 20 prosent stilling betalt av klubbene. Det er to eller tre kretser som har ansatte i små stillinger. De øvrige drives på dugnad.

Tidligere besto arbeidet stort sett i å være sekretær for kretsstyret, men stillingen skal bli en aktivitetsstilling. Tidligere oppgaver er flyttet over til de tillitsvalgte. Regnskap føres lokalt.

Forbundet har ikke vært involvert i endringen og følger ikke opp den ansatte. Kretsgrensene følger fylkesgrensene med unntak av Oslo/Akershus som er en krets.

2.2.3. Region Sør – Norges Håndballforbund

Region Sør består av fylkene Buskerud, Vestfold og Telemark.

Serieadministrasjon og utviklingsoppgaver er de viktigste arbeidsoppgavene. Regionen har 15 ansatte fordelt på tre avdelinger. Organisasjon har fem ansatte. Spill og trening har 9 ansatte. Marked, informasjon og arrangement har 1 ansatt. Ikke alle arbeider fulltid.

Det har vært en utvikling over tid at mer av arbeidet rettes mot utviklingsoppgaver, mens serieadministrasjon er effektivisert. Regnskap og mye av markedsarbeidet er sentralisert.

En del av oppgavene og myndigheten til det politiske nivået i regionen er flyttet til sentralstyret og til administrasjonen. Regionen mener det er en styrke at de har gått fra å være flere kretser til å bli en region da dette gir større og sterkere fagmiljøer.

2.2.4. Buskerud Skikrets

Buskerud Skikrets har en ansatt. Skiforbundet har det formelle arbeidsgiveransvaret. Skiforbundet dekker kostnadene ved en ansatt i hver av kretsene, med unntak av en egenandel pr krets. Dersom kretsene ønsker å ansette flere må de dekke kostnadene for dette selv.

Skiforbundet forventer at det skal arbeides mest med utviklingsoppgaver, men i praksis går mesteparten av arbeidstiden med til forskjellige administrative oppgaver som terminlister, økonomi/regnskap/fakturering, tilrettelegging for samlinger, for regionslaget Veidekke Innlandet, for mesterskap og Norgescuprenn og for skikretsstyret og grenkomiteer.

I tillegg til skikretsstyret finnes det seks grenstyrer. Grenstyrene må stort sett klare seg selv i den sportslige aktiviteten, men den ansatte deltar på vår og høstmøtet og løser en rekke administrative oppgaver for grenene. Den største utfordringen er at det ikke er sammenheng mellom sentrale planer og antall ansatte. Mesteparten av utviklingsarbeidet må derfor tas av klubbene.

Skikretsen har ikke lenger kretslag, men åpne samlinger hvor alle som vil kan delta. Har gode erfaringer med denne modellen. Den ansatte tilrettelegger for disse, men det er grenkomiteene (tillitsvalgte) som står for gjennomføringen.

2.3. På hvilket nivå bør oppgaver løses

Det var enighet blant de tilstedeværende at aktivitetsutvikling krever nærhet, dvs. lokal tilstedeværelse.

Håndballregionen har en ansatt i Telemark, dvs. en form for satellitt, for å få tilstrekkelig nærhet og utvikling. Resten av de ansatte sitter i Drammen

Særkretsene påpekte at det er viktig med lokal tilstedeværelse og nettverk for å kunne oppnå politisk kontakt og påvirkning.

Det ble påpekt at det er en fordel med noe lokalkunnskap i forhold til god serie- og dommeradministrasjon.

2.4. Idrettens hus

Løsningen med et idrettens hus fungerer godt. Det er viktig å sitte i et miljø med andre som har lignende arbeidsoppgaver, spesielt for de særkretsene som har en eller få ansatte. Det er lettere å samarbeide på tvers når man sitter på samme sted.

Selv om idrettens hus fungerer godt, ble det pekt på at det foreligger en betydelig uutnyttet potensial knyttet til bruken av dette, men det er begrenset initiativ eller støtte fra sentralleddene til å utvikle dette.

Fotballkretsen påpekte at de sannsynligvis kunne fått mere faglig ut av å være lokalisert sammen med en av toppklubbene i kretsen enn med de andre særkretsene.

2.5. Antall ansatte regionalt

Nøkkeltallsrapporteringen viser at antall årsverk i særforbundene utgjør 826 fordelt på 596 sentralt ansatte og 230 regionalt ansatte.

Enkelte som er registrert som sentralt ansatte har sitt faktiske arbeidssted ute i regionene slik at fordelingen ikke representerer arbeidssted fullt ut.

2.6. Forhold til andre organisasjonsledd

Det beskrives en situasjon med relativt lite samarbeid med idrettskretsene. Det som er av samarbeid, er i særlig grad på kursområdet og klubb utvikling.

Det beskrives også at finansieringsordningene for kompetanseutvikling ikke stimulerer til mye samarbeid, siden man regionalt måles på de kursene man selv har gjennomført – ikke hvor mange av klubbene eller medlemmene som har gått på kurs. Derved blir det viktig å avholde og rapportere kursene selv i stedet for å samarbeide og dele på oppgaver og ressurser.

Det er lite samarbeid og kontakt med mellom særkretsene/-regioner og idrettsrådene. Det begrenser seg til anleggsområdet i konkrete tilfeller.

3. FORMALIA

3.1. Formål

Særkretsens/regionens formål er å arbeide for den aktuelle idrettens utvikling innen kretsen/regionen, og å fremme samarbeidet med idrettslagene.

Særkretsen skal bistå særforbundet i alle spørsmål som gjelder den aktuelle idretten innen kretsen/regionen (Lovnorm for særkretser/regioner § 1).

Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet.

3.2. Opprettelse/Sammenslutning/Nedleggelse

Særkretser/regioner opprettes, sammenslås og nedlegges av særforbundet (NIFs lov § 7-1 pkt. 1). Særkretser/regioner kan opprettes av særforbundet når det er minst fem lag som utøver vedkommende idrett (NIFs lov § 7-1 pkt. 2).

Med region menes sammenslåtte særkretser og særkretser som har et geografisk område som er større enn et fylke (NIFs lov § 7-1 pkt. 3).

Særforbundet har myndighet til å foreta sammenslutning av særkretser. Sammenslutning regnes ikke som nedleggelse (Lovnorm for særkretser/regioner § 26-2).

Ved nedleggelse eller annet opphør av særkretsen tilfaller særkretsens overskytende midler etter avvikling et formål godkjent av særforbundet.

3.3. Organisering i særkretser/regioner

Idrettslagene kan organiseres i særkretser/regioner (Lovnorm for særforbund § 2-1).

Særkretser/regioner kan opprettes av særforbundet når det er minst fem lag som utøver vedkommende idrett (NIFs lov § 7-1 pkt. 2).

3.4. Fastsette grenser

Særkretsens/regionens grenser fastsettes av særforbundet. Særforbundet kan også opprette egne konkurranseområder (NIFs lov § 7-1 pkt. 2).

Med region menes sammenslåtte særkretser og særkretser som har et geografisk område som er større enn et fylke (NIFs lov § 7-1 pkt. 3).

3.5. Ledelse

Særkretsens høyeste myndighet er særkretstinget (Lovnorm for særkretser/regioner § 13-1).

Særkretsen ledes og forpliktes av styret som er særkretsens høyeste myndighet mellom tingene (Lovnorm for særkretser/regioner § 19-1).

Hverken NIFs lov eller Lovnorm for særforbund oppstiller krav om en ansatt kretssekretær eller daglig leder av en særkrets.

3.6. Oppgaver (Lovnorm for særkretser/regioner § 19-1).

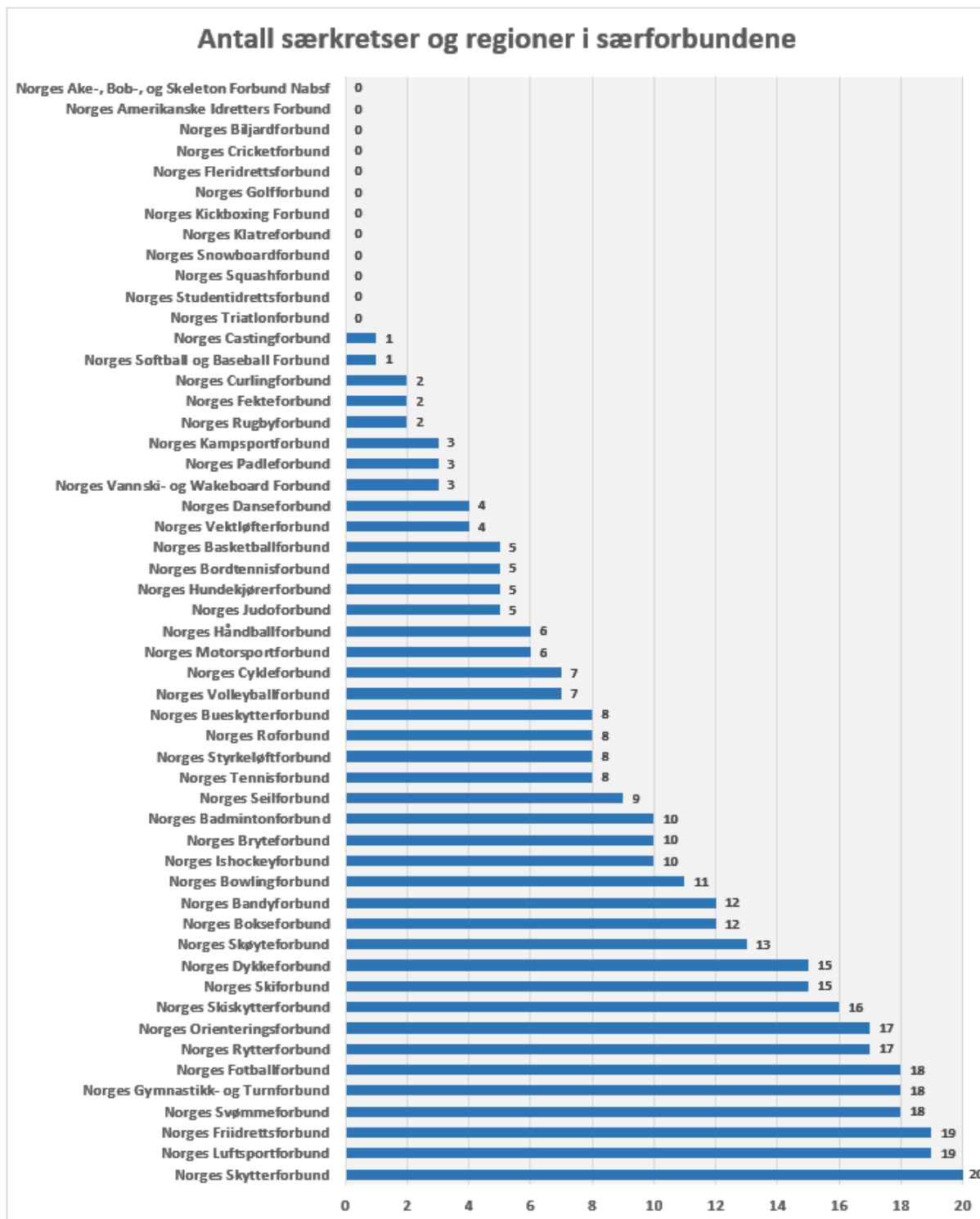
Særkretsene/regionene skal bl. a.

- a) Representere sitt særforbund og bistå det i saker knyttet til den enkelte idrett.
- b) Stimulere til samarbeid mellom de idrettslag som driver vedkommende idrett. Bistå idrettskretsen i spørsmål av felles interesse for flere idretter.
- c) Godkjenne idrettsarrangementer, oppnevne nødvendige dommere, samt utarbeide terminliste.
- d) Forestå særidrettsfaglig utdanning i samsvar med særforbundets planer.
- e) Sørge for gjennomføring av kretsmesterskap, samt stimulere til annen idrettslig virksomhet med størst mulig variasjon og omfang.
- f) Gi faglig bistand ved planlegging og bygging av idrettsanlegg.
- g) Avgi beretning og regnskap innen fastsatte frister, og søke om økonomisk støtte fra særforbund og idrettskrets.

4. FAKTAGRUNNLAG

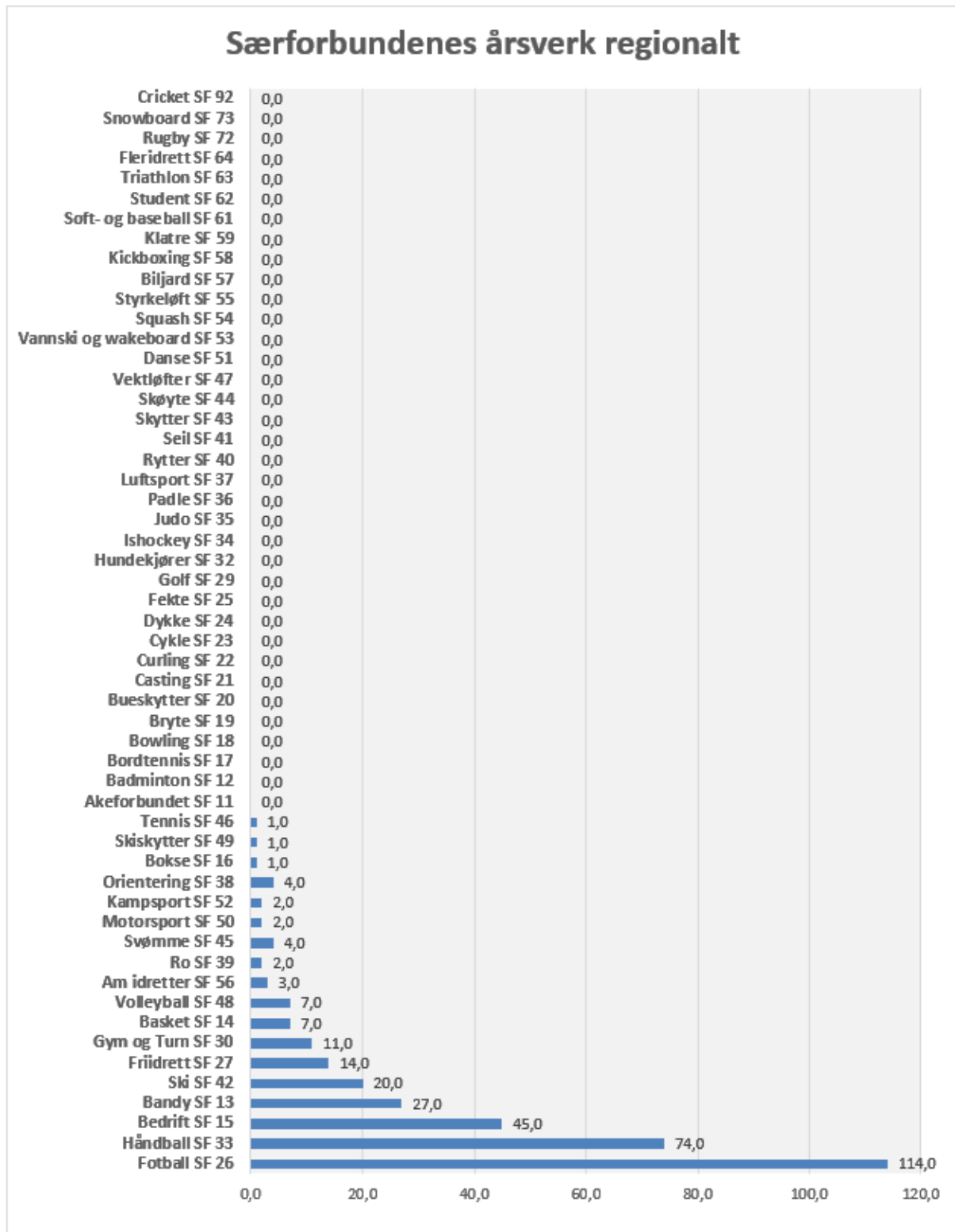
4.1. Særforbundenes regionale ledd

Grunnlaget for figuren nedenfor er hentet fra organisasjonsregisteret. Det er noe usikkerhet knyttet til presisjonsnivået. Det har vært store endringer i organisasjonsstrukturen i de enkelte særforbundene de siste 10 årene. Enkelte organisasjonsledd kan være passive, men hvis de ikke er formelt slettet av moderorganisasjonen (særforbundet), har vi tatt dem med i oversikten.

4.2. Særforbundenes ansatte regionalt

Mange særforbund har ansatte i deltidsstillinger. Derfor har vi valgt årsverk som sentralt mål på omfanget av ansatte ressurser.

Vedlegg 5

IDRETTSFORBUNDET

1. SAMMENDRAG

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er en fellesorganisasjon for idretten i Norge, og er norsk idretts høyeste myndighet.

1.1. Oppdraget

- Forvalte NIFs lover og følge opp at idrettens verdigrunnlag
- Vinne aksept for idrettsbevegelsens rolle og viktige samfunnsbidrag
- Arbeide overfor det offentlige med gode rammevilkår for norsk idrett
- Følge opp idrettens rapportering til det offentlige
- Representere i internasjonale fora og ivareta IOCs og IPCs regelverk og verdigrunnlag
- Understøtte særforbundenes toppidrettssatsning og opprettholde Norge som toppidrettsnasjon
- Understøtte særforbundenes arbeid med et helhetlig aktivitetstilbud til alle
- Understøtte godt organisasjonsarbeid på alle nivåer
- Stille krav til kompetanse hos de som leder aktivitetstilbudene og styrene i organisasjonen
- Arbeide for god tilgang til idrettsanlegg for alle, uavhengig av bosted
- Sørge for kostnadsbesparende fellesfunksjoner på områder med sammenfallende behov
- Forvalte idrettens nasjonale organisasjons- og medlemsregister
- Lede arbeidet med moderne informasjons- og kommunikasjonsmidler

1.2. Status

- I Norge er den organiserte idretten samlet i en og samme organisasjon
- Norge er en ledende toppidrettsnasjon, men bredden i idretter kunne vært større
- Norsk idrett har stabil tilslutning og øker i både medlemskap og idrettslag
- Fordelingen mellom kjønnene i medlemsmassen bedres stadig
- Organisasjonsleddene har et felles idrettspolitisk dokument
- Norsk idrett samarbeider overfor det offentlige om rammevilkårene for norsk idrett
- Dialogen med Kulturdepartementet er god
- NIF samhandler godt med Frivillighet Norge
- NIF og særforbundene er godt representert i internasjonale idrettsorganisasjoner
- Det er økt fokus på å understøtte de øvrige sentralleddenes arbeid

- NIF har nettopp gjennomført omstilling og nedbemanning sentralt
- Det er lagt særlig vekt på å ivareta behovene innenfor modernisering, IT og digitalisering
- Ullevaal Stadion skaper samhandling og er et sentralt administrasjonssentrum
- Idrettens Studieforbund er opprettholdt for å sikre tilgang til voksenopplæringsmidler
- Dialogen med idrettskretsene er god, men samhandlingen er preget av ulik kapasitet og kompetanse, samt begrenset nasjonal standardisering
- Dialogen med særforbundene er veldig variert og preget av ulikt syn og interesser i idrettspolitiske og fordelingspolitiske spørsmål
- Dialogen gjennom Særforbundenes Fellesorganisasjon (SFF) gir mulighet for koordinering og felles møteplasser, men medfører fare for parallelt arbeid, politisering og uklarhet utad
- NIFs oppfølging av idrettsrådene og det lokale idrettsanleggsarbeidet er svak
- Idrettslagenes er aktive brukere av dagens supportorganisasjon, og brukertilfredsheten er god.

1.3. utfordringer

- Det er en utfordring hvis internasjonal idrett utvikler uten av norsk idretts interesser og verdigrunnlag ivaretas. NIF og særforbundene vil måtte arbeide langsiktig med å styrke sin innflytelse i sine internasjonale moderorganisasjoner.
- Det er en utfordring for NIF at dagens oppfølging av idrettslagene løses parallelt av mange i organisasjonen, og kan til dels være vanskelig tilgjengelig for medlemmene. Det må være mulig å videreutvikle fellesfunksjoner på områder med sammenfallende behov.
- Det er utfordrende å skulle påvirke den lokale anleggsutviklingen uten å gjøre noe med organisasjonens faglige kapasitet, kompetanse og ansvarsfordeling.
- Det er utfordrende å samle en mangfoldig organisasjon rundt felles mål, når svært mange av sentralleddene er små og ikke har reell kapasitet og profesjonalitet til god faglig samhandling og utvikling på viktige fagområder.
- Det er komplisert å få til en tett og god dialog med et så stort antall underliggende styreverv som dagens organisasjonsstruktur representerer. Tidsbruken på felles møteplasser er stor for alle de involverte.

2. AKTUELLE DISKUSJONER

2.1. Kartleggingen

Denne delrapporten forsøker å beskrive Idrettsforbundets rolle, ansvar, oppgaver og organisering, samt hvordan NIF samarbeider med de øvrige organisasjonsleddene og det offentlige.

Innspill er hentet fra lederne fra virksomhetsområdene: Toppidrett, Bredde, Stab, Organisasjon og Kommunikasjon.

Fra arbeidsgruppen har følgende bidratt: Øystein Dale (Leder Kommunikasjon og Organisasjon), Torstein Busland (Anleggsrådgiver), Åsmund Sæbøe (Rådgiver kompetanseutvikling), Terje Jørgensen (Daglig leder SFF).

2.2. Idrettsforbundets formål

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er en fellesorganisasjon for idretten i Norge (NIFs lov § 1-1 pkt. 1).

NIF skal arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli utsatt for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling (NIFs lov § 1-2 pkt 1).

Organisasjonen skal være en positiv verdiskaper for individ og samfunn og dermed styrke sin posisjon som folkebevegelse og drivkraft i samfunnet (NIFs lov § 1-2 pkt. 2).

Organisasjonens arbeid skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet (NIFs lov § 1-2 pkt. 3).

2.3. Idrettsforbundets hovedoppgaver

Følgende arbeidsoppgaver trekkes fram som de viktigste for idrettsforbundet, blant annet med bakgrunn i NIFs lov og Idrettspolitisk dokument 2015-2019:

- a) Vinne aksept for idrettsbevegelsens rolle som frivillige folkebevegelse med viktige samfunnsbidrag i forhold til demokrati, fellesskap og idrettsglede og for alle.
- b) Følge opp at idrettens verdigrunnlag gjennomsyrrer organisasjonsarbeidet og idrettsaktiviteten på alle nivåer i organisasjonen.
- c) Arbeide overfor det offentlige med gode rammevilkår for norsk idrett, herunder både juridiske, økonomiske og politiske rammevilkår for medlemmene og det frivillige arbeidet.
- d) Sørge for at den organiserte idretten løpende fornyer seg i takt med samfunnet, i tråd med medlemmenes behov og interesser, fremstår med et attraktivt aktivitetstilbud, og tilbyr alle grupper et åpent og inkluderende fellesskap.
- e) Representere norsk idrett i internasjonale fora, bidra til å utvikle internasjonal idrett, og samtidig ivareta IOCs og IPCs regelverk og verdigrunnlag i Norge.
- f) Understøtte særforbundenes toppidrettsnasjon slik at Norge opprettholder sin posisjon som en ledende toppidrettsnasjon, og gir store opplevelser til folket.
- g) Understøtte særforbundenes arbeid med å tilrettelegge et helhetlig aktivitetstilbud til alle kategorier av aktive medlemmer.
- h) Stille krav til alle nivåer i organisasjonen om at de som leder organisasjonsleddenes aktivitetstilbud har tilstrekkelig kompetanse, og at de som leder styrene kjenner sine forpliktelser og evner å ta ansvar for virksomheten.
- i) Arbeide for at alle medlemmene i norsk idrett, gjennom felles innsats, uavhengig av bosted, opplever god tilgang til idrettsanlegg.
- j) Forvalte NIFs lover, understøtte godt organisasjonsarbeid på alle nivåer, sørge for ansvarlig økonomisk forvaltning, forvalte idrettens nasjonale organisasjons- og medlemsregister, og følge opp idrettens rapportering til det offentlige.
- k) Bedre samhandlingen mellom organisasjonsleddene, og etablere og videreutvikle kostnadsbesparende fellesfunksjoner på områder med sammenfallende behov.
- l) Lede arbeidet med moderne informasjons- og kommunikasjonsmidler for å rasjonalisere organisasjonsarbeidet, effektivisere dialogen med medlemmene, og omverden.

2.4. Idrettsforbundets mange roller

NIFs ting er norsk idretts høyeste myndighet. NIF er en frivillig, partipolitisk nøytral og uavhengig organisasjon. I spørsmål som angår Norges forberedelse til og deltakelse i De olympiske leker gjelder Den internasjonale olympiske komité (IOC) charter. I spørsmål som angår Norges forberedelse til og deltakelse i De paralympiske leker gjelder Den internasjonale paralympiske komité (IPC) regelverk (NIFs lov § 1-1 pkt. 1).

NIFs formål søkes nådd gjennom samarbeid med medlemmer i idrettslag, med idrettens organisasjonsledd og med offentlige myndigheter, næringslivet og organisasjoner utenfor idretten, innenfor de rammer som gjelder for idretten nasjonalt og i IOCs charter og IPCs regelverk (NIFs lov § 1-3).

- a) **Norges idrettsforbund (NIF)** har ansvar for en samlet norsk idrett, herunder toppidrett, breddeidrett, bedriftsidrett og idrett for de med funksjonsnedsettelse.
- b) **Norges Olympiske Komité (NOC)** – Norwegian Olympic Committee - har ansvaret for å forberede og gjennomføre Norges deltakelse i de olympiske leker, samt være bindeledd til Den internasjonale olympiske komité (IOC) og andre lands komiteer. Av dette følger også oppgaven med å samordne norsk toppidrett.
- c) **Norges Paralympiske Komité (NPC)** - Norwegian Paralympic Committee - har ansvaret for å forberede og gjennomføre Norges deltakelse i de paralympiske leker, samt være bindeledd til Den internasjonale paralympiske komité (IPC) og andre lands komiteer, herunder samordne norsk toppidrett for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- d) **Nasjonal Antidopingorganisasjon i Norge (NADO)**. WADC oppstiller en rekke krav til nasjonale olympiske komiteer (NOK) og til nasjonale paralympiske komiteer (NPK), herunder ansvaret for å implementere WADAs regelverk samt ansvaret for prøvetaking og hele prosessen frem til endelig avgjørelse av saken på nasjonalt nivå.
- e) **Idrettens Studieforbund (ISF)** er et landsomfattende studieforbund som er regulert i henhold til lov og forskrifter i lov om voksenopplæring. Gjennom ISF får medlemmene mulighet for å motta statlige voksenopplæringsmidler.
- f) **Special Olympics Norge (SON)** er et utvalg under NIF som representerer og ivaretar interessene til utøvere med utviklingshemning som driver idrett organisert av idrettslag og særforbund i NIF, og som er akkreditert av Special Olympics International som stiftelsens representant i Norge. Utvalgets er ansvarlig for forberedelsene og deltakelsen i Special Olympics World Games, sommer og vinter.
- g) **Norges Døveidrettsutvalg (NDI)** er et utvalg under NIF som fremmer idrettens utbredelse blant døve i Norge og representerer denne overfor internasjonal døveidrett. Utvalget står tilsluttet International Committee for sport of the Deaf (ICSD) som Norwegian Deaf Sports Committee.

2.5. Underliggende organisasjonsledd

Mellom NIF og idrettslagene har norsk idrett ved inngangen til 2017:

- 54 særforbund
- 19 idrettskretser (reduisert til 18 fra 2018)
- 366 idrettsråd (reduseres i takt med kommunesammenslåingene)

Ved inngangen til 2017 var det 11 338 idrettslag, hvorav

- 8 165 var ordinære idrettslag
- 3 173 var bedriftsidrettslag

Antall ordinære idrettslag har utviklet seg relativt jevnt de siste årene, med en tydelig tilvekst av nye sær-idrettslag i 2015 og 2016.

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sær-idrettslag	5 911	5 875	5 883	5 967	5 962	6 212	6 281
Fleridrettslag	1 983	2 019	2 046	2 000	1 991	1 864	1 884
Totalt	7 894	7 894	7 929	7 967	7 953	8 076	8 165

Bedriftsidretten har hatt en synkende utvikling i lokale bedriftsidrettslag de siste årene. Dette skjer samtidig med opprydding i medlemsorganisasjonene og en krevende omlegging fra ulike medlemskapsformer til individuelle medlemskap.

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ordinære idrettslag	7 894	7 894	7 929	7 967	7 953	8 076	8 165
Bedriftsidrettslag	4 066	3 913	3 938	3 628	3 456	3 521	3 173
Totalt	11 960	11 807	11 867	11 595	11 409	11 597	11 338

2.6. Individuelle medlemskap

Ved inngangen til 2017 var det til sammen 2 119 815 individuelle medlemskap i norsk idrett, hvorav

- 1 921 019 medlemskap i ordinære idrettslag
- 198 796 medlemskap i bedriftsidrettslag

Medlemskap	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ordinære idrettslag	1 816 154	1 844 940	1 864 031	1 868 840	1 908 896	1 887 342	1 921 019
Bedriftsidrettslag	315 421	320 840	322 202	322 534	331 247	200 338	198 796
Totalt	2 131 575	2 165 780	2 186 233	2 191 374	2 240 143	2 087 680	2 119 815

Medlemstilslutningen har vært relativt stabil i en årrekke, og de ordinære idrettslagene har utviklet seg positivt. Bedriftsidretten har en synkende utvikling de siste årene som følge av opprydding i medlemsorganisasjonene og omlegging til individuelle medlemskap.

2.7. Kjønnfordeling blant medlemskapene

Blant de ordinære idrettslagene var 40,5 prosent av medlemmene kvinner (Ref. nøkkeltallsrapporten 2016). Tar vi med fordelingen innenfor bedriftsidretten, blir den samlede fordelingen noe endret. Se tabellen nedenfor. Andel kvinner er 41,1 %.

Kategori	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kvinner	850 457	869 860	877 452	883 297	901 373	848 296	870 437
Menn	1 281 118	1 295 920	1 308 781	1 308 077	1 338 770	1 239 384	1 249 378
Summert	2 131 575	2 165 780	2 186 233	2 191 374	2 240 143	2 087 680	2 119 815
Kvinneandel	39,9 %	40,2 %	40,1 %	40,3 %	40,2 %	40,6 %	41,1 %

2.8. Administrativ organisering

NIF har gjennomført en administrativ organisasjonsendring, herunder omstilling og nedbemanning sentralt, som får full virkning i løpet av 2018. Det er lagt særlig vekt på å ivareta behovene innenfor IT/digitalisering, prosjektledelse, strategisk kommunikasjon, markeds- og virksomhetsutvikling, samt på utvikling av generell lederkompetanse.

Det er økt fokus på å understøtte de øvrige sentralleddenes arbeid på sentrale innsatsområder. Sentrale momenter er å sette felles mål, stille krav, tildele ressurser, tilby rådgiving, og stimulere til tverridrettslig samarbeid.

2.8.1. Ledergruppe

Den nye ledergruppen i NIF vil bestå av syv personer, nemlig generalsekretæren og lederne for følgende seks virksomhetsområder:

- Breddeidrett
- Toppidrett
- Stab og service
- Organisasjon og kommunikasjon
- Forretningsutvikling og fornyelse
- Markeds- og virksomhetsutvikling

2.8.2. Breddeidrett

Virksomhetsområdet ledes av Breddeidrettssjefen. Målet er å kvalitetssikre, utfordre og støtte særforbundenes og idrettskretsenes arbeid innen aktivitets-, trener- og organisasjonsutvikling. Området skal gjennom kunnskapsdeling, rådgivning, tydelige krav og god økonomiforvaltning styrke organisasjonens forutsetninger for å nå målene i Idrettspolitisk Dokument.

2.8.3. Toppidrett

Virksomhetsområdet toppidrett skal ledes av Toppidrettssjefen. Målet å utvikle særforbundenes toppidrettssatsning slik at Norge styrkes som en ledende toppidrettsnasjon. Olympiatoppen skal ha kapasitet og finansielle midler til å bistå utøvere tilknyttet landslagene med tjenester på høyt faglig medisinsk og idrettsfaglig nivå, og fortsette å være verdensledende på kunnskap og verdier.

2.8.4. Stab og Service

Virksomhetsområdet stab og service skal ledes av Stabssjefen. Målet er å gi NIFs underliggende organisasjonsledd kostnadseffektive administrative støttefunksjoner og gode fellestjenester innenfor økonomiområdet.

2.8.5. Organisasjon og Kommunikasjon

Virksomhetsområdet organisasjon og kommunikasjon skal ledes av Leder for Organisasjon og Kommunikasjon. Vedkommende er samtidig stedfortreder for NIFs generalsekretær. Målet er å arbeide for gode rammevilkår for norsk idrett, tilrettelegge for et godt strategisk påvirkningsarbeid nasjonalt og internasjonalt, være en positiv premissgiver i samfunnsdebatten, sikre godt organisasjonsarbeid på alle nivåer, påse at NIFs lovverk etterleveres, forvalte idrettens nasjonale organisasjons- og medlemsregistre, og følge opp idrettens rapportering til det offentlige.

2.8.6. Forretningsutvikling og Fornyelse

Virksomhetsområdet forretningsutvikling og fornyelse ledes av en virksomhetsleder. Målet er å bidra til en kontinuerlig utvikling og digitalisering av organisasjonsleddenes arbeidsmåter, og levere brukervennlige og effektive IT-systemer tilpasset organisasjonens løpende behov, samt understøtte moderniseringsprosjektet «Norsk idrett 2020» med prosjektledelse.

2.8.7. Markeds- og Virksomhetsutvikling

Virksomhetsområdet markeds- og virksomhetsutvikling ledes av en virksomhetsleder. Målet er å gjøre Norges idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité til en attraktiv samarbeidspartner, fornye og videreutvikle samarbeidet med NIF kommersielle partnere, og skape gode synergier mellom næringslivet og norsk idrett på alle nivåer i organisasjonen.

2.9. Internasjonalt organisasjonsarbeid

Det internasjonale samfunnet og idrettsorganisasjonene blir stadig viktigere for et lite land, og NIF er underlagt en rekke organisasjoner i forhold til retten til deltakelse internasjonalt (IOCs charter, IPCs regelverk og WADA-koden mv.). Disse organisasjonenes mål og regelverk slår tilbake til norsk idrett som krav og forventninger til nasjonal organisering og lovverk.

Norsk idrett har vektlagt å arbeide for en åpen, inkluderende, demokratisk og dopingfri idrett preget av fair play, og at menneskerettighetene respekteres fullt ut.

For norsk idrett kan det derfor bli en utfordring hvis internasjonal idrett ikke utvikler seg i tråd med det verdigrunnlaget som styrer norsk idrett. Det er en utfordring for både NIF og særforbundene å styrke sin innflytelse i internasjonale fora. NIF har, sammen med særforbundene, arbeidet systematisk i en årrekke for å bringe norske representanter inn i posisjon i de internasjonale idrettsorganisasjonene.

2.10. Idrettens Studieforbund

2.10.1. Lov om voksenopplæring § 5. Godkjenning av studieforbund

Departementet kan etter søknad godkjenne et studieforbund for tilskudd etter loven. I tillegg til å drive sin opplæringsvirksomhet i samsvar med § 4, må et studieforbund oppfylle følgende vilkår:

- a) Det må ha opplæring som hovedformål, og ellers ha et ideelt formål.
- b) Det må ha betegnelsen «studieforbund» i navnet.
- c) Det må ha en demokratisk oppbygning.
- d) Det må ha virksomhet over hele landet, herunder en regional organisasjonsmessig forankring.
- e) Studieforbundets kursvirksomhet må utgjøre et minimumsnivå. Departementet fastsetter minimumsnivået, samt regler for rapportering, i forskrift.
- f) Studieforbundet må ha et minimum antall medlemsorganisasjoner. Departementet fastsetter minimumstallet i forskrift.

2.10.2. Behovet for etablering av et eget studieforbund

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité har ikke opplæring som hovedformål, og har heller ikke «studieforbund» i navnet.

2.10.3. Formelt behov for regionale studieforbund

Idrettens Studieforbund har virksomhet over hele landet, men må i tillegg ha en «regional organisasjonsmessig forankring». Dette er løst ved en formell videreføring av ett regionalt studieforbund pr. idrettskrets med et styre som er personidentisk med idrettskretsens styre.

Forslag til ny regionstruktur ble vedtatt i Voksenopplæringsforbundets styre i 2017. Den nye strukturen omfatter sammenslåing av fylkesledd og å avvikle fylkene som selvstendige organisasjonsledd med egne styrer. En slik prosess kan åpne for å se om det er tilstrekkelig med medlemmer (idrettslag) i regionen/fylket for å ha en tilstrekkelig regional forankring.

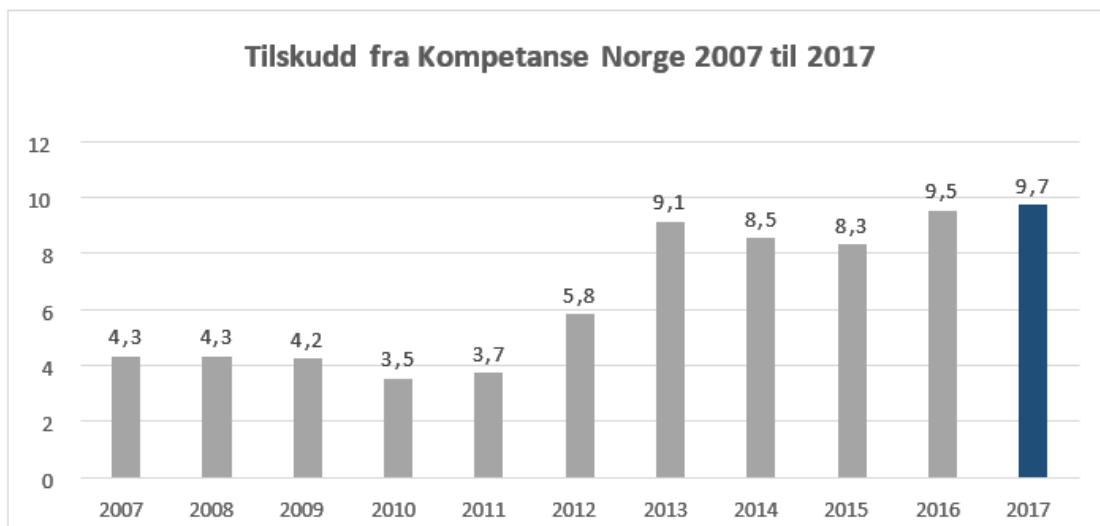
I pågående høringer er det foreslått at fylkeskommunene får et sterkt utvidet ansvar for tilskudd til opplæring, herunder voksenopplæringen. Voksenopplæringsforbundets styre går mot et slikt forslag, men forslaget synes å være godt i tråd med prinsippene som ligger til grunn for de pågående statlige reformene. Dette gjør situasjonen uoversiktlig i forhold til hva som vil bli være kravene til hvem som kan søke, samt hva som blir effektivt og lønnsomt for norsk idrett.

2.10.4. Økonomisk betydning for norsk idrett

Idrettens Studieforbund mottok i 2017 voksenopplæringstilskudd på til sammen kr. 9 748 653,- fra Kompetanse Norge (tidligere VOX). Tilskuddet er basert på rapporteringen av kurstimer innenfor VO-berettigede tiltak de to siste årene. I 2017 ble det gjennomført 57 676 kurstimer.

Tilskuddet fordeles videre som refusjon etter faste satser til idrettens kursarrangører for gjennomførte og godkjente kurs på 8 timer eller mer, til sammen kr. 6 300,- i 2017. Deler av tilskuddet, kr. 2 329,-, benyttes til administrasjon og drift av idrettens felles supportsenters og systemer for kursadministrasjon.

Administrasjonen og rapporteringen av idrettens kursvirksomhet må imidlertid sees i nær sammenheng med de øvrige overføringene til idrettskretsene og særforbundene til klubb-, trener- og lederutdanning, til sammen kr. 35 123 193,- i 2017. Særforbundene mottok kr. 29 923 193,-. Idrettskretsene mottok kr. 5 200 000,-.

2.11. Ullevaal som administrasjonssentrum

NIFs sentrale administrasjon er lokalisert på Ullevaal stadion sammen med 43 av særforbundene. Samlet sett disponerer NIF (eiet og leiet) ca. 11 600 kvm totalt.

Ullevaal Stadion, som nasjonalt administrasjonssentrum, bidrar til å skape samhandling på tvers av organisasjonslinjene, både faglig, administrativt og politisk.

2.12. Kulturdepartementet

Norges idrettsforbund har en viktig rolle i å arbeide overfor det offentlige for å oppnå gode rammevilkår for norsk idrett, herunder både juridiske, økonomiske og politiske rammevilkår for medlemmene og det frivillige arbeidet.

Relasjonen til Kulturdepartementet er gjennomgående saklig og god, og arbeidet med den forrige idrettsmeldingen viste at det er godt samsvar mellom idrettens prioriteringer og statens prioriteringer på et overordnet nivå.

På administrativt nivå er det regelmessig og åpen dialog mellom NIF og Idrettsavdelingen i KUD, både om rapportering, søknader, forvaltningsordninger og faglige spørsmål.

Det er en utfordring når idrettsområdet blir politisert og til tider blir et virkemiddel i den politiske debatten for øvrig. Da taper fort en frivillig organisasjon, og mister sin rolle som en frivillig og uavhengig folkebevegelse. Da taper samtidig idrettsdemokratiet sitt selvstyre, og idrettens målprosesser blir overkjørt. Det er derfor en utfordring for norsk idrett å opprettholde en troverdig politisk uavhengighet. Dette er særlig krevende når det er en økonomisk avhengighet til det samme politiske miljøet.

Samtidig er det en utfordring for idretten å dokumentere sine viktige samfunnsbidrag i forhold til å være en levende medlemsorganisasjon som holder sitt verdigrunnlag i hevd. De som skal yte tilskudd trenger trygghet for at den organiserte idretten løpende fornyer seg i takt med samfunnet, i tråd med medlemmenes behov og interesser, og tilbyr alle grupper et åpent og inkluderende fellesskap.

2.13. Frivillighet Norge

Frivillighet Norge ble stiftet i 2005 som paraplyorganisasjon for alle de frivillige organisasjonene i Norge. Organisasjonen har i dag mer enn 300 organisasjoner som medlemmer. De representerer over 50.000 lag og foreninger over hele landet.

For NIF er Frivillighet Norge en viktig samarbeidspartner når man vil utfordre og ha dialog med myndighetene i frivillighetspolitiske saker. Det trengs noen som hele tiden arbeider for å heve bevisstheten om frivillighetens og de frivillige organisasjonenes rolle i samfunnet.

Det trengs også en samarbeidspartner som er villig til å kjempe for de frivillige organisasjonenes selvstendighet.

Frivillighet Norge har vært en viktig samarbeidspartner for NIF i arbeidet med å få etablert moms-kompensasjonsordningene, samt det etterfølgende arbeidet med å sikre at de økonomiske rammene hvert år holder tritt med behovet.

Både i sammenheng med utviklingen av Frivillighetsregisteret og dagens behov for et felles løft for digitalisering av frivillig sektor, er Frivillig Norge blitt en viktig partner for NIF.

Norges idrettsforbund er den største medlemsorganisasjonen i Frivillighet Norge, og mange av norsk idretts behov kan være annerledes enn et stort flertall av frivillighetens mange små medlemsorganisasjoner.

NIF opplever ofte at Frivillighet Norge kan være en temmelig tung organisasjon å arbeide i. Men samtidig ser NIF den store politiske verdien av å stå sammen om de store sakene og prinsippene på vegne av hele frivilligheten. Det medfører en forpliktelse å være størst. Norsk idrett må fortsette å medvirke aktivt og gi tyngde til viktige saker.

2.14. Samhandlingen med idrettskretsene

Samhandlingen med idrettskretsene foregår i hovedsak på tre nivåer; nemlig politisk, administrativt og faglig.

2.14.1. Politisk dialog

Den politiske dialogen foregår i all vesentlighet mellom NIFs presidentskap og kretslederne, gjennom kretsledermøter, styrelederforum sammen med særforbundene, og gjennom direkte kontakt. NIF opplever i svært liten grad å møte idrettskretsenes øvrige styremedlemmer. Det skaper usikkerhet rundt hvilken kunnskap disse har om felles idrettspolitiske spørsmål.

Det er gjennomgående god dialog med idrettskretsene idrettspolitisk. Selv om de kan ha ulike prioriteringer og engasjerer seg i ulike konkrete saker, har de idrettspolitisk relativt sammenfallende interesser og ivaretar de samme kjerneoppgavene.

I en del saker framstår imidlertid enkelte idrettskretser som svært selvstendige, og mange idrettspolitiske spørsmål er egnet til å være «evige». Derved lar de seg diskutere lenge. Da blir veien til felles handling lang. Idrettspolitisk medfører derfor mange selvstendige styrer på neste nivå at NIF må bruke mye tid på å koordinere på tvers mellom NIF og idrettskretsene.

Idrettskretslederne har valgt en programkomité som koordinerer dialogen og tar ansvar for å tilrettelegge innhold på felles møteplasser. Verdien av slik samordning av budskap og utadrettet innsats er stor. Det kan imidlertid være en fare for at slike grupper etablerer sin egen maktbase og tiltar seg uttalerett på vegne av alle. Da blir det lett uklart hvem som uttaler seg på vegne av norsk idrett. Det svekker Idrettsstyrets rolle og styringsevne.

2.14.2. Administrativ dialog

Om en ser på idrettskretsenes administrasjoner som en forlengelse av NIFs sentralledd, medfører dagens organisasjonsstruktur at de regionale administrasjonene opplever å ha et oppdelt lederskap. Det kan skape utydelige styringslinjer og medføre lojalitetsutfordringer. Hva gjør organisasjonssjefen når det er ulike forventninger fra arbeidslederen (kretsstyret) og arbeidsgiveren (idrettsstyret og generalsekretæren)? I dag oppleves situasjon som en forhandlings situasjon med parallell aktivitet på politisk og administrativt nivå.

Den løpende dialogen med organisasjonssjefene er regelmessig, åpen og konstruktiv. Det veksler mellom periodiske fellesmøter og korte ukentlige skype-møter med NIFs ledergruppe.

Administrativt har idrettskretsene i en årrekke fått signaler om at de framstår som svært ulike, både i forhold til kompetanse, arbeidsmåter og regler for tilskuddsordninger. Dette er en generell utfordring for de øvrige organisasjonsleddene, og særlig særforbundene. De må forholde seg til 18 forskjellige regimer, og kan ikke forutsette likhet i saksbehandlingen.

I en et moderniserings- og effektiviseringsperspektiv peker dette seg ut som spesielt krevende. Det fremstår som åpenbart at det hadde vært lettere å profesjonalisere, standardisere og koordinere tilbudene til medlemsorganisasjonene hvis man hadde én tydelig rapporteringslinje. Det kan være nødvendig å diskutere om ikke de regionale faglige og administrative funksjonene i fremtiden bør være direkte underlagt som avdelinger av sentralledet, ledet av én daglig leder med én tydelig rapporteringslinje til Generalsekretæren. Dette er en utvikling vi lenge har sett konturene av i større særforbund.

2.14.3. Faglig dialog

Om en ser på idrettskretsenes faglige arbeid som en forlengelse av NIFs sentralledd, så er bildet temmelig variert. Det er svært ulik kompetanse og kapasitet i kretsadministrasjonene, og derfor varierer også leveransene i forhold til prioriterte felles mål.

Innenfor toppidretten er dette løst ved etablering av regionale toppidrettsavdelinger som rapporterer direkte til Olympiatoppen. Det gir mulighet for felles mål, prioriteringer, lojalitet og tydelig tilhørighet.

Innenfor breddeidretten fungerer dialogen og de felles møteplassene godt, men idrettskretsene er til dels svært selvstendige i sine valg og prioriteringer. Dette slår regelmessig ut i omgåelse av sentrale prioriteringer, hvis de ikke sammenfaller med egne vurderinger. Ofte skjer dette parallelt med manglende leveranser på områder som er tydelig prioritert. NIF opplever ikke situasjonen som optimal, og må vurdere å utvikle sterkere kontroll med utviklingen.

På organisasjonsområdet har det foregått både juridisk og organisasjonsmessig kompetanseoverføring og dialog i mange år, og alle idrettskretsene inntar nå en aktiv rolle i oppfølging, rådgiving og kontroll av idrettslagene, herunder også i verdispørsmål. Mange av de oppdukkende sakene krever lokal kunnskap og nærhet, og avlaster både særforbundene og NIF i betydelig grad.

2.15. Samhandlingen med særforbundene

Samhandlingen med særforbundene foregår i hovedsak på tre nivåer; nemlig politisk, administrativt og faglig.

2.15.1. Politisk dialog

Den politiske dialogen foregår i all vesentlighet mellom NIFs presidentskap og særforbundsresidentene, gjennom særforbundsmøter, styrelederforum sammen med idrettskretsene, og gjennom direkte kontakt. NIF opplever i svært liten grad å møte særforbundenes øvrige styremedlemmer. Det skaper usikkerhet rundt hvilken kunnskap disse har om felles idrettspolitiske spørsmål.

Det er svært vekslende, og til dels mangelfull dialog, med særforbundene idrettspolitisk. Dette gjelder særlig alle de mellomstore og mindre forbundene. Kontakten med særforbundene er gjerne fokusert rundt konkrete saker, og de kan ha svært ulikt syn og interesser i idrettspolitiske og fordelingspolitiske spørsmål.

Dialogen preges av at mange idrettspolitiske spørsmål synes å vare evig, og det alltid er noen som ønsker å holde liv i diskusjonene. Vedtak og beslutninger på overordnet politisk nivå (Idrettstinget) respekteres i ulik grad. En rekke «sannheter» får derfor leve svært lenge, og diskusjonene gjentar seg fra år til år. Resultatet blir at NIF bruker mye tid på å oppklare misforståelser og koordinere på tvers. Da blir veien til felles handling lang.

Særforbundene har etablert en egen organisasjon – Særforbundenes Fellesorganisasjon (SFF) – for å skape et idrettspolitisk fellesskap og koordinere sine interesser. Det oppleves som positivt at man derved tar initiativ til å koordinere dialogen og tar ansvar for å tilrettelegge innhold til felles møteplasser.

I en rekke sammenhenger har de fleste særforbundene svært begrensede ressurser, og evne til å engasjere seg i alle høringer og spørsmål. Der har felles møteplasser og koordinerende ressurser

en stor verdi – også for NIF. Utviklingen av felles syn kan imidlertid lett bli til et minste felles multiplum, som dekker over viktige nyanser.

Verdien av slik samordning av budskap og utadrettet innsats kan være stor. Det er imidlertid en fare for at slik organisering blir en ny maktbase og man tiltar seg uttalerett på vegne av alle. Da blir det lett uklart hvem som uttaler seg på vegne av norsk idrett. Det svekker Idrettsstyrets rolle og styringsevne. Det er ekstra krevende hvis for mye av kreftene brukes til interne kamper, slik at det store fellesskapet svekkes.

2.15.2. Administrativ dialog

Særforbundenes administrasjoner understøtter sin idretts ledelse og organisasjon. Den løpende dialogen med generalsekretærene er regelmessig, åpen og konstruktiv. Den er lagt opp rundt periodiske fellesmøter.

Særforbundene har svært ulike ressurser, og evner derfor i svært ulik grad å engasjere seg i høringer og idrettspolitiske spørsmål. De små særforbundene kan ikke forventes å stille på alle aktuelle møteplasser, og det spiser altfor mye av generalsekretærenes tid.

Utviklingen av felles syn kan imidlertid lett bli til et minste felles multiplum, som dekker over viktige nyanser. NIF opplever det som en utfordring å få til en tett dialog på det enkelte særforbunds premisser, og arbeider med å komme på tilbudssiden gjennom kontaktpersoner som kan fange opp signaler og følge opp behov for bistand.

NIF ivaretar idrettens felles interesser i forhold til det offentlige, herunder utforming av svar på høringer innenfor et stort spekter av saker. Det er nå etablert en praksis med «innspillsmøter» med utgangspunkt i et kortfattet problemnotat. Der samles relevante personer til muntlig dialog, og i etterkant får man NIFs høringsutkast til uttalelse. Denne arbeidsformen har vist seg å fungere, og deltakelsen er bredere enn om man hadde krevd mye arbeid og utelukkende skriftlighet.

Dialogen er følgelig haltende, og det fremstår som krevende å forholde seg til 54 generalsekretærer som i realiteten ikke har tid eller mulighet til å engasjere seg. Det er en utfordring å finne en form (eller organisering) som tar vare på mangfoldet i syn og interesser.

2.15.3. Faglig dialog

Særforbundene har et selvstendig ansvar for sitt idrettslige og faglige arbeid, men blir også å betrakte som en forlengelse av NIFs sentralledd, hvis en tar utgangspunkt i Idrettspolitisk dokument. Det er svært ulik kompetanse og kapasitet i administrasjonene og det regionale apparatet, og derfor varierer også leveransene i forhold til prioriterte felles mål.

Innenfor toppidretten er dette løst ved etablering faste formelle møteplasser og formelle avtaler for å avklare mål og regulere tilgangen til felles ressurser. For de særforbundene som har sterke prestasjonsmiljøer, gir dette mulighet for felles mål, prioriteringer, lojalitet og tydelig tilhørighet. For de særforbundene som ikke har en utviklet toppidrettskultur, er det etablert tilbud for å understøtte en utvikling i riktig retning.

Innenfor breddeidretten er dialogen og de felles møteplassene godt fungerende. Samtidig er særforbundene svært selvstendige i sine valg og prioriteringer. NIFs prioriteringer blir ikke nødvendigvis helt sammenfallende med det enkelte særforbunds vurderinger. NIF opplever ikke situasjonen som optimal, og er i ferd med å utvikle sterkere kontroll med utviklingen og tettere dialog med særforbundene. Forvaltningskontrollen etableres nå som egen funksjon.

Mye av forklaringen på ulike prioriteringer henger sammen med ulike ressurser. Det gir ulik mulighet til å engasjere seg i utviklingsoppgaver. De små særforbundene kan ikke forventes å stille på alle aktuelle møteplasser. Det fremstår derfor som felles en utfordring å finne en form (eller organisering) som gir alle særidretter tilgang til nødvendig faglig profesjonalitet og kapasitet, uten at dette går på bekostning av mangfoldet og spisskompetansen på den enkelte idrett.

På flere serviceområder har en utviklet tjenester og rådgiving over mange år, og flere av NIFs

fagavdelinger ha mye kontakt med særforbundene. Dette gjelder både IT, juridisk, økonomi, HR, organisasjon og idrettsanlegg. Mange av de oppduggende sakene krever spisskompetanse, og NIF opplever at dialogen er åpen og god, og at man verdsettes av særforbundene. Det gjenstår imidlertid å etablere overordnet tillit og enighet om prinsippene for samhandlingen mellom NIF og særforbundene, herunder hvordan man ønsker at NIF skal understøtte virksomheten i særforbundene – både idrettsfaglig og administrativ.

2.16. Samhandling og bistand til idrettsrådene

NIFs sentrale administrasjon har liten direkte kontakt med idrettsrådene, men opplever flere idrettsråd som viktige for godt og samordnet arbeid på kommunalt nivå.

Det er imidlertid veldig ulikt hvor godt landets idrettsråd fungerer, og det har etablert seg et tydelig skille mellom de små og store idrettsråd. For NIF fremstår planlegging og anleggsutvikling som de klart viktigste oppgavene for idrettsrådene, og er helt avgjørende for idrettsorganisasjonens mulighet for å tilby et mangfoldig aktivitetstilbud i hele landet.

Noen store idrettsråd med faste ansatte har tidsvis arbeidet for å bli en sentral politisk faktor, en slags tredje organisasjonslinje i idretten. For NIF oppleves dette som svært forstyrrende. Dagens organisasjonsstruktur er komplisert nok som den er. Det ville lett blitt en «konkurrent» til dagens NIF-linje med idrettskretsen og idrettsforbundet, bli en parallell til særforbundslinjen, og ville ikke bidra til å skape effektivitet og enkelthet.

Idrettskretsene har en viktig rolle i å støtte idrettsrådene, men NIF registrerer at oppfølgingen av idrettsrådene ikke er god nok. Hvis et samarbeid innenfor større soner kunne gitt økt slagkraft, ville det antakelig også lettet oppfølgingsarbeidet. Økt profesjonalitet kunne styrket organisasjonsleddets evne til å påvirke de politiske prosessene i kommunene.

2.17. Samhandling og bistand til idrettslagene

NIFs sentrale administrasjon har liten direkte kontakt med idrettslagene. Rollen som kontaktpunkt overfor idrettslagene fylles av idrettskretsene, særforbundene og særkretsene/regionene.

Det er en bevisst valgt strategi at NIF ikke går inn i sammenhenger hvor det er behov for nærhet mellom lokalledet og de som skal gi råd eller tilby kompetanseutvikling.

På den annen side fremstår en rekke idrettslag som ressurssterke og selvgående, og dagens medlemsmasse er langt framme i bruken av digitale tjenester. Idrettslagenes aktive bruk av dagens supportorganisasjon viser at dette er effektivt. Brukertilfredshetsundersøkelsene viser også at dette er verdsatt. Det må være riktig å se om flere tjenesteområder kan samordnes nasjonalt på områder som ikke krever fysisk nærhet, men først og fremst tilgjengelighet, profesjonalitet og serviceorientering.

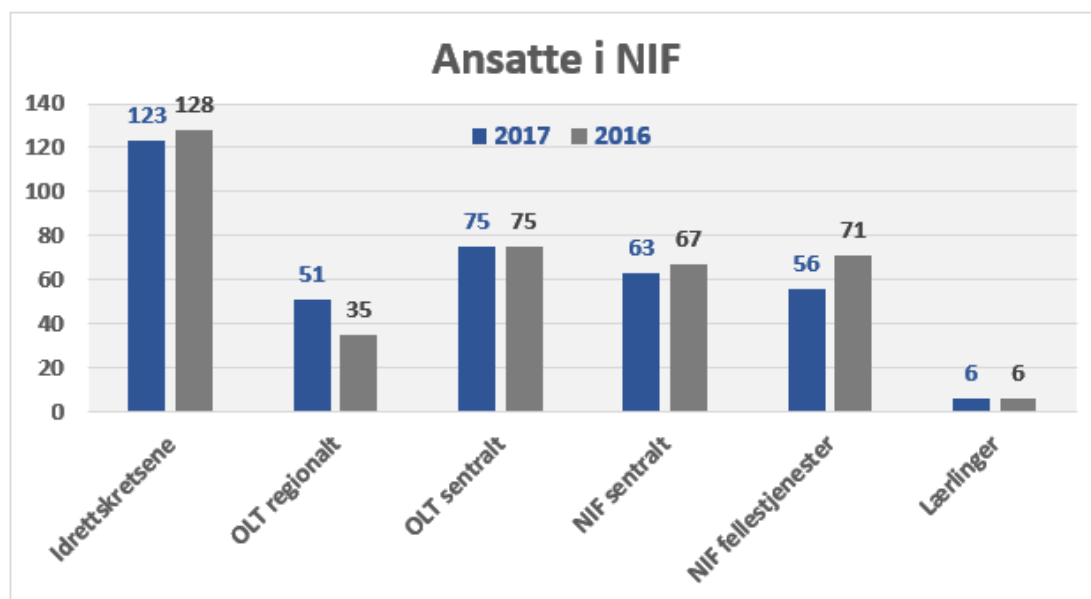
2.18. Antall ansatte

NIF er formell arbeidsgiver for både sentralt ansatte og idrettskretsenes ansatte.

I 2017 hadde idrettskretsene 123 ansatte (128 i 2016). Olympiatoppens avdelinger regionalt hadde 51 ansatte (35 i 2016). Olympiatoppen sentralt hadde 75 ansatte (75 i 2016). NIF sentralt hadde 63 ansatte (67 i 2016). De administrative fellestjenestene (Idrettens Hus på Ullevål stadion, Idrettens Regnskapskontor og IT) hadde til sammen 56 ansatte (71 i 2016).

Antall ansatte i NIF sentralt inkl. selvfinansierende fellestjenester og Olympiatoppen er 194 ansatte (213 i 2016).

NIF er godkjent lærebedrift og har i 2017 hatt seks lærlinger i IT Drift (tilsvarende som i 2016).

3. FORMALIA

3.1. Formål

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er en fellesorganisasjon for idretten i Norge (NIFs lov § 1-1 pkt. 1).

NIF skal arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli utsatt for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling (NIFs lov § 1-2 pkt. 1).

Organisasjonen skal være en positiv verdiskaper for individ og samfunn og dermed styrke sin posisjon som folkebevegelse og drivkraft i samfunnet (NIFs lov § 1-2 pkt. 2).

Organisasjonens arbeid skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet (NIFs lov § 1-2 pkt. 3).

3.2. Opprettelse/nedleggelse

3.2.1. *Opprettelse og utvikling av NIF*

Organisasjonen ble stiftet 15. mars 1861 som Centralforeningen for Udbredelse af Legemsøvelser og Vaabenbrug. I 1893 ble navnet endret til Centralforeningen for Udbredelse af Idræt, deretter endret i 1910 til Norges Riksforbund for Idræt, for så å bli endret i 1919 til Norges landsforbund for Idrett.

Norges idrettsforbund ble sammensluttet med Arbeidernes Idrettsforbund i 1940, før organisasjonen tok navnet Norges Idrettsforbund i 1946.

I 1996 ble Norges Idrettsforbund og Norges Olympiske Komité slått sammen til Norges idrettsforbund og olympiske komité.

Så ble Norges Funksjonshemmedes Idrettsforbund oppløst og integrert med NIF fra 1. januar 2008. Det nye navnet ble Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

3.2.2. Oppløsning av NIF

Forslag om oppløsning av NIF kan bare behandles på ordinært Idrettsting etter å ha vært ført opp på saklisten. Blir forslaget vedtatt med minst 3/4 flertall, innkalles til ekstraordinært Idrettsting som avvikles 3 til 6 måneder senere. Blir vedtaket stadfestet av det ekstraordinære Idrettsting med minst 3/4 flertall, er NIF besluttet oppløst. Dette Idrettsting beslutter samtidig disponeringen av NIFs midler. Midlene må bare brukes til idrettslige formål og bruken må godkjennes av departementet (NIFs lov § 1-8).

3.3. Fastsette grenser

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er en fellesorganisasjon for idretten i Norge (NIFs lov § 1-1 pkt. 1). Rammen for NIF er derfor den norske stats grenser.

Innenfor dette pågår det nå prosesser i det offentlige, både på fylkes- og kommunenivå, som vil kunne medføre sammenslåinger av idrettskretser (fylker) og idrettsråd (kommuner) de nærmeste årene. Idrettstinget har vedtatt at norsk idrett skal foreta strukturelle endringer for å tilpasse organisasjonen til statens forvaltningsreform dersom denne gjennomføres i tingperioden (IPD 7.1.1.c).

3.4. Medlemskap

Under NIF hører følgende organisasjonsledd: Særforbund, idrettskretser, særkretser/regioner, idrettsråd og idrettslag.

Idrettslag og særforbund er NIFs medlemmer (NIFs lov § 1-1 pkt. 3).

3.5. Organisasjonsledd og medlemmer

3.5.1. Ledelse

NIFs ting er norsk idretts høyeste myndighet. NIF er en frivillig, partipolitisk nøytral og uavhengig organisasjon.

Idrettsstyret er NIFs høyeste myndighet mellom idrettstingene med de unntak som følger av § 6-2. Idrettsstyret har det overordnede ansvar for allmenn idrettspolitik og andre felles oppgaver nasjonalt og internasjonalt (NIFs lov § 4-1).

3.5.2. Idrettsstyret

Idrettsstyret skal blant annet (NIFs lov § 4-4):

- a) iverksette Idrettstingets vedtak,
- b) besørge den alminnelige forvaltning,
- c) vedta lovnormer. Lovnormene skal sendes til idrettskretsene og særforbundene på høring før endelig vedtak i Idrettsstyret,
- d) godkjenne samtlige organisasjonsledds lover,
- e) fastsette idrettskretsens grenser og godkjenne deres navn,
- f) utarbeide beretning og legge frem revidert regnskap samt tilrettelegge alle saker for Idrettstinget,
- g) behandle søknad om stats- og spillemidler,
- h) vedta budsjett og fordele de midler som er til disposisjon,
- i) føre kontroll med organisasjonsleddenes økonomi. Denne kontrollen utøves blant annet ved at Idrettsstyret:
 - utarbeider og vedtar bestemmelser og instruks vedrørende regnskap og revisjon for alle organisasjonsledd,
 - hvor det er ønskelig, forlanger innsendt regnskaper, medlemsprotokoller mv. til gjennomgåelse,
- j) forby internasjonal representasjon eller internasjonalt arrangement som vil være uheldig av hensyn til landets og idrettens interesser,
- k) oppnevne utvalg etter behov samt utarbeide instruks for disse,
- l) påse at lover og bestemmelser overholdes,

m) etter innstilling fra de enkelte særforbund, ta ut deltakere og ledere til De olympiske leker og De paralympiske leker.

3.5.3. Spesielle forhold som følger av rollen som NOC

I spørsmål som angår Norges forberedelse til og deltakelse i De olympiske leker gjelder Den internasjonale olympiske komité (IOC) charter (NIFs lov § 1-1 pkt. 2).

I spørsmål som angår Norges forberedelse til og deltakelse i De paralympiske leker gjelder Den internasjonale paralympiske komité (IPC) regelverk (NIFs lov § 1-1 pkt. 2).

IOC's representant(er) i Norge skal sitte i Idrettsstyret (NIFs lov § 4-2 pkt. 1).

Ved behandling av olympiske saker skal flertallet representere de olympiske idretter (NIFs lov § 4-2 pkt. 4).

3.5.4. Generalsekretæren

Generalsekretæren er leder for sekretariatet. Generalsekretæren er ansvarlig for alle administrative funksjoner innen NIF og utfører de pålegg og setter i verk de vedtak som er truffet av Idrettsstyret. For øvrig arbeider generalsekretæren etter instruks utarbeidet av Idrettsstyret (NIFs lov § 4-5).

3.6. Selvdømme

I hht. NIFs lov § 1-4 skal tvister med tilknytning til NIF og underliggende organisasjonsledd så langt det er mulig med endelig virkning løses innen organisasjonens styrende og dømmende organer.

3.7. Forholdet mellom overordnet og underordnet organisasjonsledds lover

Organisasjonsledd tilsluttet NIF skal overholde NIFs regelverk og vedtak og vedta lover som pålegger sine egne medlemmer det samme. I tilfelle et organisasjonsledd har lovbestemmelser som er i strid med bestemmelser i NIFs lov, går NIFs lov foran (NIFs lov § 2-2 pkt. 1).

NIFs organisasjonsledd plikter å bruke lovnorm fastsatt av Idrettsstyret. Særkretser/regioner plikter å bruke lovnorm fastsatt av særforbundet basert på NIFs lovnorm (NIFs lov § 2-2 pkt. 2).

Lovendringer i et organisasjonsledds lov som følge av endringer i NIFs lov, trer i kraft straks (NIFs lov § 2-2 pkt. 5).

Lovendringer vedtatt av organisasjonsleddet selv trer ikke i kraft før de er godkjent av Idrettsstyret eller den Idrettsstyret gir fullmakt (NIFs lov § 2-2 pkt. 5).

3.8. NIF og organisasjonsledd som overordnet myndighet

Overordnet organisasjonsledd kan kreve å få utlevert regnskaper, protokoller, korrespondanse, bilag, medlemslister mv. fra underordnet organisasjonsledd. Underordnet organisasjonsledd plikter uoppfordret innen rimelig tid å sende kopi av mottatte revisorbrev til overordnet ledd (NIFs lov § 2-3 pkt. 1).

Overordnet organisasjonsledd kan, når det foreligger særlige grunner, innkalle til ekstraordinære ting/årsmøter og møter i underordnet organisasjonsledd (NIFs lov § 2-3 pkt. 2).

Overordnet organisasjonsledd kan, når det foreligger særlige grunner, overta administrasjonen av underordnet ledd og oppnevne personer til nødvendige tillitsverv (NIFs lov § 2-3 pkt. 3).

Hvis et organisasjonsledd ikke er i stand til å betjene sine økonomiske forpliktelser etter hvert som de forfaller, skal dette organisasjonsledd umiddelbart meddele situasjonen til overordnet organisasjonsledd (NIFs lov § 2-3 pkt. 4).

4. FAKTAGRUNNLAG

4.1. Nøkkeltall fra 2016

Det vises til nøkkeltallsrapporten med data pr. 31. desember 2016, som ligger på NIFs hjemmeside under <https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/nokkeltallsrapport-2016-nif-28112017.pdf>.

Norsk idrett er i stadig utvikling. Både organisasjonsledd, medlemmer, aktive utøvere, kursdeltakere og engasjerte kvinner øker i antall.

Antall idrettslag har fortsatt å vokse, og i 2016 var det 8165 ordinære idrettslag - en vekst på 3,4 % i seksårsperioden. De dekker samtlige av landets kommuner. I tillegg kommer 3173 bedriftsidrettslag.

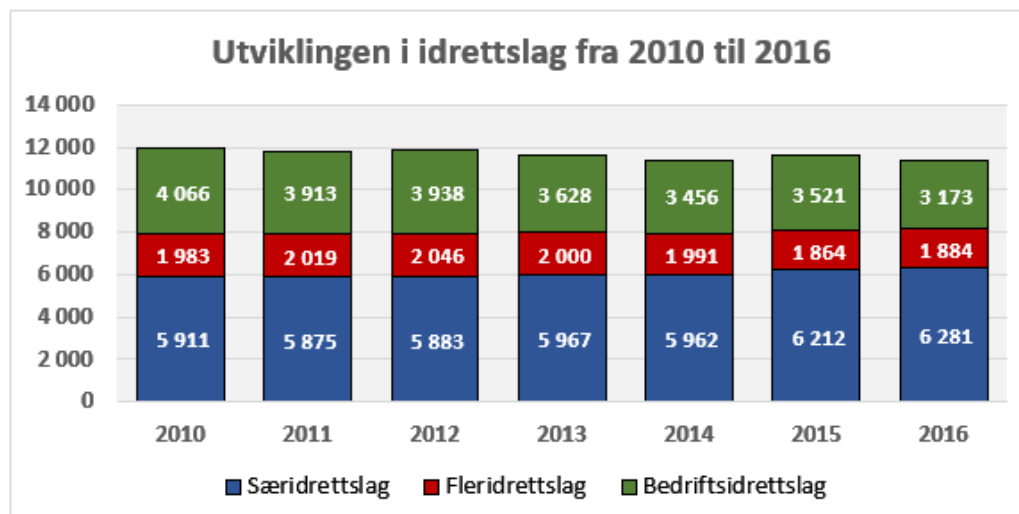
Antall medlemskap i de ordinære idrettslagene økte i 2016 med 1,8 % til hele 1,9 millioner medlemskap. Over de siste 6 årene har økningen vært 5,8 %. I tillegg kommer bedriftsidretten mer 200.000 medlemmer. Til sammen har norsk idrett i 2016 hele 2,1 millioner medlemskap.

Aktivitetstallene fortsetter å stige. I seksårsperioden fra 2010 har aktivitetstallene steget 5,1 %, og kvinnene øker mest, nemlig 8,2 %. Den organiserte idretter fortsetter å øke blant barn 6-12 år, og også i ungdomsklassene 13-19 år opprettholder idretten sitt aktivitetsnivå.

Alt dette bekrefter resultatene fra Ungdata, en undersøkelse om viktige sider ved ungdoms livsstil og levekår. Norske barn og unge oppgir i 2017 at 93 % har deltatt i organisert idrett i løpet av oppveksten. Til sammenlikning var antallet 85 % i 2010.

4.2. Lokale idrettslag

Tilslutningen til norsk idrett er stabil og god. Det samme gjelder utviklingen i idrettslag, selv om ryddingen i bedriftsidretten har redusert totaltallet i statistikkene.

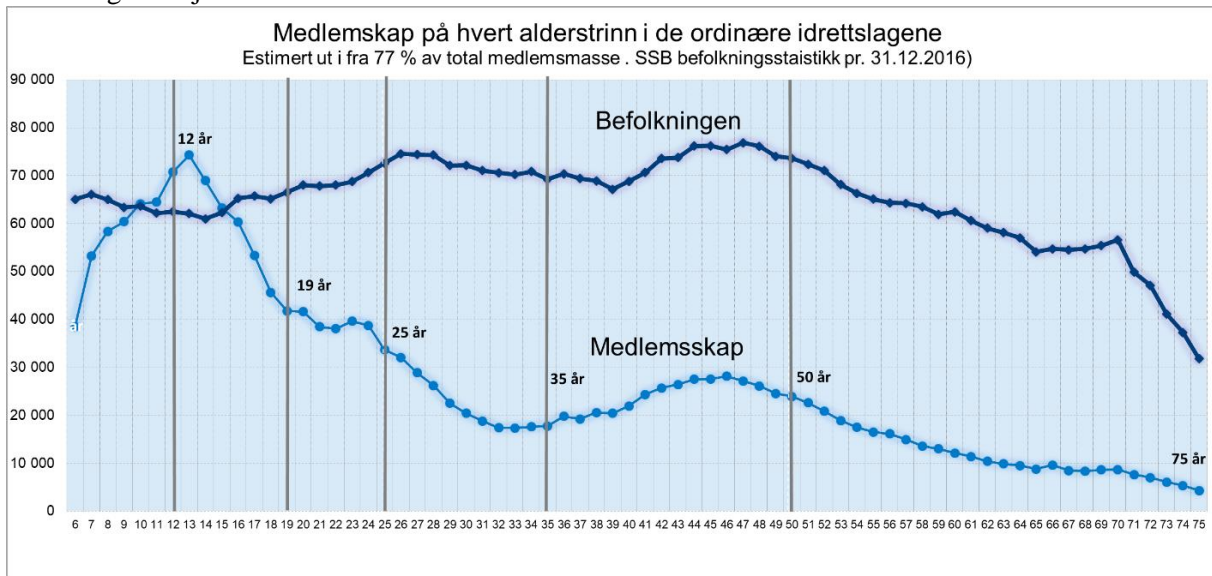

4.3. Medlemskap i idretten i forhold til befolkningens størrelse

Det er flere interessante knekkpunkter i medlemsutviklingen. Det er viktig å merke seg at det som telles er antall medlemskap, og den enkelte kan ha flere parallelle medlemskap i organisasjonen.

13-årsalderen fremstår som et viktig knekkpunkt, og her er tydeligvis både deltakelsen og allsidigheten stor, siden antall medlemskap er høyere enn antall individer i befolkningen.

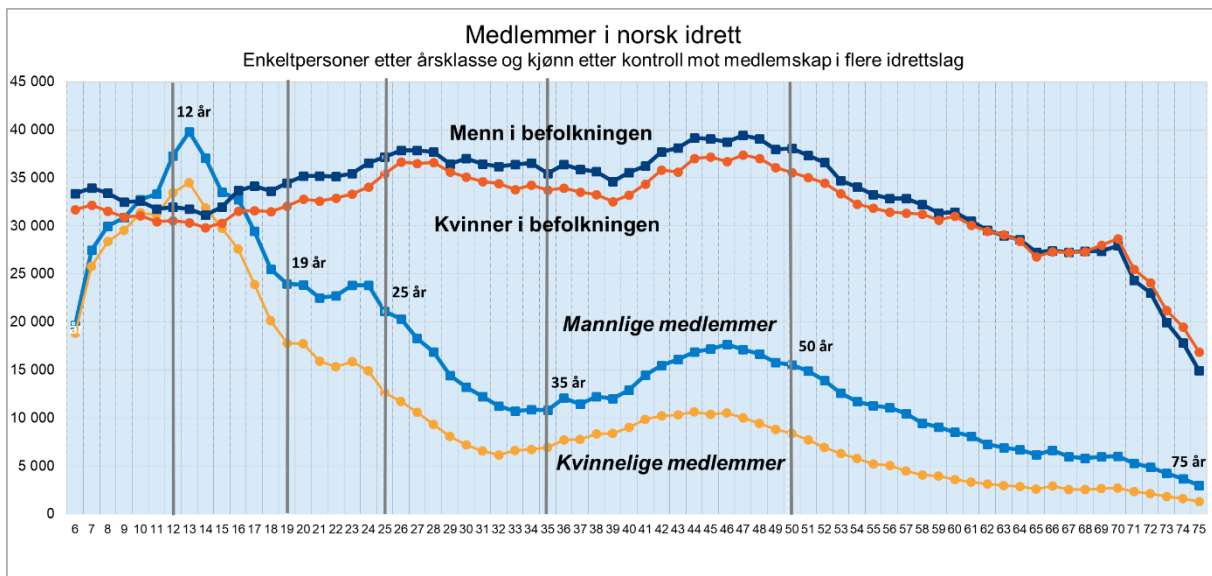
Et første bunnpunkt i organisert idrett er 33-årsalderen, hvor antakelig jobb- og familieforpliktelser er styrende og begrensende. Deretter er det en vekst i medlemskap i 40-årene som antakelig både kan forklares ved økt egenaktivitet og frivillige bidrag til organisasjonen.

4.4. Kjønnenes medlemskap i idretten i forhold til befolkningens størrelse

Det både forskjell på antall menn og kvinner totalt i befolkningen, og også deres deltakelse i organisert idrett. Det er bemerkelsesverdige forskjeller i årskullene i befolkningen fra år til år, noe som blir viktig å ta hensyn til når en skal studere utviklingen i idrettslig aktivitet.

De største forskjellene i medlemskap viser seg i midten av tyveårene. Deretter reduseres forskjellene i 30-årene, for så å bli større igjen fra midten av 40-årene.

4.5. NIFs finansiering

4.5.1. Hovedinntektsstrømmer

Norges idrettsforbundsinntektsstrømmer utgjøres av:

- Spillemidler gjennom NIF over post 5 i hovedfordelingen.
- OL-avsetning til senere år.
- Kommersiell virksomhet fratrukket kostnadene knyttet til oppfyllelse av avtalene.
- Finansposter, i hovedsak renteinntekter og momskompensasjon.

Inntekter	Inntekter	Kostnader	Netto
Spillemidler	-710 900 000	0	-710 900 000
OL-avsetning til senere år	-5 400 000	0	-5 400 000
Kommersiell virksomhet	-58 900 000	33 700 000	-25 200 000
Finansposter	-19 000 000	-2 000 000	-21 000 000
Summert	-794 200 000	31 700 000	-762 500 000

4.5.2. Fordeling av spillemidler til idrettskretser og særforbund

Spillemidler fordeles videre til underliggende ledd som idrettskretser og særforbund i tråd med budsjett og vedtatte forvaltningsordninger.

Spillemidler til underliggende ledd	Inntekter	Kostnader	Netto
Grunnstøtte idrettskretser (post 1)	0	44 000 000	44 000 000
Grunnstøtte særforbund (post 2)	0	261 000 000	261 000 000
Barn, Ungdom og Bredde (post 3)	0	169 900 000	169 900 000
Toppidrettsstipendier (post 4)	0	16 289 430	16 289 430
Tilskudd til særforbund (post 4)	-7 853 466	74 705 149	66 851 683
Summert	-7 853 466	565 894 579	558 041 113

4.5.3. Prosjekter og andre tilskuddsordninger

Finansieringen av en rekke prosjekter, samt andre tilskuddsordninger, forvaltes og transporteres gjennom NIFs regnskaper.

Prosjekter/Andre tilskuddsordninger	Inntekter	Kostnader	Netto
Utstyrsmidler	-20 000 000	20 000 000	0
Inkludering i idrettslag	-15 500 000	15 500 000	0
Ekstrastiftelsen	-5 587 440	5 587 440	0
Politi ved idrettsarrangementer	-3 641 000	3 641 000	0
Olympic Legacy Center	-3 188 535	3 188 535	0
UNG - frivillig fond	-1 920 000	1 920 000	0
Kinasamarbeid	-2 600 000	2 600 000	0
Lokale aktivitetsmidler	-337 324 657	337 324 657	0
Momskompensasjon til andre org.ledd	-470 000 000	470 000 000	0
Summert	-859 761 632	859 761 632	0

4.5.4. Bruken av spillemidler innenfor post 1

Spillemidlenes relative disponering mellom hovedområdene på post 1 har endret seg mye siden 2005. Både idrettskretsenes og fellestjenestenes andel har økt noe, men tross alt vært relativt stabil de siste årene. Paraidretten har hatt en bevisst og kraftig økning. NIFs sentrale administrasjon har hatt en like bevisst og tydelig reduksjon.

